

Bakanların ağızından inkar ve imha tehditleri döküldü 'Kendimden olmayanı yok ederim'

Gönül'ün ağızından devlet, Ermenilerin ve Rumların nüfusunun müdahalelerle azaltıldığını itiraf etti. Devlet kendinden olmayana kin kusuyor. Başbakan'dan Kürtlere: Ya sevin ya da gidin

Bu Mustafa'nın bir de Kemal'i var

Gerçek Mustafa Kemal'i bilinmeyen-gizlenen yönleri ile anlatmak gibi bir iddia sahibi olan Dündar, çocukluğundan ölümüne kadarki uzun zaman dilimi içerisinde Mustafa ile ilgili çok şey söylüyor aslında, ama temas ettiği her konuya dil ucuyla değinip geçmeyi yeğliyor. Yani bahsedildiğinin aksine ne densizliğe varan bir çüretkârlıktan ne de gerçeklerin kaygısızca ortaya konması çabasından bahsedemeyiz. Bu yönüyle aslında bilinmez olmayan, birçok tarih araştırmasına konu olmuş ancak geniş kitleler içerisinde tartışılmamış-tartıştırılmamış birçok bilgi kırıntısını 'insan Mustafa'nın aşkları, yalnızlığı, gözyaşları ve mutsuzluğu ile harmanlayıp önümüze koyuyor Dündar. Konu edilen parçalı birçok tartışma konusundan hiçbirini doyurucu bir şekilde ele alınarak sonucuna vardinilmiyor. İlk ve orta dereceli okullarda öğretilen Atatürk hikâyesinin dışına çıkıldığını söylemek zor. Neydi klasik hikâyemiz? Ali Rıza Bey ve Zübeyde Hanım'ın çocuğu olarak 1881'de Selanik'te doğar, karga kovalar, subay okuluna girer, ondan sonra oradan oraya şanlı kahramanlık hikâyeleri, yurdu düşmandan kurtarmalar var...

Sayfa 12

Sizin 301'iniz varsa bizim vicdanımız var

ANKARA- Ankara Düşünceye Özgürlük Girişimi, düşünce ve ifade özgürlüğünü kısıtlayan 301. maddeden yargılanan yazar Temel Demirer'e destek verdi. Temel Demirer ise mahkemede yaptığı savunmada, "Devlet Engin Çeber ve 19 Aralık operasyonunda görüldüğü gibi, üstelik 'özür dileyerek' de kabul ettiği üzere, şiddete başvuran bir aygıttır. Ermeni soykırımını Osmanlı döneminde yapılmıştır, benzer uygulamalar bugün Kürt halkı üzerinde uygulanmaktadır, dedim. Bunu sadece ben değil, devletin kendisi de dönem dönem itiraf etmiştir" diyerek düşüncelerinin arkasında olduğunu vurguladı.

Sayfa 2

Demokratik haklar mücadelesi suç değildir

ADANA- Konya'da aralarında gazete çalışanlarımız Hacı Süleyman Kılıç ile Hasan Ateşçi'nin de bulunduğu 5 kişinin 'örgüt üyeliği' ve 'örgüt propagandası' iddialarıyla tutuklanmasının ardından ilk duruşma 19 Kasım günü Adana 7. Ağır Ceza Mahkemesi'nde görüldü. İbrahim Kaypakkaya'nın anılması, 8 Mart eylemi, piknik etkinliği, İsrail'in protesto edilmesi gibi yasal ve meşru olan eylem ve etkinliklerde yer aldıkları için hukuksuz bir biçimde tutuklu bulunan çalışanlarımız ve okurlarımız, yer aldıkları etkinlikleri ve eylemleri savunarak, yasal ve meşru hareket ettiklerini kaydettiller. 5'i tutuklu, toplam 21 kişinin yargılandığı dava, aleyhte bir delil gösterilemeyerek, 26 Ocak'a ertelendi.

Asimilasyon politikalarına direnen Aleviler, Ankara'daki mitingde "eşit yurttaş" haklarını istediler. AKP'li Devlet Bakanı Said Yazıcıoğlu ise Alevilerin taleplerine "uç fikirler" dedi.

Alevilerin talepleri devlet için tehlikeli

"Cem evleri tanınsın", "zorunlu din dersleri kaldırılсын", "Madımak müze yapılsın" talepleriyle Ankara'da bir araya gelen on binlerce kişiye AKP'liler ve devletçi Alevilerden İzzettin Doğan 'provokatör' diyerek, demokratik talepleri görmezden geldiler. Alevilerin taleplerine, Türk-İslam sentezini kurumsallaştıran Diyanet İşleri Baş-

kanlığı'ndan da bildik yanıt gecikmedi: "Cem evleri camilerle eş değer tutulamaz". Aleviliği bir mezhep olarak tanımadığını açıklayan Diyanet, Aleviliğin Diyanet'te temsil edilmesi durumunda 85 yıllık 'Cumhuriyet'in devlet yapısının ve siyasal sisteminin tehlikeye girebileceğini ima etti.

Sayfa 4

İşsizlik Fonu patronlara hibe ediliyor

Gözlerini İşsizlik Fonu'na diken patronlar, şirketler üzerinde biriken kıdem tazminatı yükünü Fon'a yükleme çabasına girişti. Küresel kriz nedeniyle önümüzdeki dönemde işçi çıkarmalarının başlayacağını ve şirketlerin önemli bir kıdem tazminatı yüküyle karşı karşıya kalacağını öne süren Ankara Sanayi Odası (ASO) Başkanı Nurettin Özdebir, şirketlerin bir bölümünün kıdem tazminatlarını ödeyemeyecekleri için, çalışanların da mağdur olacaklarını söyleyerek, patronların taleplerine biat edilmesi çağrısında bulundu. Acilen bir kıdem tazminatı fonu oluşturulmasını isteyen Özdebir, "Oluşturulan fon, İşsizlik Sigortası Fonu'nda biriken fonlardan borçlanma yoluyla elde edeceği finansmanı kıdem tazminatı ödemelerinde kullanmalıdır" önerisinde bulundu.

Patronların yükü hafifliyor, işçinin kamburu bü-yüyor: Krizden etkilenen işletmelerin işçi çıkarmasının önüne geçmek gerekçesiyle hazırlanan yeni modele göre, işçinin bir ay yerine 15 gün veya daha az çalıştırılması formülü üzerinde duruluyor. Bu çerçevede, işçinin 15 günlük maaşını işveren, maaşın geri kalan bölümünü ise İşsizlik Fonu karşılayacak.

Sayfa 5

TAYAD, TUYAB, TOHAV, TİHV, DÜNYA DOKTORLARI, TECRİTE KARŞI SANATÇILAR gibi kurumların bir araya geldiği Tecrit Sempozyumu'nun sonuç bildir-gesinde, "Tecrit bir işkencedir. Kesinlikle yasaklanmalıdır" denildi.

Sayfa 5

BABÜR PINAR

Kriz ve Sosyalizm...

SAYFA 8

YAZARLAR

- 3 SINIF TAVRI/İsmail Uçar
Krizden çıkış mı, ezilenlerin...
- 6 EMEĞİN KÜRSÜSÜ/Dursun Baştuğ
Kriz, ortak mücadeleyi dayatıyor
- 10 YÖNELİM/Kazım Cihan
Kriz ve devrim
- 13 UFUK ÇİZGİSİ/Bakiş Can
ABD'nin yeni hedefi Asya-Kafkasya
- 16 KONUK YAZAR/Yüksel Akkaya
Kriz ve sınıfsal mücadele

RÖPORTAJ

Kürt sorunu ve DTP

SAYFA 13

Yaşanan ekonomik kriz kendisini hissettirmeye başladı ve dünyanın birçok yerinde olduğu gibi ülkemizde de işçi kıyımları yaşanmaya başlandı. Emperyalist-kapitalist güçler, kendi krizlerini işçi kıyımları ile atlatmaya çalışırken, krizin yaratmış olduğu dalga, dünya ülkelerinde halkları iyice yoksulluğa, sefalete sürüklüyor. Ülkemize yansımada elbette ki birçok ülkeye göre çok daha katmerli olacak. Toplu işten çıkartmalar yaşanıyor ve patronlar için kriz, işçiler üzerinde kontrol aracına dönüştürülüyor. İşten çıkartmaların ana gerekçesi "kriz var"a dönüştü bile. Diğer tarafta küçük ölçekli işletmeler de kapılarına kilit vurmaya başladı. Üretimin düşüş içerisine girdiği bu ortamda, ülkemizde oldukça yüksek ithalat rakamlarından bahsedilirken, ihracat rakamları ise büyük düşüş göstermeye başladı. Yaşanan krize devletin üretilmediği çözüm; işsizlik fonunun patronların kasalarına aktarılması oldu. İşçi ve emekçi halka yönelik gerçekleştirilen bu saldırılara karşı alttan gelen karşı koyma ve direnme hareketleri de kendisini göstermeye başladı. İşçiler, gerçekleştirdikleri eylemlerle devletçe uygulanan saldırılara karşı birlik oldukları ve mücadele edecekleri mesaj-

larını veriyor ve bu mesajı 29 Kasım'da Ankara'da yapılması planlanan mitingde çok daha güçlü bir şekilde ortaya koymayı hedefliyorlar.

Ülkemizde AKP eli ile halk üzerinde artırılan yoksulluğun sonucu da yine emperyalistlerin krizi "zeğinleştirdi". Ülke ekonomisinde yarattığı yıkımlarla halkın gündeminde oldukça yer edinen Erdoğan'lı AKP'nin, halk karşıtı, emperyalizm yanlısı anlayışı ise kendisini her geçen gün teşhir ediyor. Emperyalizme itaatte en ufak bir kırılma göstermemek için ince eleyip sık dokuyan Erdoğan, söz konusu ülkemiz halkları olunca savaş baltasını gömdüğü yerden çıkartmayı ihmal etmiyor. Bu durum kendisini, devletin "ötekiler" olarak gördüğü Kürt ulusu ve diğer milliyetler karşısında tüm çıplaklığı ile ortaya koyuyor. Erdoğan'ın Kürt illerine yapmış olduğu ziyaretleri sırasında sarf ettiği 'ya sev, ya terk et' ırkçı sloganı da bunun çıplak bir dışı vuruşudur. Yine AKP'li Vecdî Gönül'ün, Tayyip'in izinden giderek, devletin resmi politikasını güçlendirir şekilde Ermenilere, Kürtlere ve Rumlara yapılan katliamları savunması da aynı gerçekliğin tezahürüdür. Aslında Gönül yapmış olduğu açıklamalarla devletin her zaman inkâr ettiği soykırımı, katliamları da kabul etmiş oldu. Ülkemizde farklı olandan yana yaratılan baskı ve

sindirme, asimile anlayışının en yoğun şekilde uygulandığı bir diğer kesim de bilindiği üzere Aleviler. İnancıları yok sayılan, dayatmalara maruz kalan ve devletin asimilasyon saldırılarından payına düşeni alan Aleviler, Ankara'da gerçekleştirdikleri mitingle tüm bunlara tepki göstermişlerdi. Okullardaki din derslerinden diyanetin kaldırılmasına kadar birçok isteklerini dile getiren on binlerce Alevi, alandan AKP'ye eleştirisi oklarını yönelttiler. Elbette AKP de yapılan bu mitingte tepkisini destekçisi medyaya organı ile gösterdi. Zaman, Vakit gibi gazetelerde mitingde ilişkin yapılan saldırı haberleri, yapılmak istenenlerin ifadesi niteliğinde. Mitinge ilişkin saldırı haberleri yapan bu gazetelerden özellikle Zaman, miting üzerinden demokratik kitle örgütlerine de saldırıyı unutmadı. Boyalı basının sistemce ne denli iyi kullanıldığının birer örnekleri olarak durum bu gazetelerden Vakit'in Alevi mitingine kaşı gösterdiği refleksi kendi yazarı çocuk tacizcisi Üzmez'e karşı göstermemesi de bunun iyi bir ifadesi. Dininde yeri olduğunu söyleyerek 14 yaşında bir kız çocuğuna tecavüz eden istismarcı Hüseyin Üzmez, Vakit de onun arkasından bulundurduğu sermaye tayfasının faydalarını görmüş, Üzmez'ine sahip çıkan Vakit'te yapılanları, Üzmez üzerinden İslam'a saldırı hareketleri olarak değerlendirmişti. Diğer taraftan

14 yaşındaki B.Ç'nin 78 yaşındaki Üzmez tarafından istismar edilmesi, cinsel şiddete maruz kalması aynı zamanda ülkemizdeki bir başka yakıcı sorunu da gözler önüne seriyor: Kadına yönelik uygulanan şiddet. Yaşamın her alanında kadınlara uygulanan cinsel, fiziksel, ekonomik, psikolojik, sözlü şiddet oranları her gün artıyor. Aile içi tecavüzlerin aslında sık yaşandığı ülkemizde, gizlenen bu olaylar ya cinayetle sonlanıyor ya da devam ederek oldukça derin psikolojik hasarlara yol açıyor. Ülkemizdeki ve dünyada kadına yönelik uygulanan şiddet tablosuna baktığımızda durumun vahameti tüyler ürpertici boyutlarda. Fakat tüm bunlara karşı mücadele edebilen, karşı koyabilen kadınlar, 25 Kasım'ı örgütleyerek alanlarda "kadına yönelik şiddete hayır" diyecekler.

Yukarıda aktardığımız, hakim sınıfların ve emperyalist güçlerin saldırılarına karşı devrimci, demokratik güçlerin mücadeleleri de yoğunlaşıyor. Uzun bir zaman içerisinde inşa edilen DHF, bu kapsamlı saldırılara karşı örgütlü mücadele çağrısı yaptığı kampanyasına başlamış durumda. Tüm illerde kampanya çerçevesinde yürütülen çalışmalar, gerçekleştirilen toplantılar, afişlemeler, broşürler dağıtım, ev ziyaretleri, sokak ajitasyonları, paneller gibi daha birçok materyalle kitlelerle buluşan ve misyonunu aktaran DHF, tanıtım kampanyasını sürdürüyor.

Çocuk istismarcısını koruyan koruyana

14 yaşındaki B.Ç.'ye cinsel tacizden tutuklananVakit gazetesi yazarı Hüseyin Üzmez'i hapisten kurtaran Adli Tıp raporunun şüpheli olduğunun ortaya çıkmasının ardından, raporu hazırlayan Adli Tıp'çıların sicillerinde bozuk olduğu ortaya çıktı bütün bunların üzerine bu kez de Üzmen'in yargılandığı ağır ceza öğren yasa maddesinin iptali istendi

Vakit gazetesi yazarı Hüseyin Üzmez'in 14 yaşında bir kız çocuğuna cinsel istismarda bulunması ve ardından tutukluluk halinin Adli Tıp'ın tartışmalı raporuyla sona ermesi tartışmaları büyüyor. Yaptığının dinde yeri olduğunu savunarak cinsel sapkınlıklarını aklamaya çalışan Üzmez, Adli Tıp'ın tazece uğrayan kız çocuğu ile ilgili raporunun mahkemeye sunulmasının hemen ardından serbest bırakılmıştı. Demokratik kitle örgütlerinin ve hukukçuların tepkisiyle karşılanan Adli Tıp raporuna göre cinsel istismara uğrayan B.Ç.'nin 'ruh ve beden sağlığını bozulmadığı' belirlenmişti(!) Adli Tıp'ın hazırlamış olduğu rapordaki sahteciliğin bir bir ortaya çıkmasıyla birlikte Kadın ve Aileden Sorumlu Devlet Bakanı Nimet Çubukçu da bu hukuk-suzluğu kabul etmek zorunda kalmış, itirazda bulunacaklarını açıklamıştı. B.Ç.'nin kırk dakika sürede muayene edildiği Adli Tıp kurumunun çocuk psikiyatrisi uzmanı bulunmuyor. Bu durumu itiraf eden Adli Tıp Kurumu, bu açığını kapatana kadar çocuklarla ilgili taciz ve tecavüz vakalarını incelemeyi askıya aldığını da açıkladı.

Üzmez'i kurtaran Adli Tıp'çıların da sicili bozuk

Üzmez'in tahliyesini getiren "B.Ç'nin ruh ve beden sağlığının yerinde olduğu, zarar görmediği" raporunu hazırlayan doktorların daha önce çeşitli vesilelerle soruşturma ve uzaklaştırma aldıkları ortaya çıktı. Raporda imzası olan ve daha önce sahte rapor hazırlamaktan dolayı bir süreliğine meslekten uzaklaştırılan doktorlar hakkında soruşturma başlatıldı. Raporu hazırlayan kurulun başkanı Dr. Yalçın Ergezer'in 2005 yılında Adli Tıp 6. İhtisas Kurulu'ndanayken bir ay süre ile meslekten men cezası aldığı belirlendi. Yine Ergezer, 5 doktorla birlikte 2002 yılında ölüm orucu sonucunda Wernicke Korsakoff hastalığına yakalanan Bekir Balyemez'e 'iyileşti' raporu vermişti. Balyemez'in itirazları sonucunda Tabipler Odası, Ergezer'e 'gerçeğe aykırı rapor vermekten' bir ay süre ile meslekten men cezası vermişti.

Adli Tıp'ın itirafı düşündürücü: B.Ç.'den önceki raporlar da şüpheli

Tecavüz mağduru küçüklerin yaşadıkları travmayla ilgili rapor hazırlayan kurulda, değişik branşlardan 5 uzman bulunuyor. Kurul Başkanı Yalçın Ergezer, yetişkin psikiyatrisi uzmanı ve kuruldaki tek psikiyatrist. Kuruldaki diğer üyeler ise şöyle: Kadın Hastalıkları ve Doğum Uzmanı Prof. Dr. Seyfettin Uludağ, Üroloji Uzmanı Prof. Dr. Hamdi Özkara, Radyoloji Uzmanı Doç. Dr. Gülgün Engin ile Adli Tıp uzmanları Dr. Yasemin Çakmak ve Dr. Gökhan Eriş.

Çocuk psikiyatrisi konusunda uzman bir görevlinin Adli Tıp kurumunda bulunmaması, Üzmez'in tacizde bulunduğu B.Ç. ile ilgili raporda olduğu gibi daha önce verilen 'cinsel taciz' raporlarını da 'şüpheli' duruma soktu. Adli Tıp'ın verdiği bu raporlar mahkemede verilecek cezada önemli bir belirleyici. Verilen cezada sanığın suçu işleyip işlemediğinden ziyade, Adli Tıp'ın cinsel taciz sonucunda çocukta travma oluşup oluşmadığı şeklindeki raporu belirleyici oluyor. Mağdurda beden ve ruh sağlığı bozulmuş, travma oluşmuş ise, 15 yıldan az olmamak kaydıyla cezalandırılıyor. Çocuğun cinsel tacizden etkilenmediği yönünde bir rapor verilirse, sanık cezasını ağırlaştıran durumdan kurtuluyor ve alt sınırdan ceza alıyor.

Üzmez'leri kurtarmak için bu kez de yasa iptali istendi

Daha önce kendisini kurtaran Adli Tıp raporunun geçersizliğinin ortaya çıkması ile birlikte Vakit gazetesi yazarı Hüseyin Üzmez'e yeniden hapis yolu görürürken, Ankara 1. Ağır Ceza Mahkemesi, Üzmez'in yargılandığı TCK'nın 103/6. maddesinin Anayasa'ya aykırı olduğunu savunarak, maddenin iptali için Anayasa Mahkemesi'ne başvuruda bulundu. Ankara 1. Ağır Ceza Mahkemesi, TCK'nın büyüklere yönelik 'cinsel saldırı' suçunda da aynı gerekçeyle ceza arttırımı getiren TCK'nın 102/5. fıkrasını da iptalini istedi. Söz konusu TCK maddelerinin fıkralarının iptali halinde tacizciler ağır ceza alama-

yacak. Cinsel istismara uğrayan mağdurların eğer 'ruh ve beden sağlığı yerinde' ise hiçbir ceza da alamayabilecek.

Çocuk haklarında ağır ihlal

Hüseyin Üzmez'in toplum vicdanını rahatsız eden taciz olayının mağduru olan 14 yaşındaki B.Ç. adlı kız çocuğu için verilen Adli Tıp raporunda B.Ç.'nin bir travma yaşamadığı, ruh ve beden sağlığı bozulmadığı yazılıyordu, fakat gerçek hiç de öyle kağıt üstündeki Üzmez'i kurtarmak için yazılmış cümlelerde olduğu gibi değildi. B.Ç. bu taciz olayından etkilenmiş, ruhunda yaralar açılmıştı. B.Ç. ailesinden alınarak çocuk esirgeme yurdunda kendisi gibi yaralı olan 'kader ortakları'nın yanına yerleştirildi. Ve dahası, B.Ç. burada yaralarına yenilerini ekleyebilecek.

Daha önce Malatya'daki ŞHÇEK kurumundan basına yansıyan şiddet görüntülerin ardından geçtiğimiz günlerde İngiltere kraliyet ailesinden Sarah Ferguson'nun gizlice İstanbul'da Sosyal Hizmetler Çocuk Esirgeme Kurumu (ŞHÇEK)'na bağlı bir merkezde çektiği görüntüleri basına yansıtması ile bulardaki çocukların maruz kaldığı kötü muamele yeniden gündeme geldi. Malatya gerçeğinin açığa çıkması ve gerçeklerin üstünün örtülememesi dolayısıyla o dönemde aynı görevinde bulunan Devlet Bakanı Nimet Çubukçu, şefkatli bir anne rolü oynayarak, 'Olayın peşini bırakmayacağız' mesajı veriyordu. Fakat şimdi, Sarah Ferguson'un niyeti ne olursa olsun ortaya serdiği gerçek karşısında Nimet Çubukçu, bütün açıklamalarında sadece Ferguson'un kötü niyetine değinmekle yetindi. ŞHÇEK kurumlarında çocukların maruz kaldıkları kötü muamelelerin önüne geçilemiyor ve Bakan Çubukçu da şefkatli anne rolünün bayatlamaması için bu kez farklı bir taktik uyguluyor.

Devletin zirvesinden çocukların yaşadıkları hak ihallerine karşı en rahatsız edici tutumu Başbakan Tayyip Erdoğan 2006 yılında Amed'deki olaylar sırasında göstermişti. Başbakan, olaylara hakim olmayan polisine, "kadın da olsa, çocuk da olsa gereken yapılacaktır" talimatı vermişti. Bu desteği arkasına alan katil polis timleri, 3 yaşında, 5 yaşında, 7 yaşında, 9 yaşında çocukları kurşunlayarak katletmişti.

Bundan başka, Mardin Kızıltepe'de de 13 yaşındaki Uğur Kaymaz, babası ile birlikte minik bedenine polisler tarafından isabet ettirilen 13 kurşunla yaşamını yitirmişti. Uğur için devlet kurumları "terörist" dediler.

Ve şimdi de çocuklar yeniden "terörist" denilerek, onlarca yıllık cezalara çarptırılmak isteniyor. Kürdistan'ın ayağa kalkmasına neden olan politikalarını bir kez daha hiç tartışmayan Türk devleti, bunun sonucunda sokaklara akan binlerce Kürt'ün üzerine kurşun yağdırmayı, acımasızca saldırmayı sürdürüyor. Olaylarda çocukların kullanıldığını medyanın propaganda etmeyi ihmal etmeyen devlet, polislin gözaltına alarak işkence ettiği çocuklara da 23 yıl hapis istiyor.

Başbakan Erdoğan'ın Amed gezisi sırasında protesto gösterilerine katılıp polise taş atkılarla gerekçeyle Diyarbakır Cumhuriyet Başsavcılığı, 6 çocuk hakkında 23 yıl ağır hapis cezası verilmesini istedi. Hazırlanan iddianamede çocukların "PKK lehine slogan atkılarını, güvenlik güçlerine, araç ve işyerlerine zarar verdikleri" belirtiliyor. İddianame-nin devamında ise "Sanıkların, isnat edilen suçların hukuki anlam ve sonuçlarını algılayıp, davranışlarını yönetmede yeteneğine sahip oldukları düzenlenen raporla anlaşılmaktadır" denildi.

Sizin anlı şanlı hukukunuz varsa, bizim de özgürlük bilincimiz var

ANKARA- Düşünce ve ifade özgürlüğünü kısıtlayan 301. maddeden yargılanan yazar Temel Demire'e destek veren Ankara Düşünceye Özgürlük Girişimi, yargılamanın sürdüğü Ankara Adalet Sarayı önünde basın açıklaması gerçekleştirdi. Düşünceye Özgürlük Girişimi, ülkedeki antidemokratik uygulamalara karşı örgütlenme ve mücadele hakkını kullanan muhalif kişi ve kurumlar üzerinde estirilen devlet terörüne dur diyebilmek çabasıyla mahkemelerde yargılanan kişilere destek amaçlı uzun süredir çalışmalarını sürdürüyor.

Temel Demire'r'in, 301. maddeden yargılandığı Ankara 2. Asliye Ceza Mahkemesi'nde 14 Kasım günü duruşması görürürken, Ankara Düşünceye Özgürlük Girişimi de Adalet Sarayı'nın Bulvarı kapısında yaptığı basın açıklaması ile Demire'r'e destek sundu. Demokratik Haklar Federasyonu (DHF)'nun da destek verdiği eylemde Demire'r'e destek veren açıklamayı Girişim adına yazar Fikret Başkaya okudu.

"Adalet sarayı kimin sarayı?"

Birçok kitle örgütü temsilcisi, sendikacı, milletvekili, yazar ve sanatçının da destek verdiği eylemde açıklamayı okuyan Başkaya, adalet sarayı ve benzeri binaların aslında ne sarayı olduğunun bir gün mutlaka anlaşılacağını, bunun için sarayın önünde bulunduklarını söyledi. 301. madde değişmeden önce de adalet sarayının önünde olduklarını ifade eden Başkaya, bu madde değiştikten sonra da, AB'nin alkış tuttuğu bu değişime rağmen, sarayın önünde bulunmaya devam ettiklerine dikkat çekerek, AB'nin ne-yi alkışladığını iyi bildiklerini vurguladı.

"AB'nin ikiyezülzülüğünü teşhir etmeye devam edeceğiz"

Temel Demire'r'in, katledilen Hrant Dink'in ardından söylediği "Bu ülkede Ermeni kardeşlerimiz soykırına uğramıştır, şimdi de Kürt kardeşlerimize soykırım uygulanmaktadır" cümlesinden dolayı aylardır yargılandığı belirtilen açıklamada, Temel Demire'r gibi düşünen ve cesarete sahip olan kişilerin yalnız olmadığı vurgulandı. Açıklamada şu sözlerle de yer verildi: "Eğer sizin işkenceciniz, savcınız, yargıcınız, mahkemeniz, hapishaneniz, katilleriniz, vicdanlarını üç kuruşa satmış kalemşorlarınız, anlı şanlı 'hukuk' profesörleriniz, 'akıl hocalarınız' varsa, bizim de vicdanımız, haysiyetimiz ve özgürlük bilincimiz var... Rejimin her türlü gerici ideolojik manipülasyonunu ve Avrupa Birliği'nin ikiyezülzülüğünü teşhir etmeye devam edeceğiz". Basın açıklamasına katılan DTP Amed Milletvekili Akın Birdal da yaptığı açıklamayla davanın takipçisi olduklarını ve demokrasinin gelişmesi için gerekli olan tüm mücadeleyi vereceklerini belirtti.

Demirer: Söylediklerimin arkasındayım

Basın açıklamasının ardından grup toplu olarak mahkemeye katıldı. Kısa süren mahkemede müdahil avukatları, Demire'r'in 301'den yargılanmasına 'suçun sabit görülmesi' gerekçesiyle Adalet Bakanı tarafından izin verilmesinin kabul edilemez olduğunu söyleyerek, Adalet Bakanı'nın kendisini hukukun üstünde görüp böyle bir yargıya varması ile ilgili idare mahkemesine yürütmeyi durdurma talebiyle başvurduklarını belirtti, idare mahkemesinin karar gelene kadar yargılamanın durdurulmasını istediler. Mahkemenin bu talebi reddetmesi üzerine söz alan Temel Demire'r, söylediklerinin arkasında olduğunu, Adalet Bakanlığı'nın çifte standart uyguladığını, daha önce Konya'da benzer bir konuda yaptığı açıklama nedeniyle açılan 301 davasına bakanlığın izin vermediğini, ancak bu davaya izin verdiğini belirterek, "İki açıklamayı yapan da benim. Düşüncelerim Konya'da ve Ankara'da değişmedi. Devlet Engin Çeber ve 19 Aralık operasyonunda görüldüğü gibi, üstelik 'özür dileyerek' de kabul ettiği üzere, şiddetle başvuran bir aygıttır. Ermeni soykırımı Osmanlı döneminde yapılmıştır, benzer uygulamalar bugün Kürt halkı üzerinde uygulanmaktadır, dedim. Bunu sadece ben değil, devletin kendisi de dönem dönem itiraf etmiştir" dedi. Demire'r'in duruşması 6 Şubat 2009 tarihinde ertelendi.

YURTIÇİ HESAP NO:

Ertay ÖZTÜRK

Yapı Kredi Bankası İst. Aksaray Şubesi: 0094208-6

İş Bankası İst. Aksaray Şubesi: 1002 30000 1153314

YURTDİŞİ HESAP NO:

Ertay ÖZTÜRK

Yapı Kredi Bankası İst. Aksaray Şubesi: (Euro) 3013710-9

İş Bankası İst. Aksaray Şubesi: (Euro) 1002 301000 1107308

Emlak Bankası İst. Atatürk Bulvarı Şubesi: (FRP) 002235699

**ABONE OL - ABONE BUL
OKU - OKUT**

Abonelik Süresi

6 AYLIK

1 YILLIK

Yurtiçi

12 YTL

24. YTL

Yurtdışı

35 EURO

70 EURO

Amerikan ‘markası’ Obama’yla onarılıyor

Aylardır karnavala dönen, umutların, iyi dileklerin, değişim rüzgârlarının havada uçtuğu ABD’de, seçimler sona erdi. ABD gerek ekonomik çıkmazlarını, gerekse de dış politikasında yaşadığı bunalımını aşma fırsatı olarak lanse ettiği seçimlerde ‘kurtarıcısı’ seçti. Üstelik bunu, ‘değişim’ vaadiyle yaptı. Pazarlanan değişim rüzgârı bütün dünyada –belirli bir kesim dışında- Obama’nın, iyiye doğru bir değişimin öncüsü olarak görülmesi şeklinde yansıdı. Vaat edilen değişimin niteliği sorgulanmadan, herkes Obamacı kesildi. Venezuela Başkanı Chavez, Obama’ya; değişim vaadini destekleyen ve ilişkilerin düzelmesinin iki ülke için önemli fırsatlar yaratacağına dair temennilerini içeren bir mesaj gönderdi. İran, ABD’nin Ortadoğu’da izlediği olumsuz siyasetini ve kendisine karşı ‘şer’ bakışını bundan sonra değiştirmesi gerektiğini ve bunu Obama’dan beklediklerini ifade eden mesaj yolladı. Sol sosuna banmış entelektüeller, yazarlar-çizerler Obama ile ABD’de ve dünyada demokrasinin yeniden tesis edileceğini, olumsuz imajın temiz bir yüze kavuşacağını propaganda ettiler. Kısacası herkes ‘Obama dilek ve şikâyet kutusuna’ küçük de olsa bir şeyler attı; değişim, demokrasi, iyilik dendi. Dünya basını Obama’yı, çarşaf çarşaf, her ülke ve başkanına emsal gösterdi. Öyle ki değişim rüzgârına kapılan Türk devletinin medyası (tersine giden şeylerden olsa gerek) Erdoğan-Obama kıyasına girişti. Obama’nın seçmenlerine söylediği ‘Korku yerine ümit edin, bölünme yerine birleşin... Sadece bu seçimleri kazanmak için değil... Bu ülkeyi değiştirmek için... Dünyayı değiştirmek için...’ sözlerine tav olanlardan biri olarak öne fırlayan Fehmi Kuru, çıktığı tv programında kendini tutamayıp, “AKP de iktidara Obama gibi geldi, ama şimdi Bush gibi yönetiyor” diyerek, Obama’yla birlikte oluşturulacak yeni yüzü ABD’ye ve politikalarına dikkat çekilmesi gerektiğini işaret ediyordu.

Obama’nın seçilmesinin ardında, ABD emperyalizminin kirlenen imajını temize çıkarma gayretleri olduğu açık. Obama, “kurtarıcı”, “Mesih” gibi gösterilerek, halk kitlelerine bir kurtuluş anahatı olarak sunuldu. Başta ABD halkı olmak üzere dünya halkalarının ABD emperyalizmine duydukları öfkeyi yatıştırmanın bir aracı olarak Obama’nın seçilmesi için, seçim süresinci Obama; demokrat, ılımlı, siyah, ayrımcılığa uğramışların torunu vb. olarak sunuldu, kitleler Obama’ya yönlendirildi. ABD’li emperyalist tekeller, yarattıkları bu yanılsama üzerinden kendilerine bir kalan olarak kullanacakları ve bunun için tüm desteklerini sundukları Obama’yı devlet başkanlığına getirdiler.

ABD seçimleri ve ‘değişim’ isteğinin arka planı

Obama’yla sembolleştirilen ABD seçimleri emperyalist-kapitalist sistemi ve başını çeken ABD’nin mevcut gerçekliğini içinde barındırıyor. Obama üzerinden ortaya konan ‘değişim’ isteği, bu süreçte kilit bir noktayı oluşturuyor. ‘Değişim’ isteğini halkın gündemine koyan öznelere bilinmesi, ABD seçimlerini ve Obama olgusunu kavramak için yeterlidir. Obama’nın başkan seçilmesinin, ABD’nin, dolayısıyla emperyalist-kapitalist sistemin ciddi bir iktisadi çıkmaz ve ABD’nin dış politikası dâhil stratejik politikalarda ‘iflas’ dönemine tekabül ettiği somut bir gerçeklik arz ediyor. Bu gerçeklik, ABD seçimleri ve Obama üzerinden kopartılan fırtınayı anlaşılır kılıyor.

“Amerikan markasının tanımlayıcı unsurları olan kapitalizm ve demokrasi, ciddi hasar gördü. Reagan’dan kalma kapitalizm anlayışı, finans krizine yol açarken, demokrasi söylemi zaten Irak savaşıyla değerini yitirmişti. Başkanlığı kim kazanırsa kazansın, Amerikan ve dünya politikalarında yeni bir döngü başlayacak.” Yaptığımız bu alıntı ABD seçimlerinin ve bu seçimlerle birlikte işaret edilen yeni dönemin arka planını son derece açık bir şekilde özetliyor. ABD emperyalizminin bugüne kadarki bütün stratejilerinde öne sürdüğü serbest piyasa sitemi-sermayenin dolaşımı ile ideolojik argümanı demokrasi unsurlarında ciddi hasarlar meydana geldiğinin altını çizen Francis Fukuyama, dünya sisteminde yeni bir döngünün kaçınılmazlığından dem verarak, Obama olgusu ve ‘değişim’ isteğinin kökenine işaret ediyor. 1970’lerde emperyalist kapitalizmin içine girdiği döngüde neo-liberalizmi propaganda eden, ‘Tarihin Sonu ve Son İnsan’ kitabıyla komünizmi öldüren, sınıfları bitiren ve kapitalizmi ölümsüz ilan eden Fukuyama, sistemin yapısını iyi bilecek ki bugün için yaşanan çıkmaza işaret etmekte, bundan kurtulmanın ancak ve ancak yeni bir döngüyle olabileceği uyarılarını vermekte.

Obama ile özdeşleştirilen seçimler; zedelenen, dünya halkları gözünde teşhir olmuş ABD ‘markası’nın yeni yüzle sahneye sunulması, onarılmasıdır. ABD’nin başını çektiği emperyalist-kapitalist sistem, gerek dünya ekonomik sisteminde, gerekse de stratejik politikalarda yeni bir düzenlemeye hazırlanıyor. Nitekim G 20 zirvesinde bu doğrultuda yeni dengeler, beraberinde uzlaşılar oluşturulması kuvvetle muhtemel. Krizden kurtulmanın ve sistemin kendisini yenilemesinin yolu böyle görülmekte. Dünya siyaset arenasının böylesi bir beklenti içinde olduğu söylenebilir. Bu nedenle şöylesi bir değerlendirme yanlış olmayaacaktır: Obama yönetimi, dünya ekonomisinin yeniden şekillenmesinin adımlarını atacak, ABD’nin stratejik politikalarının alacağı yeni çerçeveyi çekecektir. Zira Obama’nın başkan seçilmesi tam da bu sürecin ve sürecin ihtiyaçlarının bir sonucudur. Başka bir ifadeyle; daha ılımlı ilişkilerle, farklı yüzler ve farklı bir imajla kalındığı yerden emperyalist işgal, talan, katliam, sömürüye devam edilecek. Obama’ya, bu proje çerçevesinde herhangi bir şerh koyma misyonu yüklenmemiştir. Yarattılan yanılsamanın aksine; Obama kesinlikle ABD’nin mevcut emperyalist siyasetinden kopuşu temsil etmemektedir. Ki Obama, bu doğrultuda hareket edeceğini açıkça dile getirdiği gibi, bugüne kadar Bush’un politikalarını savunmaların bundan sonra Obama ile bu savunuyu devam ettireceklerini belirtmeleri başka ne ile açıklanabilir?

Obama kimi temsil ediyor?

Seçim kampanyası boyunca sempatik, anlayışlı, çözüm üreten, demokrat bir siyah derli imajı bütün dünyaya servis edildi. Kuş-

kusuz bu, işin vitrinidir. Obama üzerinden yaratılan yanılsamayla gerçekliğin üstünün örtülmesi amaçlandığı gibi, tabanın çekilmesi sağlanmak istendi. Oysaki Obama’nın derdi ne ezilenler, ne ayrımcılığa uğrayan siyahlar, ne demokrasi isteyen kitleler. Seçim kampanyası boyunca sarf ettiği sözler, vaatleri ve seçimleri, ‘devrim’, ‘değişim’ şeklinde değerlendirilen Obama, ABD hâkim sınıflarının başkanlığa taşıdığı birisidir, kendisi de onların temsilcisidir.

Yaptığı açıklamalarda işçilerin, emeklilerin, siyahların, eşcinsellerin zorlu yaşamlarından, sorunlarından bahseden Obama’nın, kampanyasının finansmanını tekellere ve büyük şirket patronlarından sağladığı ve onlarla sıkı işbirliği içerisine girdiği bilinmeyen bir durum değil. Zira Obama’nın seçim bütçesinin yüzde 80’i, bu tekeller tarafından karşılandı. Seçimlerde Obama’yı destekleyenler arasında Goldman Sachs, Lehman Brothers, National Amusements, JP Morgan, Citigroup, Citadel Investments, Credit Suisse, Skadden Arps, Morgan Stanley, Time Warner ve UBS gibi tekellerin olması, Obama’nın kimi temsil ettiğinin cıplak görüntüsüdür. Amerika’da halk kesimlerinin reddettiği ya da kabul etmediği politikaları ‘şirin’ imajına rağmen, Obama’nın savunacağını, yayacağını ve derinleştireceğini açıkça dile getirmesi bunun teydidir.

Öte yandan Obama’ya nasıl bir siyaset izleyeceğini, başkanlığı boyunca çezecek danışmanlarının seçimi dahi Obama’nın kimin hizmetinde olacağını net bir şekilde ortaya koymaktadır. Obama’nın danışmanlarından, Zbigniew Brzezinski Sovyetler Birliği’ne karşı Afgan İslamcı örgütlerin silahlandırılmasının ve Taliban yönetiminin tesis edilmesinin baş mimarlarından. ABD’nin Irak eliyle İran’a saldırması ve 10 yıl süren savaşın zeminini hazırlayan politikaların altında da imzası olan Brzezinski, aynı zamanda Rusya’yı yakından tanıyan ve yıllardır ABD’nin hizmetinde bu ülkeye karşı politikalar geliştiren biri. Yine Obama’nın bir diğer danışmanı olan Madeleine Albright’in sicili bir hayli kirli. Yugoslavya’nın parçalanması ile sonuçlanan 20 yıllık kanlı Bosna-Kosova savaşında, ABD’nin bu ülke üzerindeki politikalarının mimarı olan Albright, ABD’nin Birleşmiş Milletler temsilciliğini yaptığı 1993-97 yılları arasında Ruanda’da yaşanan katliamların savunuculuğunu yapmıştı. Albright’i en iyi anlatan söz, bir tartışma sırasında, kendisinden sonra Dişlişleri Bakanı olacak olan Colin Powell’a karşı kendi ağzından sarf edilmiş ve bu söz, yine kendisi tarafından kaleme alınan ve 2003’te yayımlanan anılatında aktarılmıştı. ABD’nin Yugoslavya konusunda yürüttüğü

saldırgan politikalar konusunda Powell ile tartışan Albright, “Böylesine güçlü bir orduyu kullanmayacaksak neden bulunduruyoruz?” demişti.

Özetle, kurtarıcı olarak pazarlanan Obama’yı, siyah olması, ılımlı olması, iyi niyetli oluşuyla değil, hangi sınıfları temsil ettiğiyle, neyi savunduğuyla, ideolojik konumu ve izleyeceği politikaların niteliğiyle değerlendirmek doğru olandır. Obama esas olarak ABD’nin başını çektiği emperyalist-kapitalist sömürü sistemini ve bu sistemin başını çekenleri temsil etmektedir. Bugün Obama, bu sistemin yaşadığı tikanıklığa çözüm getirmek için siyasi ihtarlar uygulayacaktır, stratejiler-politikalar üretecektir. Sistemin yıpranan imajına makyaj yapacak, ‘markayı’ yenileyecek, yüzü temizleyecektir. Lübnanlı Hizbullah lideri Hasan Nasrallah’ın Obama’nın seçilmesinin ardından yaptığı tespit oldukça isabetli; “Arap dünyası, üçüncü dünya ülkeleri ve Afrika ülkeleri, geçmiş ve teninin rengi nedeniyle Obama’ya sempatiyle yaklaşabilirler ama siyaset ve çıkarlar başka bir olaydır.”

Obama’nın dünya ve Ortadoğu programı

Obama üzerinden bir yanılsama yaratılırken, Obama sembolüyle ABD’nin imaj değişikliği, yeni dönem siyaseti, dünya ekonomisini şekillendirme hazırlıkları gerçeği manipüle edilirken, Obama’nın ne dediğine, nasıl bir siyaset-strateji geliştireceğine bakmak, süreci kavramaya katkı sağlayacaktır. Her şeyden önce Obama, Bush’un başta savaş bütçesinin ve asker sayısının artırılması olmak üzere, stratejik siyasetini destekledi, olumlu oy verdi. Pakistan ve Afganistan’a yapılacak saldırıların artırılmasını her fırsatta dillendiriyor. ‘Terörizme karşı savaş’ adı altında Pakistan’a olası saldırıya göz kırıyor. Obama, seçim kampanyası boyunca Afganistan’daki işgali tirmandırma, asker sayısını artırma, bunların ‘operasyon’ alanlarını genişletme sözü verdi. ABD birliklerinin geri çekilmesine karşı çıkan Obama, kesin bir tarih belirlenmesine sıcak bakmıyor. Hatta Irak’taki ABD askeri gücünü, Suriye, İran, Lübnan gibi ülkelere karşı bir gereklilik olarak görüyor. Nükleer programı için uranyum zenginleştirmesini sürdürdüğü takdirde İran’a saldırma tehdidinde bulundu. Aynı tehdidi Kuzey Kore için yineleyerek, bu ülkeye sert davranılmasını savundu.

Obama’nın en büyük vaatlerinden birisi de İsrail-Filistin meselesidir. Zira Obama, Yahudi Lobisi’nin konumu ve İsrail’in saldırı politikası ile Filistin’e uyguladığı işgalci-katliamci politikasını koşulsuz destekleyeceğinin garantisini verdi. Mali bedeli ne olursa olsun İsrail’e askeri yardımlarda bulunacaklarına söz verdi. Yaptığı konuşmada İsrail’in güvenliğinin ABD’nin güvenliği olduğunu, önümüzdeki günlerde İsrail’e 30 milyar dolarlık savunma yardımı yapacağını açıklayan ‘Müslüman’ Obama, Filistinlilerin İsrail’den sürülmesini ve Batı Şeria’da Yahudi yerleşimlerinin yayılmasını koşulsuz olarak desteklediklerinin altını çizdi. ‘İsrail’in aldığı önlemler doğru ve gerekliydi. Asırlar süren bir mücadeleden kaynaklanan sonuçtan geri gidemeyiz. ABD başkanı olarak, İsrail’in güvenliği için gereken her şeyi yapacağım’ diyen Obama, “Kudüs İsrail’in başkenti olarak kalacaktır, bölünmeyecektir. ABD, Hamas hükümetiyle müzakerelere girmeyecektir. ABD, Hamas’a karşı bir askeri operasyon düzenleyecektir” sözleri ile niteliğini ortaya koydu. Böylece yıllardır ‘Ortadoğu Barış Konferanslarıyla’, ‘Yol Haritalarıyla’ çözümsüzlük üreten Ortadoğu’da beklentilerin hayal olduğu ve mevcut sorunların daha da çetrefilli bir hal alacağı gösteriliyor. Rusya’nın, Doğu Avrupa’da izlediği füze savunma sistemi yerleştirme politikasından ‘vazgeçin’ önerisine ABD’nin cevabı ‘mümkün değil’ oldu. Obama bu politikayı yoğun bir şekilde uygulayacaklarını beyan etti. Obama, Rusya’ya karşı hegemonya kurma ve köşeye sıkıştırma politikalarının uygulanması gerektiğini söylüyor. Rusya’ya karşı zor kullanmaya açık bir politikayı, Kosova sorununda NATO’nun ABD önderliğinde Sırbistan’a ders vermesi gerektiğini yaptığı konuşmalarla açıkça savunuyor. Zira devletinın Obama ‘devrimiyile’ nasıl bir etkilenece yaşayacağına gelince, değişecek olan bir şeyin olmadığı söylenebilir. Obama ile birlikte ABD ile Türk devleti arasında stratejik bir farklılık ya da kopuş vb. yaşanmayacağıdır. G 20 zirvesi için ABD’de bulunan Başbakan Erdoğan, Obama’nın temsilcileri Madeleine Albright, Jim Leach ve Phil Gordon ile bir araya geldi. Obama ile daha ilk temasta “Mükemmel bir görüşme oldu” değerlendirmelerini duymuş olduk.

Şayet bir değişiklikten bahsedeceksek, o da ABD emperyalizminin yeni dönem politikalarında Türk devletinin derin uyum, stratejik ortaklık pozisyonunu daha da sağlamlaştıracaktır. Türk devletinin ABD emperyalizminin yeni yönelimlerine ve stratejik politikalarına göre kendisini konumlandırmasından öte bir seçeneği yok gibi görünüyor. Zira ABD ile Türk devleti arasında düğümlenmiş bir ortaklık ve bağımlılık ilişkisi söz konusudur. Bu nedenledir ki Türk hakim sınıflarına riayet etmek ve icazet beklemek düşer.

Obama’nın izleyeceği global ekonomik politikalar kuşkusuz bugün dünyaya yön veren ekonomik sistemle paralel, hatta onu ilerletecek yönde olacaktır. Özetle sırtını emperyalist finansın kalbinin attığı Wall Street’e dayayacaktır. Hatırlanacak üzere Obama, krizin vurduğu ABD bankaları ve finans merkezlerini kurtarmak için aktılan 700 milyar dolarlık paketi onaylamıştı. Sermayenin sınırsızlığı ve ‘serbest piyasa’ ideolojisi (emperyalist-kapitalist iktisadi sistem olarak bilelim) benimsenmiş ve başkanlığı boyunca buna hizmet edeceğinin garantisini vermişti. Ufak bir örnek; emekçilerin sorunlarından ve zorluklarından bahseden Obama, öte yandan büyük sigorta şirketleri, ilaç tekkelleri vb. tarafından uygulanan ve de yönlendirilen, kar amacı güden özel sağlık politikalarını desteklemektedir. Sonuç olarak Obama’nın (yani ABD’nin), başta Ortadoğu’da olmak üzere, çeşitli bölgelerde nasıl bir politika izleyeceğinin haritası, cebinde hazır beklemektedir. Obama üzerinden yaratılmak istenen bulanıklık, yanılsama, yine O nun hangi sınıfları temsil ettiğiyle, nasıl bir politika öngördüğüyle, ideolojisiyle teşhir olmaktadır. Şişirilen ‘değişim’, ‘Amerikan devrimi’ gibi yalanların nerde durduğu, neye tekabül ettiği son derece açıktır.

SINIF TAVRI

İsmail UÇAR

Krizden çıkış mı

ezilenlerin kurtuluşu mu?

Yoksulluk, işsizlik, zamlar, hak gaspıların ve sürekli olgularken, bir anda ortaya çıkan bir krizden getirileri ya da sonuçları gibi algılanması-gösterilmesi esasında gelişli bir durum arz ediyor. Hâlbuki emekçi kesimlerin yaşamlarını işgal eden yukarıdaki sorunsallar sonucun (kriz) değil, nede-nin (mevcut sosyo-ekonomik) ürünüdürler. Kaldı ki mevcut sosyo-ekonomik zeminin kaçınılmaz sonucu olan krizler ülkemizde dönemsel, geçici değil yapısal nitelik taşıır. Belli dönemler olsa olsa yapısal anlamda sürekli olan krizin kaynama ya da patlama noktasına işaret eder. Bu eksik kavrayışa, bütünü temelleriyle görememe durumuna; önemlimi ki, neye etki eder ki? Soruları yönetilebilir. Verilecek cevap ise bizzet esas halkayı oluşturuyor. Her şeyden önce mücadelenin programı ve stratejisini tayin etmek için bir metot sunmaktır. Doğru-bilimsel bir bakış geliştirilemediği zaman bugün çeşitli sendikaların ve diğer kitle örgütlerinin yaptığı gibi krizi kurtarma, krizi yaratanların değirmenine sutaşıma programları ortaya çıkar.

Nitekim başını KESK ve DISK’in çektiği, ‘Krizden Çıkış İçin, Sosyal Dayanışma ve Demokratikleşme’ programı ne yazık ki krize ve bunu doğuran sisteme yönelmiyor aksine sistemi onancı bir mahiyet oluşturuyor. Program incelendiğinde, mesela BM, DB gibi kurumların açıklıkla ve yoksullukla mücadele programlarından ya da bölgesel kalkınma planlarından öz itibarıyla bir farkı olmadığı görülebilir. (Programın önerileri arasında bölgelerin özelliklerine göre, sınır ticaretini, kültür turizmini, yerli kaynakları kullanan sanayileri teşvik politikaların geliştirilmesi ile yüksek katma değerli ve ileri teknoloji ürünlerin ihracatını olanaklı kılmak planlama, organizasyon ve finansman sağlanması yer alıyor.) Krizi yaratan sisteme karşı verilecek mücadelenin, sınıf mücadelesinden imtina edilerek, halk sınıf ve katmanlarının çıkarlarından soyutlanarak ‘sosyal dayanışma’, ‘demokratikleşme’ hatta ‘AB kriterlerinin izlenmesi’ kavramlarıyla telifaz edilmesi bile meselenin özünü görmekte açınsından yeterlidir. Ciddi bir ideolojik vahamet olan sendikaların bu önerisi-bakışı, ‘krizden çıkış için’ derken, ezilen kesimlerin çıkışı için mi yoksa sömürücülerin ‘krizden kurtuluşu’ için mi sorulmanı sordurmuyor değil. Anlaşılan o ki sendikaların ‘emekçi kesimler adına hazırladığı’ program sömürü sisteminin krizden kurtulması için ‘öneriler’ sunmaktan öteye geçemiyor.

Oysaki Marksizm’in öğrettiği, ezilen kesimlerin sınıfsal kurtuluşudur. Ve ezilenlerin bunu gerçekleştirebilmeleri sınıfsal bir mücadele kültürünü şart koşar. Bu mücadele halkların kurtuluşu mücadelesine hizmet edecek bir anlayış çerçevesinde şüphesiz ki geniş emekçi kesimlerin, karşıtı sömürücü sınıflardan siyasi, ekonomik, sosyal haklar koparması mücadelesini yani reform mücadelesini de içerir. Ancak reform talepleri veya programları gerici sistemin taminine hizmet ediyorsa bunun adı reformizmdir, sınıf işbirikçiliğidir.

Bu sendikaların krize karşı hazırladıkları mücadele programı ve emekçilere gösterdiği yol, emekçilerin örgütlü gücünü ve taleplerini sömürü sisteminin yıkımına ve siyasal iktidara talebine doğru sevk etmek yerine, sömürü sistemine yedekleme, uzlaştırma taktiğini barındırmakta. Tabi bundan hareketle emek örgütlerinin girişimlerini ırsatı reddedemeyiz. Bilakis bu fırsat emekçilerin lehine çevirmek için müdahil olmalı, birliklik sağlanarak devrimci tutum etkin kılınmaya çalışılmalıdır.

Kapitalist-emperyalist sistemin yaşadığı krizler, kriz anları-etki süreci, ezilen kesimlerin taleplerinin örgütlü ve programlı bir şekilde dillendirilme, mücadeleyi yükseltmek ve en önemlisi krizin yarattığı etkileri hafifletme geriliği ile sınırlı kalmayıp, krizi de krizleri yaratan sistemi de ortadan kaldıracak siyasal iktidarı yönelimini geliştirmek açısından zengin olanaklar sunar. Dolayısıyla ilgisiz geçtiğimiz bu günlerde krize karşı verilecek ve örülecek mücadele, fiilen burjuva-feodal siyasal dayanışma çağrısı anlamına gelen sendikal reformizm ile mücadeleyi de es geçmeden, yapısal olarak kriz üreten sistemi hedefine alan, siyasal iktidarı perspektifini kitleler içerisindeki faaliyetin ana halkası olarak gören bir netlik içermelidir. Aksi takdirde, verilen mücadele sonuçsuzluğu sürüklenmeye mahkûm kalacaktır.

Bunca sömürüye, talana karşı, kitlelerde bu denli suskunluğun oluşması anlaşılmasız değildir. Kitlelerin, bugün kendilerine yaşıtılan yıkımlara rağmen sessiz kalmaları, onların önder bir inisiyatif hissetmemelerinden ileri gelmektedir. Mücadelemin esası siyasal iktidarı perspektifi bir sınıf savaşı ise buna önderlik edecek aracın önemi göz ardı edilemez. Öte yandan amaç ve araç ilişkisi, buna göre belirlenecek stratejiler ve taktik-politikaların, kriz seslerinin yükseldiği bu dönemde doğru bir şekilde kitleleri çekecek bir merkezî politika etrafında tesis edilmesi önemli bir yerde duruyor. Ezilen halk kesimlerinin seferber edilerek gerçek manada bir halk hareketinin yaratılması böylece mümkün olur. Zira süreç, kendi sınırlarına hapsedilen ve ilişkileri derinleştirmekten ziyade adeta reformu kutsayan, uzlaşıya göz kırpan sol cenahın, nesnel zemini devletin lehine fırsata çevirerek yeni çıkışlar yapmasını yani halk hareketini zorlamaktadır.

Krizle birlikte gerek sömürü sistemi gerekse de sömürücü hâkim sınıflar teşhir olmakta, ekonomik kriz, sosyal ve siyasal sonuçlar biriktirmektedir. Kriz, üretim sürecine etkisini derinden hissettiriyor, zamlar peşe peşe geliyor, kitesel işten çıkarmalar yaşanıyor, yoksulluk gittide artıyor. Nesnel olarak tabandan gelen bir hareketlenmenin varlığından söz edebiliriz. Kürt ulusal sorunu noktasında devletin çıkmaz içinde olduğu açık. Tüm bu ilişkiler sömürü sistemine karşı mücadelede fırsatlar sunar. Sömürü ve kriz sistemine karşı örgütlü ya da örgütsüz, en geniş halk kesimlerini aşgari bir program etrafında birleştirmek mücadele etmek bugün için atılması gereken ilk adımlardan birisidir. Bu noktada halk sınıf ve katmanları içerisinde farklı siyasal yaklaşımlar olduğu görülerek bu farklılıklar aşgari müstarekler üzerinden devrimci bir yönelim içerisinde buluşturmanın yolları aranmalı, yaratıcı çözümler üretilmelidir. Bu farklılık ve özgünlükler halk kesimlerini sömürü sistemine karşı birleştirmede engel değildir. Lakin her şeyden önce geniş emekçi kesimlerine güven verecek, kitleler ile bağları artırmasına katkı yapacak zemine var olan hatalar giderilmesi, istikrarlı bir politik hat yakalanmalıdır. Sürecin özgünlüğü ve kitlelerin ihtiyacı doğru tespit edilmesi, tüm politikalar somut koşulları somut tahlii ilkesi doğrultusunda bilimsel zeminde oluşturulmalıdır.

Önümüzdeki günler daha da ilerleyecek bir potansiyel barındırıyor. İşte bu potansiyelin hâkim sınıflar tarafından türlü yöntemlerle yedeklenmesi ve sistem içi kimi kanallara yönlendirilmesi ve sonuçta sistemin, süreçten kendini yenileyerek çıkması söz konusudur. Buna engel olacak olan ise devrimci alternatifin bu süreci güçlü, merkezi bir örgütsel yapıyla, derli toplu bir mücadele programıyla karşılaması ve ihtiyaca cevap olmasıdır. Bunun için gerekli olan ise kitle ile güçlü bağların tesis edilmesidir.

Yüz bin yürek ‘eşit yurttaşlık’ için haykırdı

ANKARA- Başbakan Erdoğan'ın "tek millet, tek bayrak", "beğenmeyen çeksin gitsin" sözlerinin ardından Savunma Bakanı Vecdi Gönül'ün, "Ermeni, Rumlar gitmeseydi, aynı milli devlet olamazdık" sözleri ile devletin resmi olarak kabul etmediği katliamlar ve asimilasyon politikası kabul edilmiş oldu. Böylece AKP hükümetinin de gerçek yüzü gözler önüne serilmiş oldu. Bu hükümet döneminde Ermeni gazeteci Hrant Dink, geçmişte yaşanan soykırımı ve sürdürülen asimilasyonu sorguladığı için milli lince maruz bırakıldı, katledildi. Bununla yetinmeyen AKP hükümeti, 'mazlum' rolüyle sürdürdüğü 'demokrasi oyunu'nun gerçek yüzünü AKP Yozgat Milletvekili Abdulkadir Akgül'ün sözleri ile bir kez daha kanıtlamış oldu. Akgül, "Devletime, milletime karşı suç işleyenleri vurmadan hoşlanacağım. Bu ülkede adalet herkese fazlaca eşit uygulanıyor" beyanında bulunarak, üstadi Erdoğan'ın "kendi adaletinizi sağlayın" sözlerini desteklemiş oldu.

Sadece Türkiye İnsan Hakları Vakfı'nın son verilerine göre Ocak ayından beri polis sorumluluğunda 18 kişi kişinin öldüğünü ortaya çıkaran rapora bakarak Türkiye-Kuzey Kürdistan'da adaletin herkese ne kadar eşit uygulandığını(!) görmek mümkün iken, demokrasi taleplerini dile getirmek isteyen Kürtlere "pisilik" demeyi yakıştıran Erdoğan hükümetinin, şiddeti, ayrımcılığı körüklediğini saptamak zor değil. 9 Kasım günü Alevi Bektaşî Federasyonu (ABF) tarafından örgütlenen ve çeşitli kurum, kuruluşların, kitle örgütlerinin destek verdiği "Eşit Yurttaşlık Hakkı" için 100 bini aşkın kalabalık, adaletin kendilerine ne kadar eşit uygulandığını(!) alanlarda haykırmak amacıyla bir araya gelmişti. Hal böyleyken Büyük Alevi Yürüyüşü ve Mitingi'nin hemen ardından Devlet Bakanı Sait Yazıcıoğlu, söz konusu mitingi "uç fikirler" olarak değerlendirdi. Bu uç fikirleri itibar etmenin söz konusu olamayacağını bildiren Yazıcıoğlu'nun yanı sıra Türk-Sünni politikasının devlet tekeline alındığı kurumlardan olan Türk Diyanet Vakfı-Sen, ilk defa kendi taleplerini dile getirmek amacıyla alanlara çıkan Alevilere, bu mitingi yakıştıramadığı açıklamasında bulundu. Yeni Şafak ve Zaman gazeteleri de, Aleviler arasında bölünme yaratma amaçlı haberlerinde ve daha da ileri gidip Alevilerin hak arama mücadelelerini provokasyonmuş gibi yansıtan "Sivas ve Gazi'yi Planlayan Eller" başlıklarını attılar mitingle ilgili.

33 can Ankara'da yüz binler oldu

Ankara Sıhhiye Meydanı'nda, 9 Kasım'da, zorunlu din derslerinin kaldırılması, Diyanet'in lağvedilmesi, Madımak'ın müze olması, Alevi köylerine cami yapılmaması, Kürt sorununun çözülmesi gibi taleplerde bulunan Aleviler, "Ayrımcılığa Karşı Eşit Yurttaşlık Hakkı" istediler.

Sivas'ta katledilen 33 kişinin isminin anıldığı 1 dakikalık saygı duruşundan sonra mitingte ilk konuşmayı Pir Sultan Abdal Kültür Derneği (PSAKD) Başkanı Av. Fevzi Gümüş yaptı. Bugünkü iktidarın bizzat şiddetin kaynağı olduğunu açıklayan Gümüş, AKP iktidarının eşitlik ve özgürlük anlayışının sahte olduğunu söyleyerek, "devlet yalnızca bir dini, mezhebi finanse ederek eşitliği ihlal ediyor. Bugün burada ayrımcılık değil, eşitlik istediğimizi, yüz bin yürek haykırıyoruz. Eşit yurttaşlık talebimizi Karadeniz'den Ege'ye, Doğu'dan Batı'ya, bir uçtan öbür uca bütün Türkiye duyuyor. Toplumun tek tipleştirmeyi tasarlayan Türkçü ve İslamcı çevreler de duyacak" dedi.

"Bir Kürt'ün burnu kanarsa, hesabını bir Türk sormadıkça, bir Alevi'nin burnu kanarsa, bir Sünni hesabını sormadıkça, bir Türk'ün gözyaşını bir Kürt silmedikçe" hayırların hayır olamadığını aktaran Alevi Kültür Dernekleri Genel Başkanı Tekin Özdil, devletin kendilerine elbise biçmesini istemediklerini açıkladı. "Sizden, karanlığı besleyen elinizden uzak durana elbise biçmeye kalkmayın" uyarısında bulunan Özdil, ayrımcılığa, şiddete ve savaşa karşı barışı sahiplenme çağrısını yaptı.

"Bizler eşit değiliz"

Mitingin son konuşmacısı Alevi Bektaşî Federasyonu (ABF) Başkanı Ali Balkız, eşit olmadıkları için yürüyüşün adını "Eşit Yurttaşlık Hakkı" olarak koyduklarını dile getirdi. Tüm baskılara rağmen yok edilemediklerini söyleyen Balkız, 12 Eylül hukukunun bir sonucu olarak zorunlu din derslerinin, başta Alevi çocukları olmak üzere başka inançlara mensup ailelerin çocuklarını asimile etmenin bir aracı şeklinde kullanıldığını vurguladı. Diyanet İşleri Bakanlığı'nın tüm yurttaşlardan toplanan vergilerle sadece Hanefi yurttaşlara hizmet sağlamada bir transfer görevini üstlendiğini söyleyen Balkız, konuşmasına şöyle devam etti: "Başbakan cem evleri için 'cümbüş evi' benzetmesiyle ayıp etmiştir. Taleplerimizi yıllardır iletmemize rağmen sadece 'sizi seviyoruz' sözüyle karşılaştık. Bu ne anlama gelmektedir? Anladık ki bizi Çorum, Maraş, Sivas, Malatya ve Gazi'de sevdiler. Öylesine sevdiler ki, bize katliamı, katillerimize zamanaşımını bahsettiler."

Mitingden görüşler

İlk defa bir protesto eylemi dışında taleplerini alanlarda yükselterek bir araya gelen yüz binlerin katıldığı mitingde, Ali Asker, Erdal Erzincan, Mustafa Özarslan, Ferhat Tunç, Edip Akbayram gibi sanatçılar da türkülerıyla yer alanlar arasındaydı. 9 Kasım günü Ankara'da bir araya gelen insanların hangi amaçla burada olduğunu, bu mitingin ne anlama geldiğini, mitingde dair ne düşündüklerini kısaca sorduk meydandakilere. İşte alandan aldığımız görüşler:

ALİ BALKIZ (Alevi Bektaşî Federasyonu Genel Başkanı): Bugün Aleviler, yol arkadaşları ve musahipleriyle bugün burada yüz binlere ulaştılar. Yıllardır bu sesleri dinlensin istiyorlardı, yıllardır kaile alınsınlar istiyorlardı. Bu onun ifadesidir.

Av. FEVZİ GÜMÜŞ (Pir Sultan Abdal Derneği Genel Başkanı): Bu miting, Alevilerin bu ülkenin gerçekçi olması karşısında siyasi iktidarların uygulamış olduğu ayrımcı politikalara son verilmesi için yapılan bir mitingdir. Bugün burayı dolduran yüz binlerce kişi Alevilere karşı uygulanan baskıcı politikaların tahammül etmerek son verilsin demek istiyorlar.

MUHAMMARE KAYA(Miting katılımcısı): Tekirdağ'dan Hakkari'ye kadar, Muş'tan Ege'nin en son yerine kadar eşitlik, kardeşlik için buradayız. Demokrasinin herkese uygulanması noktasında eşitliğin, kardeşliğin, barışın olmazsa olmaz koşullarıdır. İnsan olmanın gereği neyse ülkenin bütün insanları bundan yararlanmalıdır. Onun için burada bunu haykırmak üzere buraya geldik.

MUSTAFA ÖZARSLAN (Sanatçı): Biz bugün geleceğe türkülerimizi söylemek, çocuklarınıza da türkülerimizi bırakmak adına buradayız. Hedefimiz belli, amacımız belli, özgür olmak istiyoruz. Özgürce inanmak, özgürce inancımızı yerine getirmek ve herkesin de bu anlamda özgür olması için buradayız. Çok genişletilebilir, çok anlatılabilir ama insanca yaşam için buradayız.

EDİP AKBAYRAM (Sanatçı): Bugün biz sanatçıyız, politikanın dışında olsak da politikanın içindeyiz, Türkiye gibi bir ülkede. Bugün Alevi dostlarımızın haklı taleplerini desteklemek için buradayım. Türkülerimle onlara destek vereceğim, haklı taleplerine de olumlu bakıyorum, çünkü Türkiye'de şu anda Alevi yurttaşlarımıza asimilasyoncu bir yaklaşım var. Yani bu insanlar yıllardır cem evlerinde ibadetlerini yapmışlar, semahlarını durmuşlar. Burada olmak için birçok neden var; cem evlerinin yasal olarak kendilerine verilmemesi, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi ve Danıştay'ın kararı olmasına rağmen zorunlu din derslerinin dayatılması, Alevi yurttaşlarımızın din işlerinden sorumlu kurumlardan beklentilerinin olmaması, yani çok neden var. Ben bir sanatçı olarak onlara inanıyorum, onları desteklemek için de buradayım, yanlarındayım, onur duyuyorum.

UFUK URAS (Bağımsız Milletvekili): Bu miting, AKP iktidarına karşı, Muaviye iktidarına karşı Alevi toplumunun talepleri, aslında kendileri için değil, bütün Türkiye için demokrasi, eşitlik ve özgürlük talebidir. 12 Eylül anayasasına karşı başta zorunlu din dersleri ve diyanet olmak üzere insanların kendi kimliği, kültürü ve inancıyla özgürce yaşamasını istiyor Alevi toplumu. O yüzden bu taleplerin gerçekleşmesi için Türkiye'de demokratikleşme yönünde çok önemli bir adım atılması gerek. "Kör olasin demiyorum, kör olma da gör beni" şıar başka bir şey değil.

Örgütüler örgütsüzleri yönetiyor. Hakikaten burada bu Alevi yürüyüşü, bir demokrasi yürüyüşü oldu. Yani örgütlü bir güç haline geldiğimizde ve ortak tutum aldığımızda düzene ve rejime karşı hakikaten bir karşı iktidar odağı oluşturabileceğimizi buradaki on binler gösteriyor bize.

ALİ ASKER (Sanatçı): Yani burada üç yüz bine yakın insan var. Bu güzel insanlarla burada birlikte olmak elbette hoş. Taleplerini hepimiz biliyoruz, başta özgürlük-

lerinin kısıtlanması, kendilerini ifade etmeye, sorunlarının çözüme ilişkin, yani sadece bu hükümet değil bundan önceki hükümetler de Alevi sorununu hiçbir zaman ciddiye almadı. Yirmi milyon insanı hiçe saydılar ama biz hiç değiliz, biz sadece yirmi değil, altı ıltı milyar insanın içinde bir der-yayız diyorum ben, hepinizi çok seviyorum.

ERDAL ERZİNCAN (Sanatçı): Bugün biz Aleviler olarak demokratik haklarımızı kazanmak için çok anlamlı bir miting yapıyoruz burada. Günün anlamını ve önemini belirten konuşmalar burada yapılıyor zaten. Ben de sazımla, sözümle destek sunmak için buradayım.

Buradaki birlikteliğin, beraberliğin tabii burada kalmaması, üretime dönüşmesi ve yerini kılması için sonunu getirmek lazım. Çünkü bir şeyi düşünmek, başlamak kolay ama onu devam ettirmek, sonunu getirmek zordur. İnşallah bu heyecan, insanların bu heyecanı, bu birlikteliği bozulmaz, sonu gelir.

SEDAT GÜNGÖR (Demokratik Haklar Federasyonu, İzmir): Demokratik Haklar Federasyonumuzun ilanından sonra ilk eylemine bugün 9 Kasım'da katılmış bulunuyoruz. Bu eylemin federasyon açısından önemi şudur: Programda da ifade ettiği gibi ülkemiz çeşitli milliyetlerden, uluslardan, inançlardan halkımızın demokratik taleplerini, kendi talepleri olarak kabul eder. Bu eksende mücadelesini, halkımızın taleplerini göz önünde bulundurarak eylem hattını buna göre oluşturur. Demokratik Haklar Federasyonu açısından bu tarz merkezi eylemler, örgütümüzün programının yaşama geçmesi açısından, pratik hat açısından çok önemli bir yerde durmaktadır. Federasyonumuz katıldığı ilk eylem olması bakımından federasyonun bu eylemi önemli bulduğunu ifade etmek istiyorum. Bundan sonra yapılacak çalışmalarda daha güçlü bir şekilde federasyon olarak olmamız gereken yerde görünüm sağlayacağımızı bir kez daha ifade etmiş olalım.

OZAN DOĞAN (Demokratik Haklar Federasyonu, İstanbul): Bizler Demokratik Haklar Federasyonu (DHF) olarak bugün Ankara'ya, Alevilerin demokratik hak ve özgürlüklerine sahip çıkmak için geldik. Alevilerin yaşadığı sorun ve sıkıntılarının sadece bugüne sınırlı sorun ve sıkıntılar olduğuna inanmıyoruz. Zira Osmanlı'dan bugüne uzanan süreçte de değerdendirildiğimizde ülkemizde Alevilerin de farklı ulus ve milliyetlere mensup kesimlerinin sistematik bir şekilde çeşitli baskı ve sindirme politikalarıyla karşı karşıya kaldığını gördük, görmeye de devam edeceğiz. Aleviler de ülkemizde bu çerçevede sistematik bir şekilde yüzyıllardır ezilen kesimlerin başında geliyor. Bugün AKP şahsında uygulanan kimi politikalar ülkemizde yeni ortaya çıkmış şeyler değil. Bu yönüyle AKP üzerinden özellikle Alevilerin bir takım demokratik hak ve özgürlüklerini sınırlandırmaya kilitlenmiş olan bu girişimlerin önceki pratiklerle birlikte değerlendirilmesi gerekir. Bu yönüyle bizler demokratik tepkilerimizin merkezine AKP'yi değil, AKP'yi de var eden mevcut sömürü düzenini koyuyor. Bu yönüyle Alevilerin demokratik hak ve özgürlüklerinin gerçek manada kazanabilmesi içinse bu ülkede Alevilerin, Kürtlerin, Türklerin, yani bir bütün olarak ezilen kesimlerin omuz omuza birlikte mücadele etmesi gerektiğini düşünüyoruz. Ezilenler ortak sorunlar etrafında bir araya gelmeli ve kendi sorunlarını kendileriyle çözmeli diye düşünüyoruz.

Bugün Zaman gazetesinde esas itibarıyla sistemin Ankara'da Alevilerin demokratik hak ve özgürlüklerine sahip çıkmak için düzenlediği mitingde dair yaklaşımlarını hep birlikte okuduk. Zaman gazetesi esas itibarıyla ülkemizde geçmişten bugüne sömürü düzeninin çığırkanlığını yapan, bu çerçevede ezilenlerin değil, ezilen milliyetlere, inançlara değil, ülkemizde ezen kesimlerin çıkarlarına hizmet eden bir noktadaydı. Sayfalarında bugünkü eyleme ilişkin yaptığı kimi değerlendirmeleri hep beraber okuduk, bu yönüyle gerek İzzettin Doğan'ı Zaman gazetesiyle aynı çizgide birleştiren nedenleri, etmenleri bugün çok daha iyi okumak gerekir. Bugün Ankara'da toplanan on binleri, yüz binleri küçük bir azınlık olarak gösterip, Alevileri temsil etmeyen bir grup olarak ifade ederek yaklaşımlarını, niyetlerini bir kez daha ortaya koydular. Demokratik Haklar Federasyonu olarak tüm ezilen kesimleri, kendi sorunları etrafında örgütlenmeye ve demokratik tepkilerini, bulundukları her alanda daha da yükseltmeye davet ediyoruz.

UGUR YEŞİLTEPE (Demokratik Haklar Federasyonu, Ankara): Demokratik Haklar Federasyonu halkın demokratik hakları için verdiği mücadelede bir mevzi olarak kendisini deklare etti. Yeni bir kurum değil, geçmişin mirası üzerine kendisini var etti. Demokratik Haklar Platformu mirası üzerine kendisini var etti. Alevilerin demokratik hak ve taleplerini dile getirdiği bir eylemde federasyonumuz da bu çerçevede esas çözümün sınıf mücadelesinden geçtiğini, bu çerçevede Alevilerin yaşadığı sıkıntıların, sorunların, ege-men sistemin dayattığı tek dil, tek bayrak gibi faşist anlayıştan kaynaklı olduğunu düşünüyor. Bunun üzerine de daha geniş bir cephede demokratik haklar mücadelesi verilerek ancak kendi haklarını kazanabileceklerini vurgulayan bir kurum olarak ortaya çıkıyor. Bu eyleme katılarak biz, özellikle kendi pankartımızda da ifade ettiğimiz gibi, geçmişte yaşanan tüm katliamların bugün de devam ettiğini savunuyoruz. Çözümün ise, esas olarak ülkenin yarı-feodal, yarı-sömürge yapısından kaynaklı olarak emperyalizme karşı topyekün, halkın çeşitli kesimlerinin yan yana geldiği bir mücadele-den geçtiğini savunuyoruz.

'Provokasyon'cu cemaat gazeteleri tepki çekti

Demokratik Haklar Federasyonu (DHF), Alevilerin demokratik taleplerini dile getirmek için Ankara'da düzenledikleri büyük miting hakkında 'provokasyon' yorumunda bulun-

nan hükümet yanlısı Yeni Şafak ve Zaman gazetelerini kınadı. Adı geçen cemaat gazeteleri, Ankara'da yapılan mitinge katılan yüz binlerce kişinin taleplerini görmezden geleerek, "Madımak'ı ve Gazi'yi planlayan eller yeni oyun peşinde" manşetleriyle karşı propaganda yapmışlardı.

"Zorunlu din dersi kaldırılсын", "Cem evleri ibadethanedir", "Madımak müze olacak" gibi isteklerle mitinge katılan yüz binlere "provokatör" diyen Zaman ve Yeni Şafak gazeteleri, Aleviler arasında da bölünme yaratmak amacıyla, İzzettin Doğan gibi devletçi ve kimi hükümet yanlısı Alevilerden görüşler de aktardıkları haberleriyle büyük tepki çektiler. Alevilerin demokratik tepkilerini 'provokasyon' şeklinde tanımlayan Zaman ve Yeni Şafak gazetelerine tepki gösteren Demokratik Haklar Federasyonu yayımladığı açıklamasında şu ifadelere yer verdi: "9 Kasım günü Zaman gazetesinin, Yeni Şafak gazetesinin, çeşitli köşe yazarlarının, bu gerici odaklarla aynı gerici öze sahip olan İzzettin Doğan ve benzer zihniyetli kimi kişi ve kesimlerin 'Büyük Alevi Yürüyüşü'yle' ilgili açıklamalarına tanık olduk. Bu kesimler Alevilerin demokratik taleplerini görmezden gelerek; 'Sivas ve Gazi'yi planlayan eller, yeni oyun peşinde', 'provokasyon olabilir', 'ABF adıyla bir araya gelen oluşum bölücülere hizmet ediyor', 'bu eylem neden bugün düzenlendi', 'bunlar 3-5 bin kişi, bunlar Alevileri temsil etmiyor' gibi onlarca söylemi gündeme taşıyarak sömürü düzeninin Aleviler şahsında yüzyıllardır uygulanagelen inkar ve baskı politikalarının bundan sonrasında da devam edeceğini gösterdi".

"Alevilere saldırırlar ile 'beğenmiyorsanız bu ülkeden gidin' diyenlerin zihniyeti aynı"

DHF, Alevileri sokağa çıkmak zorunda bırakan nedenleri sorgulamak yerine, demokratik haklarına sahip çıkan Alevilere "neden hakkınızı aryorsunuz" diyenlerin, Kürt ulusuna 'beğenmiyorsanız bu ülkeden gidin' ve köylüye "anani da al git" diyenlerle aynı zihniyette birleştiğinin altını çizdi. Bu anlamda İzzettin Doğan'ın, Zaman ve Yeni Şafak gazeteleriyle ortak bir noktada buluştuğuna dikkat çeken DHF, bu kesimlerin gerici tutumlarından hareketle, "Bu ülkede kimlerin ezilen inançların ve halkların haklarını savunduğu bir kez daha ortaya çıkmıştır" dedi. Alevi derneklerinin bir araya gelişini, 'tesadüfi', 'sınırlı kesimler', 'bölücülere hizmet eden karanlık güçler' şeklinde karalayana-lara dikkat çeken DHF, "Bu kesimler, aslında kendi sınırlılıklarını ve bölücülüklerini sergiledi" dedi.

'Demokratik haklar ve özgürlükler mücadelesini yükseltelim'

ABF ve Pir Sultan Abdal Kültür Derneklerinin, dün olduğu gibi bugün de Alevilerin demokratik taleplerini dile getirdiklerini belirten DHF, bu kurumların demokratik hak ve özgürlükleri savunana ve bizzat Alevilerin var ettiği meşru kurumlar olduğunun altını çizdi. "ABF ve Pir Sultan Abdal Kültür Dernekleri, Alevilere ve diğer ezilen kesimlere uygulanan baskı, inkâr ve asimilasyon politikalarına karşı çıktığı için adına Pir Sultanlardan almaktadır! Onun için ABF ve Pir Sultan Abdal Kültür Derneklerinin adı İzzettin Doğan ve Zaman gazetesinin temsil ettiği gerici odaklar arasında değildir! Bundandır ki ABF ve Pir Sultan Abdal Kültür Dernekleri gerici-lerin gözünde meşru değildir/olmayacaktır." İfadelerine yer verilen açıklama, şu ifadelerle bitirildi: "Alevilerin demokratik hak ve özgürlükleri, emperyalistler ve onlara uşaklık edenler tarafından baskı ve zorla karşılanmaya devam ediyor. Bu kesimler; Alevileri, Kürtleri ve ülkemizde ezilen çeşitli kesimlerin taleplerini yok saymaya ve ezilenleri birbirine düşmanlaştırmaya gayret ediyor. Çünkü onlar ezilenleri bölmeksizin varlığını devam ettiremez! Çünkü onlar topluma kin ve nefret tohumları ekmeden sömürü düzenlerini ayakta tutamaz".

F Fipi Hapishanelerde Tecrit Gerçekliği Sempozyumu gerçekleştirildi

İSTANBUL- Dünya Hekimler Örgütü, İnsan Hakları Derneği (İHD), Tutuklu ve Hükümlü Aileleri Birliği (TUYAB), Tutuklu ve Hükümlü Aileleri Yardımlaşma ve Dayanışma Derneği (TAYAD), Tutuklu Aileleri ile Dayanışma Derneği (TUAD), Toplum ve Hukuk Araştırmalar Vakfı (TOHAV), Türkiye İnsan Hakları Vakfı (TIHV), Çağdaş Hukukçular Derneği (ÇHD), Tecride Karşı Sanatçılar, Bilgi Üniversitesi'nde düzenlenen "Türkiye hapishanelerinde tecrit gerçeği" başlıklı sempozyumda bir araya geldi. Metris Hapishanesi'nde gördüğü işkence sonucu yaşamını yitiren Engin Çeber'in anılmasıyla başlayan sempozyumda tecridin tıbbi, psikolojik ve hukukî boyutları ele alındı.

Grandjon:

Sorunu Avrupa'ya Taşıyacağız

Sempozyumun ilk konuşmasını, Dünya Hekimler Örgütü üyesi olarak Fransa'dan katılan Dr. Bernard Grandjon yaptı. F tipi hapishanelerinde uzun yıllar kalan, işkence gören 55 kişi ile görüşmeler yaptıklarını belirten Dr. Bernard Grandjon, ağır tecrit koşullarında kalan ve işkence gören kişilerin fiziki ve psikolojik sorunlarının da ağır bir şekilde sürdüğünü söyledi. Tedavilerin kısa sürede mümkün olamayacağını belirten Dr. Grandjon, sadece tutuklu yakınlarının değil, bir insanlık suçu olan işkenceye karşı tüm doktorların da örgütlenmesi gerektiğini ifade etti. Dr. Grandjon, ülkemiz hapishanelerindeki tecrit sorununu Avrupa Parlamentosu'nun gündemine de getirmeye çalıştıklarını söyledi. Grandjon'la birlikte ortak araştırmalar yapan Psikolog Corinna Gal de, "Türkiye hapishanelerinde yaşananlar eşî görülmeyen bir şiddeti ortaya koyuyor" diye konuştu.

Tecrit İntihara Neden Oluyor

TIHV bünyesinde çalışmalar yürüten Dr. Şükran İrenci de, tecridin ruh sağlığı üzerindeki 'yıkıcı' etkisine dikkat çekti. Tecrit koşullarında tutulan kişilerde duyuşsal yoksunluk nedeni ile davranış bozuklukları görüldüğünü söyleyen Dr. İrenci, intiharların büyük oranda tecrit nedeni ile yaşandığını söyledi. Dr. İrenci, Türkiye-Kuzey Kürdistan'da, 'yüksek güvenlikli' 15 hapishane olduğunu kaydederek, F, D, L tipi hapishanelerinde tutulan 6 bin 500 tutuklu ve hükümlünün olduğunu söyledi. TOHAV'ın rehabilitasyon merkezinde çalışan Dr. Veysi Ülgen de sağlık sorunlarının tecridin ağırlığına göre değiştiğini söyledi. Daha sonra İrenci ve Ülgen, egemenlerin tecrit saldırısına karşı "korum ve kişiler yeterli olabilseydi bugün bu sorunu, bu şekilde konuşma gereği duymazdık" ifadelerini kullandılar.

'Sabrımızın Sonundayız'

F tipi hapishanelerindeki tecride karşı 293 gün sürdürdüğü ölüm orucu eylemine, Adalet Bakanlığı'nın 45/1 nolu genelgesi üzerine 22 Ocak 2007'de ara veren TAYAD Başkanı Av. Behiç Aşçı, söz konusu genelgenin tüm hapishanelerde uygulanmadığını söyledi. Genelgenin F tipi hapishanelerindeki tutukluların her hafta 10 kişiyi aşmamak kaydıyla 10'ar saat kendi aralarında görüşebilmelerine olanak tanıdığını hatırlatan Aşçı, "Ancak genelge, 'yer yokluğu' ya da 'personel eksikliği' gibi gerekçelerle F tipi hapishanelerinin büyük bir çoğunluğunda hiç uygulanmadı" dedi. Sohbet hakkını öngören

Tecridin yıkıcı etkisi dışarıda da sürüyor

Tecride ya da kötü muamelelere maruz kaldıkları uzun hapisliklerden sonra hapishaneden yeni çıkmış siyasi tutuklularla ilgili toplanan klinik gözlem, tecridin dışarıda da süren yıkıcı etkisini bir kez daha gözler önüne serdi.

Dünya Hekimler Örgütü, tecridin yarattığı etkiyi araştırmak amacıyla, uzun 'cezalara' çıktıktan sonra, hapisten yeni çıkmış, siyasi tutuklu ve hükümlülerden oluşan 60 kişi ile görüştü. Hekimler, yaşları 17 ve 47 arasında değişen, 48 erkek ve 12 kadından oluşan grupla yaptığı görüşme sonuçlarını "Türkiye'de uzun süreli hapsedme ve tecrit rejiminin fiziki ve psikolojik sonuçları" başlıklı raporda topladı.

Hapisten Önce Sağlıklıydı

Raporda, söz konusu 60 kişinin hapishane yaşamı öncesinde sağlık durumlarının iyi olduğu, ancak gözaltı süresi ve hapishane içerisindeki ağır tecrit koşulları nedeni ile sağlık durumlarının kötüleştiği belirtilerek, "İnsülin bağımlısı bir şeker hastalığı, bir Hepatit B ve bir astım dışında sorular sorulan bütün kişiler hapsedilmelerinden önce sağlıklarının iyi olduğunu söylediler" denildi.

genelgenin ölüm oruçlarında yaşamlarını yitiren 122 insanın kazanımı olduğunu ifade eden Aşçı, genelgenin uygulanması için 21 Kasım'da tutuklu yakınları olarak Ankara'ya yürüyeceklerini belirtip, "Biz sabrımızın sonundayız" diye konuştu.

'Çeber, F Tipi Zihniyet Sonucunda Katledildi'

F tipi hapishanelere karşı başlatılan ölüm orucu eyleminde iki kızını kaybeden TAYAD'lı Ahmet Kulaksız, F tipi hapishanelere karşı sürdürülen mücadelenin önemli olduğunu, ancak yeterli olmadığını söyledi. Engin Çeber'in ölümünün hapishanelerde yaşananların somut

bir göstergesi olduğunu belirten Kulaksız, "Engin F tipi hapishanelerinde ölmedi ama F tipi zihniyetin sonucu olarak katledildi" dedi.

'Tecrit Kaldırılsın, Taleplerimiz Kabul Edilsin'

TUYAB adına konuşan Semiha Köz, tecrit uygulamalarına değinerek, tecridin kaldırılması ve tutukluların sosyal haklarının kullanılmasını kapsayan taleplerin kabul edilmesini, hasta tutuklu ve hükümlülerin tahliye edilmelerini istedi. Köz, İHD, ÇHD, TTB, barolar ve tutsak ailelerinin içerisinde yer alacağı bağımsız izleme kurullarının oluşturulması gerektiğini ifade etti. Köz'ün sem-

Tecrit Toplumsal İlişkileri Bozuyor

Tecridin yaratmış olduğu fiziki ve psikolojik etkilerin belirlendiği raporda, "fiziki izleri yakalamak kolay oluyorsa da, genelde mağdurların saklamaya çalıştıkları psikolojik izleri saptamak aynı şekilde kolay olmuyor" denildi. Tecridin, görme bozukluğu, işitme kaybı, bellek ve konsantrasyon bozuklukları, uyku bozuklukları, agorafobi (açık alan korkusu), ilişki zorlukları, suçluluk duygusu, işkence sayıklamaları, şizofreni, tutarsız düşünce, duygusal sürekliliğin kaybı gibi birçok hastalığa neden olduğu belirtilen raporda, söz konusu sağlık problemlerinin kişinin toplumsal ve mesleki ilişkileri bozduğu kaydedildi.

Devlet Tedaviyi Üstlenmiyor

Görüşme yapılan kişilerin büyük çoğunluğunun mali olanaklarının sınırlı olduğu bilgisine yer verilen raporda, devletin tıbbi harcamaların ödenmesini sağlamadığı, hastaların, aileler ve insan haklarını gözetken kuruluşların yardımı ile istedikleri tıbbi ve psikolojik destekten sınırlı bir şekilde yararlanabildikleri belirtildi.

pozyumda açıkladığı talepler ise şöyle sıralandı:

-F Tipi hapishanelerinin mimari yapısında yapılacak değişiklik ile tutuklu ve hükümlülerin en az 15 kişinin yan yana gelebilecek şekilde düzenlenmesi. Bu düzenleme yapıldıkça kadar aynı koridorda bulunan hücre kapılarının gündüz saatlerinde açık tutulması.

-Ceza İnfaz Kurumu (ÇİK) değiştirilsin. (Bu değişikliğin, içinde Baro, ÇHD, TTB'den oluşan bir kurulun gözetiminde yapılması)

-Tutsakların tüm haklarının koşulsuz kullanımı -Bağımsız izleme kurulları oluşturulmalıdır. Kurul, tutuklu ve hükümlü yakınları, İHD, ÇHD, Baro, TTB, aydın ve sanatçılardan oluşmalıdır.

ÇÜ Rektörlüğünün seçim hilesi

ADANA- Eğitim-Sen Adana Şubesi Başkanı Güven Boğa, yazılı bir açıklama yayımlayarak, "Çukurova Üniversitesi (ÇÜ) Rektörlüğü'nün, rektör seçiminin bir süre sonra, yani 9 Temmuz 2008'de "İVEDİ" kaydıyla YÖK'e başvurarak, seçimi kazanan Prof. Dr. Tahir Balcı'nın birinci sırada yer aldığı dekan adayı teklifini iptal ettirdiği ortaya çıkmıştır" dedi. Daha önce ÇÜ Rektörlüğü Prof. Dr. Tahir Balcı'nın seçilmemesini YÖK'e bağlayarak, üzerinde oluşan tepkileri bu kuruma yüklemeye çalışmıştı.

30 Ocak 2008 tarihinde ÇÜ Eğitim Fakültesi'nde dekanlık görevi için yapılan seçimi Prof. Dr. Tahir Balcı'nın kazanmasına karşın, ÇÜ rektörlüğü Balcı'yı seçmemişti. ÇÜ'den YÖK'e gönderilen ilk listede sırasıyla Prof. Dr. Tahir Balcı, Prof. Dr. Necmi Yaşar ve Prof. Dr. Banu İnanc varken; Akınoğlu'nun, ikinci kez rektör olarak atandıktan sonra, YÖK'e tekrar gönderdiği listede isim ve sıralamada oynadığı ve ÇÜ'deki öğretim elamanlarının çoğunlukta iradesini elinin tersiyle ittiği ortaya çıktı.

Göstermelik seçim

Son rektör seçimlerinin ardından üniversitelerde yapılan dekanlık seçimlerinin göstermelik olduğu bir kez daha ortaya çıktı. ÇÜ Eğitim Fakültesi dekanlık seçiminde öğretim üyelerinden aldığı büyük oy çoğunluğuyla birinci sırada Prof. Dr. Tahir Balcı yer almıştı, ancak Balcı eğitim fakültesine dekan olamamıştı. Ardından öğretim üyelerinden gelen tepkiler nedeniyle Balcı'nın seçilmemesi hakkında açıklama yapan ÇÜ Rektörlüğü, atamının YÖK tarafından yapıldığını belirterek, Balcı'nın seçilmemesinin nedeninin kendileriyle alakalı olmadığını savunmuştu.

Eğitim Sen Adana Şubesi Başkanı Güven Boğa, elilerine geçen bir belgeden hareketle ÇÜ Rektörlüğü'nün doğrudan YÖK'e gönderdiği listede Tahir Balcı'yı göstermediğini açıkladı.

ÇÜ Rektörlüğü öğretim görevlilerin iradesini çiğnedi

Konuya ilişkin açıklama yapan Boğa, birçok rektörün, kendilerine verilen sınırsız yetki ile üniversitelerdeki öğretim elamanlarının iradesini çiğnediğini ve itiraz edenleri elindeki sınırsız yetki ile baskı altına alarak, yıldırmaya çalıştığını kaydetti. Bugüne kadar Eğitim Fakültesi Dekanlığı'na, seçimi kazananın değil de kaybedenin atanması hakkında çeşitli spekülasyonlar yapıldığını ve bazı yetkiillerin oluşan kamuoyu tepkisini azaltmak için Prof. Dr. Tahir Balcı'nın atanmasını istediklerini, ancak YÖK'ün buna karşı çıktığını belirttiklerini hatırlatan Boğa, "Oysa daha önce gizli tutulan, ancak sonradan elimize geçen aşağıdaki belgeler, T. Balcı'nın atanmamasının YÖK'le değil, doğrudan ÇÜ Rektörü ile ilgili kişisel bir tercih olduğunu göstermiştir. Şöyle ki: ÇÜ Rektörlüğü'nün, rektör seçiminin bir süre sonra, yani 9 Temmuz 2008'de "İVEDİ" kaydıyla YÖK'e başvurarak, seçimi kazanan T. Balcı'nın birinci sırada yer aldığı dekan adayı teklifini iptal ettirdiği ortaya çıkmıştır" dedi. Boğa, ellerine geçen belgeyi kamuoyu ile paylaşarak şu sözleri dile getirdi: "9 Temmuz 2008 tarihi itibarıyla YÖK daha ilk üç rektör adayını bile belirlemediği için kimin ÇÜ Rektörü olacağı belli olmamasına rağmen, sayın rektör seçimi kazananı T. Balcı ile çalışmak isteyip istememe kararını 6 Ağustos'ta atanacak rektöre bırakabilirdi. Kendisi atandığına ve sonuca uyacağına söz verdiğine göre, kendi söz ve kararını tanımama gibi çelişkili bir dönüş söz konusuysa, bu tutumu bir akademisyene yakıştırmak mümkün değildir. Ayrıca, seçimi kazanan kişi Rektörün kişisel yanlış tercihi nedeniyle istenmeyen kişi ise ve yeni rektörün 6 Ağustos'ta göreve başlayacağı gibi olağandışı bir gerekçeyle Eğitim Fakültesi'nde yapılan dekan seçimi kadük sayılıyorsa, sayın rektör her yerde olduğu gibi Eğitim Fakültesi'nde yeniden seçim yapmalıydı. Yapmadığına göre, seçimler göstermelik olup, manipülasyon aracı olarak kullanılmıştır."

Çukurova Üniversitesi Rektörlüğü

YÖK zihniyetini yüceltiyor

Üniversitede aşağıdan yukarıya doğru demokratik mekanizmalara oluşturulan yürütme ve karar organları arasında eşgüdüm sağlamakla sınırlı olması gereken rektörlerin, üniversite senatolarını ve diğer organları göstermelik bir biçimde işlettiklerini, tüm kararlarda belirleyici olduğunu aktaran Boğa, rektörlerin atama yükseltme süreçlerinde sahip olduğu yetkilerle öğretim üyelerinin üzerinde, YÖK düzeninin itaat/sadakat üretme misyonunun taşıyıcısı olarak çalıştıklarını söyledi. Rektör atamalarında yaşanan durumun, dekan atamalarında yaşandığı ve böylece üniversitelerde 'liyakat değil, sadakat esas alınmaktadır' dedi.

Seyit Rıza'nın naaşının yeri açıklandı

DERSİM- Seyit Rıza'nın fotoğrafının arkasında toplanan Avrupa Dersim Dernekleri Federasyonu, Tunceli Dernekleri Federasyonu, EMEP ve ESP üyeleri, Seyit Rıza ve diğer isyancıların mezarlarının yerleri

nin açıklanmasını talep ettiler.

Dersim İsyanı'nın önderlerinden Seyit Rıza ve diğer isyancıların devlet tarafından asılarak katledilmesi Sanat Sokağı'nda yapılan eylemle protesto edildi. Grup adına Dersim Kültür Derneği üyesi Mustafa Aytaç açıklama yaparak, Seyit Rıza ve yoldaşlarının düzmece bir mahkeme sonucunda kısa bir 'yargılamanın' ardından katledildiğini hatırlattı. Aytaç, 14/15 Kasım 1937'de, Elazığ Buğday Meydanı'nda Seyit Rıza, Usenê Seydi, Fındıq Ağa, Hesen Ağa, Resik Usen, Ali Ağa ve Hesenê İvraimê Qız'ın idam edildiğini hatırlatarak, "Seyit Rıza 75 yaşın üzerindedeydi ve yine hileli mahkeme kararı ile yaşı küçük tülere idam edilmişti. İdam kararları önceden verilmişti. Zira 'tek millet, tek mezhep' yaratma zihniyeti, Dersim'de, 'Dersim Kanunları'nı işletiyordu. İdam edilenler, Dersim'in ileri gelenleriydi, suçsuzdular. İdamlar ile Dersim sindirilmek istenmiştir, 38

deki kanlı kesitin hazırlıkları yapılmıştır" dedi.

Seyit Rıza ve yoldaşlarının mezarlarının nerede olduğunu öğrenmek için Elazığ Valiliği'ne dava açan Seyit Rıza'nın kızı Leyla Ağlar ve torunu Rüstem Polat'a verilen cavabın, aradan 71 yıl geçmesine rağmen mezarların nerede olduğunu 'söylememek' olduğunu belirten Aytaç, "Türk devleti kendi tarihi ile yüzleşmekten korkmamalıdır. Bu karanlık ve kanlı kesitin aydınlatılması için Genelkurmay'ın arşivi mutlaka açılmalıdır. Dersim seyitlerinin mezarlarının yeri açıklanmalıdır. Mezarlar, kutsal Dersim toprağına taşınarak, Dersim seyitleri de huzura kavuşacaklardır" diye konuştu. Demokratik Haklar Federasyonu, Halk Cephesi, Partizan ve HKM üyelerinin de katılarak destek verdiği açıklama, "Dersim onurudur onuruna sahip çık" sloganıyla son buldu.

İZMİR- 1938'de Dersim'de katledilen Seyit Rıza ve yoldaşları İzmir Dersimliler Derneği tarafından yapılan anma etkinliğiyle anıldılar.

İzmir Demokratik Haklar Derneği'nde yapılan anma etkinliği Çayan Demirel'in '38' adlı belgeselinin gösterimi ile başladı. Belgesel gösteriminin ardından 1938 Dersim katliamında yaşananlara ilişkin İzmir Dersimliler Demek Başkanı Kemal Mutlu konuşma yaptı. Cumhuriyetin kuruluşundan sonra yapılan müdahalelerde başarılı olamayınca devletin, 1935'lerde yeniden kararlar alarak Dersim'in adını Tunç-eli olarak değiştirip, ardından mübadeleye benzer bir girişimle Karadeniz gibi farklı bölgelerden getirecekleri insanlarla Dersim halkının yerlerini değiştirmeyi planladıklarını söyledi. Mutlu, tehcir sırasında ailelerinden koparılıp farklı yerlere götürülen çocuklardan şu ana kadar hiçbir izin olmadığını ifade etti. Kutlu, konuşmasının devamında Devletin Dersim'e yönelik saldırı nedenini, Dersim'in tarih boyunca merkezi otoriteye karşı muhalif olmasıyla ve direnç sergilemesiyle açıkladı.

Başbakan da kriz çığırtkanlığı yapmaya başladı

ABD piyasalarında baş gösteren ekonomik krizin ülkemizde derin tahribatlara yol açacağına dönük seslerin yükselmesi üzerine; "Kriz çığırtkanlığı yapmayın" diyen Başbakan Erdoğan, "Küresel krizin en önemli ve kitlesel etkisinin, işsizlik ve hane halkı gelir kaybı olarak tezahür edeceği beklentiler arasında yer alıyor" dedi. Krizin ülkemizi teğet geçeceğini söyleyen Erdoğan, bu görüşünden çark etmiş olacak ki, krizin ülkemizde hane halkı gelir kaybına ve kitlesel (!) işten çıkarmalara yol açabileceğini söylüyor.

Maaşlar eridi

Zamlılar listesine her gün yeni birşeyler eklenirken, bu zamlar nedeniyle maaşlar da güneşin altındaki kar tanesi gibi eriyor. Bu yılın ilk 7 ayında mercimek fiyatları yüzde 103 artarken, ayçiçek yağı yüzde 50, ekmek yüzde 27, makarna yüzde 24, şeker yüzde 12 oranında zamlandı. Gıda fiyatlarındaki zam ortalaması yüzde 7 oldu. Zamlar sadece gıda ürünleri ile sınırlı kalmadı. Bu yılın başından bu yana kiraya yüzde 8, elektrige yüzde 60, doğalgaza yüzde 75 zam geldi. Ulaşım fiyatları ise aynı dönemde ortalama yüzde 6.6 oranında artış gösterdi. Zamların yağmur gibi yağdınıldığı, yoksul halkın omuzlarına bindirildiği, enflasyonun son altı yılın rekorunu kırdığı bu süre zarfında asgari ücrete yapılan zam ise net yüzde 4 oldu. Gıda fiyatları yüzde 7 oranında artarken, asgari ücrete yüzde 4 zam yapılması nedeniyle işçilerin maaşlarında yüzde 3 oranında bir erime yaşandı. Buna bir de değer yitiren YTL'nin durumu eklenince ücretlerdeki erime yüzde 4'e ulaştı.

Vergi ve harçlara yüzde 12 zam geliyor

Krizi fırsat bilen AKP hükümeti, elektrik, doğalgaz, ulaşım ve gıda fiyatlarına yaptığı zamların ardından bu kezde vergilere yüzde 12 oranında zam yapmaya hazırlanıyor. Buna göre en düşük motorlu taşıt vergisi 393 YTL olacak. 1 yıllık pasaport harcı da 163 YTL'ye yükselecek.

İhracat 9.5 milyar dolara düştü

Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM) verilerine göre, ülkenin 2008 yılı Ekim ayı ihracatı, geçen yılın aynı dönemine oranla yüzde 1.87 düşüş göstererek 9 milyar 530 milyon dolar oldu.

Bütçe Ekim ayında 70.8 milyon YTL açık verdi

Maliye Bakanlığı, Ekim ayı ve Ocak-Ekim dönemi merkezi yönetim bütçesinin durumunu açıkladı. Buna göre bütçe, 2008 yılı Ekim ayında 70,8 milyon YTL, Ocak-Ekim döneminde ise 4 milyar 887 milyon YTL açık verdi.

İki yılda yüz binlerce kişi işsiz kaldı

Toplam sanayi üretiminde Ağustos ayında yüzde 4.1, Eylül'de yüzde 5.5 oranında daralma yaşanırken, Eylül ayında bir önceki yılın aynı aynaya göre madencilik sektöründe üretim yüzde 4.3, imalat sanayiinde ise yüzde 6.4 oranında azaldı. Sektörel daralma kendisini otomotiv ve inşaatta da tüm yakıcılığı ile

hissettiriyor. 2006 yılında yüzde 21 oranında büyüyen inşaat sektörü, geçtiğimiz yıl ortasında içine girdiği durgunluğun ardından yüzde 20 oranında daraldı. Benzer bir üretim daralması ise otomotivde yaşanıyor. Otomobil pazarından Ekim ayı içerisinde yüzde 40 oranında bir daralma yaşandığını açıklayan Otomotiv Sanayii Derneği (OSD), bu durumun işten çıkarmalara yol açabileceğini açıkladı.

Sektörlerdeki bu daralmayı bahane eden patronlar, kitlesel işten çıkarmalara gidiyor. En fazla işten çıkarmanın yaşandığı sektörlerin başında ise tekstil geliyor. Peş peşe kapanan fabrikalar dolayısıyla tekstilde iki yıl önce başlayan işçi çıkarmalar had safhaya ulaştı. TEKSİF Başkanı Nazmi İrgat'a göre son iki yılda tekstil sektöründe 150-200 bin dolayında işçi işsiz kaldı.

Kriz nedeniyle tam bir işçi kıyımı yaşandığına dikkat çeken Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu (DİSK) Genel Başkanı Süleyman Çelebi; Trakya'da tekstil sektörü ağırlıklı olmak üzere son bir yıl içinde 40 bin kişinin işten atıldığını belirtti. Denizli'de ve Bursa'da büyük oranda bir işsizlik yaşandığını vurgulayan Çelebi, "Bursa'da 20-25 bin kişi işten çıkartıldı. Kayseri'de istihdamda 16 bin kişilik daralma oldu" dedi.

Limter-İş'ten yapılan açıklamada ise, Çanakkale'de kurulu olan ÇELİK ENERJİ TERSANE ve ULAŞIM SANAYİ ŞİRKETİ'nde çalışan 120, İstanbul Tuzla'da faaliyet gösteren Torlak Tersanesi'nde 25 ve Çındemir Tersanesi'nde de 10 işçinin ekonomik kriz gerekçe gösterilerek işten çıkarıldığı belirtildi.

Devlet, kriz nedeniyle, 'işsizliğe önlem' adı altında emekçilerin paralarıyla oluşturulan işsizlik Fonu'nu patronların hizmetine koymaya hazırlanıyor

İşsizlik Sigorta Fonu patrona hibe ediliyor

"Kriz bizi etkilemez" diyen hükümet, etkisini tüm ülkede hissettiren krize karşı önlem alma telaşına girdi! Üretim hacminin düşüşü, işsizliğin artışı, toplu işten çıkarmaların hız kazanması ve küçük ölçekli işletmeler-

yükünü Fon'a yükleme çabasına girişti. Küresel kriz nedeniyle önümüzdeki dönemde işçi çıkarmalarının başlayacağını ve şirketlerin önemli bir kıdem tazminatı yüküyle karşı karşıya kalacağını öne süren Ankara Sanayi Odası (ASO) Başkanı Nurettin Özdebir, şirketlerin bir bölümünün kıdem tazminatlarını ödemeyecekleri için, çalışanların da mağdur olacaklarını söyleyerek, patronların taleplerine biat edilme-si çağrısında bulundu. Acilen bir kıdem tazminatı fonu oluşturulmasını isteyen Özdebir, "Oluşturulan fon, işsizlik Sigortası Fonu'nda biriken fonlardan borçlanma yoluyla elde edeceği finansmanı kıdem tazminatı ödemelerinde kullanmalıdır" önerisinde bulundu.

Patronların yükü hafifliyor, işçinin kamburu bü-yüyor: Krizden etkilenen işletmelerin işçi çıkarmasının önüne geçmek gerekçesiyle hazırlanan yeni modele göre, işçinin bir ay yerine 15 gün veya daha az çalıştırılması formülü üzerinde duruluyor. Bu çerçevede, işçinin 15 günlük maaşını işveren, maaşın geri kalan bölümünü ise işsizlik Fonu karşılayacak. Gerekli başvuru yapıldığı takdirde patronlar bu modeli işyerinde uygulayabilecek.

İşsizlik sorununa karşı önlem aldıklarını savunan Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Faruk Çelik, part-time ya da esnek çalışma modelinin işçilerin işten çıkartılmaması kaydıyla maaşlarının bir bölümünün Fon'dan karşılanması şeklinde uygulanacağını ve bu konuda hazırlanan genelgenin önümüzdeki günlerde valiliklere İŞ-KUR aracılığıyla gönderileceğini açıkladı. Öte yandan Çelik, sundukları modelin hayata geçmesi için patronların bir an önce başvuruda bulunmalarını tembihlerken, part-time çalışmanın olabileceğini söyledi. Buna göre eğer işçi 1 ay tam gün çalışırsa 15 günlük ücretini patron ödeyecek, geri kalan 15 günlük ücreti ise Fon'dan ödenecek. Part-time olarak ayın sadece 15 günü çalışacak olur ise, boş kaldığı 15 günde yine Fon'dan asgari ücretin yarısı kadar ödeme yapılacak.

İşsizlik Fonu sermayenin 'kötü günleri' içinmiş: Geçtiğimiz aylarda yasalaşan 'İstihdam Paketi', hükümet tarafından istihdamın teşvik edilmesi, kayıt dışı istihdamın azaltılması, çalışma koşullarının iyileştirilmesi vb. şekilde sunulmuştu. Oysaki paket, zorunlu istihdam yüklerinin azal-

tlmasını, iş gücü maliyetlerinin düşürülmesini, çalışma koşullarının sermaye lehine esnetilmesini, iş sağlığı ve iş güvenliğinin taahhütlendirilmesini ön görüyordu. Nitekim, yasadan sonra sermaye sahiplerinin yük gördüğü zorunlu istihdam yüzde 6'dan yüzde 3'e indirildi. Engelli çalışanların sigorta primleri patronların sırtından alınarak, emekçilerin ödemeleriyle oluşturulan fondan karşılanmaya başladı. Sosyal yükümlülüklerin büyük bir kısmının Hazine ve İşsizlik Sigortası Fonu'ndan karşılanması uygulamasına geçildi.

Yine yasalaşan İşsizlik Fonu'nda da hükümet 'iyileştirmeler' adı altında bir düzenleme yaptığını savunmuştu. Fon'un amacı, çalışanların işsiz kalmaları sonucunda onları korumak olduğu belirlenmişti. Oysaki söylendiğinin aksine İşsizlik Fonu'nun, sermaye sahiplerine para aktarmak, geçirdiği 'kötü günlerine' dost olmak için tasarlandığı belli oldu. Zira yaşanan kriz bahane edilerek İşsizlik Fonu'ndan patronlara para transferi yapılması bunu gösteriyor.

Türk-İş: "Sosyal kriz yaratabilir": Patronların, kriz nedeniyle toplu işten çıkarmalar için karşı İşsizlik Sigortası Fonu'ndan alınacak borçla Kıdem Tazminatı Fonu kurulmasını, işten çıkartılanların kıdem tazminatlarının bu fondan ödemesini istemelerine karşı sendikalarından tepkiler var. Bu uygulamayı kriz fırsatçılığı olarak değerlendiren Türk-İş Başkanı Mustafa Kumlu, bu uygulamanın ekonomik kriz yanında sosyal krizi yaratacağını söylüyor. Kumlu, yaptığı açıklamada, "İşverenlerin krizi fırsat bilerek İşsizlik Sigortası Fonu aracılığıyla yıllardır gözlerini diktikleri işçiyi kıdem tazminatı ödeme yükümlülüğünden kurtulmayı hedefliyorlar. Kriz ortamı fırsat bilinerek, işçilerin kazanılmış haklarına göz dikilmesinin toplumsal barış adına çok ciddi sakıncaları olduğu gibi, İşsizlik Sigortası Fonu'nun kriz bahane edilerek amacı dışında kullanılmasını konu eden yaklaşımlar da aynı sakıncaları içermektedir. Her şeyden önce işverenlerin, ekonomik krizi atlatabilmek için ilk akıllarına gelenin işçileri işten çıkarmak olması ve bu düşünce çerçevesinde kıdem tazminatını konu etmeleri, iyi niyet göstergesi değildir" dedi.

On binler krize karşı Ankara'da olacak

KESK ve DİSK, yaptıkları ortak çağrıda, krize, işsizliğe ve yoksulluğa karşı Kasım ayında bir dizi eylem ve etkinlik yapacaklarını, ayrıca büyük bir miting gerçekleştireceklerini açıkladılar.

Sendikalar tarafından yapılan açıklamada, 29 Kasım'da ülkenin dört bir yanından gelecek on binlerce kişiyle Ankara'da 'Krize, işsizliğe, yoksulluğa ve zamlara karşı emek, barış ve demokrasi mitingi' gerçekleştirileceği belirtildi. 2008 yılı başından beri tarım da dahil olmak üzere ülke ekonomisinin büyük bir daralma içine girdiği ifade edilen açıklamanın devamında, "Bu rakamlarla apaçık ortaya dö-külen ekonomik daralma, henüz küresel ekonomik krizin patlak vermediği bir dönemde Türkiye ekonomisinin büyük bir çöküş yaşamaya başladığının göstergesidir. Bu ekonomik çöküş nedeniyle 2008 yılı başından bu yana binlerce kişi sessiz sedasız işinden atılmış bulunuyor. Hükümet, istatistik oyunlarıyla gizlemeye çalışsa da bugün gerçek işsizlik oranı yüzde 20'yi geçmiş durumdadır" ifadelerine

yer verilerek, bütün bu yıkımların durdurulması için 29 Kasım'da Ankara'da olunacağı kaydedildi.

DHF: 29 Kasım'da sesimizi birleştirelim: Demokratik Haklar Federasyonu (DHF), yaptığı yazılı açıklamayla DİSK ve KESK'in çağrısıyla 'krize, işsizliğe, yoksulluğa ve zamlara' karşı 29 Kasım'da Ankara'da yapılacak mitinge tüm kuvvetleriyle katılacağını duyurdu.

Emperyalist merkezlerde başlayan ve tüm dünyaya yayılan krizin her geçen gün derinleştiğini ve krizin ülkemize de küçük işletmelerin kapanması, büyük işletmelerde üretimin durdurulması şeklinde yansıdığını belirten DHF, işsizlik, pahalılık, yoksulluğun gün geçtikçe daha da arttığının altını çizdi. Siyasi iktidarın krize karşı çözüm üretmediğine, aksine krizin yok sayıldığına değinilen DHF açıklamasında, tüm bu ve diğer yıkımların ancak demokratik haklar için birleşilerek ve mücadele edilerek aşılabileceğine dikkat çekildi.

Metal işçileri mücadeleyi yükseltiyor

DİSK'e bağlı Birleşik Metal-İş, Türkiye Metal Sanayicileri Sendikası (MESS)'nın saldırılarına karşı eylemlerini büyüttüyor. Patronların dayatmalarına karşı başlattığı Cuma yürüyüşlerini devam ettiren metal işçileri, İstanbul, Kocaeli, Gebze, Bursa, Ankara, Mersin ve İzmir'de sabah mesaisi öncesi fabrika girişlerinde eylem yaparak, krizin faturasının kendilerine ödetilmek istendiğini açıkladılar.

Ümraniye Organize Sanayi Bölgesi'ndeki fabrika önünde açıklama yapan Birleşik Metal-İş Genel Örgütlenme Sekreteri Özkan Atar, haklarının gaspını öngören anlaşmalarla imza atmayaacaklarını belirterek, kriz bahanesiyle sefaleti dayatanların 2001 krizinin ardından kar rekorları kırdığını hatırlattı. Sermayenin krizinin faturasını metal işçilerinin ödemeyeceğini ifade eden Atar, önümüzdeki günlerde grevlere gidebileceklerini, bunun için metal işçilerinin hazırlıklı olması gerektiğini söyledi. Ümraniye dışında Kartal'da

Anadolu Çelik Motor işçileri ile Aksan Metal işçileri, Gebze'de birçok firmadaki işçiler, Kocaeli'nde Bekaert ve Standart depoda çalışan metal işçileri, İzmir ve Mersin'deki metal firmalarında çalışan binlerce işçi kitlesel eylemler gerçekleştirecek hükümeti ve patronları uyardı.

'Emekçilerin kazanılmış hakları da ellerinden alınacak': Birleşik Metal İş Sendikası daha öncesinde de emperyalizmin ve kapitalizmin krizlerinin, ülkemiz emekçilerini farklı biçimlerde etkileme potansiyeli taşıdığına ilişkin çeşitli araştırma ve çalışmalar yürütmüştü. Bu araştırmalarda başta metal sektörü olmak üzere birçok sektörde işten çıkarma, ücretli/ücretsiz izin uygulaması başladığına dikkat çekilmiş, toplu iş sözleşme görüşmelerinde sıfır ücret zammı, hakrimyelerin kaldırılması gibi kazanılmış hakların ortadan kaldırması hedefleyen taleplerin gündeme getirildiği belirtilmişti.

EMEĞİN KÜRSÜSÜ

Dursun BAŞTUĞ

Kriz; ortak mücadeleyi dayatıyor

Emperyalistlerin dünya üzerindeki hegemonyası devam ederken, bu hegemonyanın yeni sömürü alanları yaratarak varlığını sürdürmesi kaçınılmaz olarak bazı savaşları beraberinde getirmektedir. Özellikle geri kalmış ve bu geriliklerinden dolayı işlenmemiş zenginlik kaynaklarına sahip ülkelerin emperyalist yaptırımlara hedef olması kaçınılmazdır. Bu durumda beraber, dünyadaki konumları gereği stratejik öneme sahip kimi ülkelerin, emperyalistler arası dalaşların merkezi haline gelmeleri beklenen sonuçlardandır.

Son dönemde yaşamakta olan emperyalist-kapitalist krizin faturası geri kalmış ülkelere havale edilirken, sömürge ve yarı-sömürge ülkelerin içine düştükleri çıkmaz büyüyor. Her defasında krizden yara almadan çıkacaklarını ifade etseler de, yaşamakta olan krizin etkileri toplumun bütün kesimleri tarafından hissedilmektedir. Emperyalistlere bağlı hareket eden ülkelerin iş ve dışa bağlı yaşadıkları krizler süregelen bir grafiğe sahiptir.

2001 krizinden sonra yapılan özelleştirmeler, yaşanan krizin etkilerini hafifletse de, bu önlemler geçici olduğundan, gizlenmeye çalışılan tüm gerçeklerin zamanla su yüzüne çıkması kaçınılmazdı, öyle de oldu. 2001 krizinden sonraki yoğun özelleştirme döneminin kapanmasıyla veya ilk elden özelleştirilecek kuruluşların azalmasıyla gizlenmeye çalışan sıkıntılar, tekrardan kendisini göstermeye başladı. Bu süreçte hükümet; su, elektrik ve doğalgaza yaptığı fahiş zamlarla gerçek niyetini ortaya koydu. Gelinen noktada, ülkemizin yarı bağımlı statüsünden dolayı, emperyalistlerin yaşadığı krizlerin etkisi daha güçlü hissedilecektir. Hükümetin 'krizi, yara almadan atlatacağı' yönündeki söylemleri, şu an yaşananlar karşısında inandırıcılığını kaybetmiş durumdadır.

Yaşamakta olan kriz bütünüyle ortaya çıktığında, toplumda büyük yıkımlar yaratacağı kesindir. Bu ani kırılmaların kişi veya toplum psikolojisi üzerinde yaratacağı etkiler küçümsenmeyecek düzeyde olacaktır. 2001 krizinden sonra kredi kartları yüzünden intihar edenlerin sayısında hızlı yükselişlerin olduğu görülmüştü. Bugüne gelindiğinde kredi kartı borcu olanların sayısı 1 milyon 3 bin 670'i bulmuş durumdadır. Her ne kadar bankaların kredi kartlarındaki en büyük karını, faize girmiş borçluların oluştursa da, bu borçların belli bir sınırın üzerine çıkması bankaları zor duruma düşürebilir. Çünkü daha dün itibarıyla, gelinirken olan krize aldırış etmeden sokak ortasında kredi kartı dağıtıyorlardı. Elbette ki bu işin bir bölümüdür. Diğer yanı ise 'kira öder gibi taksit öde' söylemiyle, kentsel dönüşüm projesi adı altında konut yaptıрма ve özellikle de yoksulların yaşadığı kimi yerleşim alanlarını yıkmak idi. Bu konutların edinilmesi için bankaların verdiği borçların geri dönmemesi durumunda ikinci bir tehlike yaşanacaktır. Dışarıdan gelen sıcak paranın azalması bu tehlikeyi ikiye katlamaktadır. Son dönemde yurtdışındaki paraların ülkeye getirilmesi için, gerekirse kaynakların zorunlu yapılacağını, bizzat başbakan ve bankalar tarafından ifade edilmesi; ülkeden çekilecek yabancı sermayenin yaratacağı depremi şiddetini bir nebze de olsa hafifletme gayretinin bir ürünüdür.

Son yaşananlarla beraber işten çıkarmaların hızlandığı ve birçok iş yerinin kapandığı görülmekte. Bu durum çalışanların daha fazla sömürülmesine ve maaşlarının düşürülmesine kadar götürecektir. Gelinen noktada işsizler ordusu iki buçuk milyona yaklaşmış durumdadır. Çalışanlarla birlikte mağduriyeti yaşayacak bir diğer kesim ise küçük işletmelerdir. Batmakta olan küçük esnafın başında bekleyen büyük sermaye sahipleri, bu batık mali ucuz yoldan kapmanın fırsatını kollama peşindedir.

Ancak, yaklaşan bu sürecin bizler üzerinde yaratacağı yıkıcı etkiyi göğüslemek ve krizin bizlere fatura edilmesini önleyebilmek için güçlü bir karşı koyuşa ihtiyaç vardır. Yaşanan krizin faturasını ödememek için tüm güçlerle müdahale etmenin vazgeçilmez bir zorunluluk olduğu kavranmalıdır. Ancak bu müdahaleyi yapmaya muktedir olacak gücün, mümkün olan en geniş emekçi kesimleri kapsayacak bir ortak mücadele platformu olacağını bilmek durumundayız. Bu anlamda tüm güçlerin ortak harekete geçirilmesi önemli bir yerde durmaktadır. Bu güçlerle emekçiyi yüklenmek istenen zararın aza indirgenmesi için ortak bir eylem planı çıkarılmak durumunda. Ancak bu günlerde yaşamakta olan ve sendikalar bürokrasinin içine düştüğü çıkmazlardan biri olan sistemle uzlaşi kendisini açığa vurmaktadır. Sendikalar tarafından piyasaya sokulan "sosyal dayanışma" projesi, bu minvaldeki bir uzlaşma hamlesidir. Gelişmekte olan krize karşı mücadele vurgusunu öne çıkararak, emekçilerin emeğine sahip çıkmasını sağlamaları gereken emek örgütleri, bu krizin aza indirgenmesi ve faturanın çalışanlara kesilmesi için devlete bazı önerilerde bulunmaktadırlar. Çıkarılan eylem planına bakıldığında oturma eylemleri ve Ankara merkezi dışında bir 'karşı duruş' söz konusu değildir. DİSK ve KESK'in bütün kesimleri kapsayacak programları bir yana, kendi subelerinde dahi tartışmadan ortaya sürülen eylem takvimi, sürece nasıl yaklaşacaklarını yansıtmaktadır. 'Krize, işsizliğe, Yoksulluğa ve zamlara karşı emek, barış ve demokrasi mitingi' olarak ifade ettikleri çalışmanın olabileceği bir korkunun ürünü olduğu görülmektedir. Amaç demokrasi ve barış mitingi mi? Yoksa ekonomik krize karşı mücadele etme ihtiyacı mı? Anlaşılan o ki, yaşanan krize karşı sendikalar hareketin tabanından gelecek mücadeleyi bertaraf etmenin en iyi yöntemi geliştirilerek, her şeyi bir mitingle bitirmek hedeflenmektedir. Kendilerinden bağımsız subeler bazında gelecek eylemlerin önünü kesmek için, erken davranarak durumu denetim altına almayı tasarlamaktadırlar. Bununla birlikte söz konusu eylem süreci bir kıvılcım olarak kullanılmaya ve durgun haldeki emek güçlerinin, halk kitlelerinin harekete geçirilmesinin önünü açmak için değerlendirilmelidir. Zira uzun süredir ülkeyi etkileyen ekonomik krize karşı ilk kez bir araya gelecek olan on binler, yeni ve daha etkin karşı duruşlar için gerekli motivasyonu yaratmanın bir sıçrama tahtası işlevi görebilir. Bunun için de devrimci güçlerin, demokratik kurumlar, emek örgütleri ve diğer halk kesimleri ile ortak bir süreci örmesi tek yoldur.

Bu kriz ortamında, iş dinamikleri yeterince örgütlü olmayan devrimci hareketin, gelecek saldırılara karşı, parçalı biçimde cevap vererek saldırıları engellemesi mümkün değildir. Sendikalar örgütlülük içerisinde etkili olan reformist kesimlerden de, gelecek saldırılara karşı devrimci bir tutum sergilenmesini beklemek, şu süreçte pek doğru olmayacaktır. Çünkü yapılan eylemin hangi nedenle yapıldığı ve o ihtiyacı giderip gidermediğine bakmak durumundayız. Bu eylemlerin diğer sorunlara karşı verilen mücadeleye sağlayacağı katkılar, işin tali boyutunu oluşturmaktadır. Bizlerin bugünkü görevi gelişen krize karşı en geniş kesimlerle birlikte mücadele ederek, bizlere yüklenmek istenen krizin faturasını egemenlere ödetmektir. Bizim dışımızdaki kesimlerin niyetli yaklaşımları dağıtıcı olsa da, bugünkü koşullarda birleşik mücadelenin önemini iyi kavramalız.

kadın

Kadına dönük şiddete karşı mücadeleye

Erken kalkmayan avrat, söz dinlemeyen evlat, Mahmuzla gitmeyen at; kapında varsa kaldır at. -Türk Atasözü-

25 Kasım, 47 yıl önce Dominik Cumhuriyeti'nde, diktatör Trujillo'nun baskılarına karşı özgürlük mücadelesini yükselten üç kız kardeşin, Mirabeller'in askerler tarafından tecavüz edildikten sonra katledildikleri tarih. 1981'de Dominik'te toplanan Latin Amerika Kadın Kurultayı'nın 25 Kasım'ı "Kadına Yönelik Şiddete Karşı Mücadele ve Uluslararası Dayanışma Günü" olarak belirlemesinin ardından bu tarih, mücadeleleri ile ölümsüzleşen kardeşlerin katlinin yıl dönümünü ifade ederken, asıl olarak tüm dünyada kadına yönelik şiddete karşı yükseltilmesi gereken mücadelenin çağrısı niteliğini taşıyor.

Değişen ülkeler, tarihler, sınırlar, bayraklar, başkanlar, toplumlar ve tüm bunların olduğu yerde değişmeyen tek şey; kadının cinsinden ötürü gördüğü şiddet. Sözlerden tutalım da objelere kadar toplumların özgün koşulları içerisinde kadın üzerindeki şiddetin değiştiği tek yön, biçimselliği oluyor. "İlerici" Batıda, cadı kazanları katliamlarından çıkartılan kadın, Batının "çağdaş" anlayışı ile sıkı bir evrim sürecinin ardından "meta olan kadın"a dönüştürüldü. İslam'ın bugün hala ülkenin yönetim biçimi olarak devam ettiği ülkelerde recmler kendisini hiç eksik etmedi. Recmin geride bıraktığı birçok ülkede olduğu gibi ülkemizde de katliamlar yasal destekli başka statülere sokuldu ve kadın hep şiddet uygulanabilir bir "varlık" olarak kaldı. Kapıya çıktı diye, pantolon giydi diye, boşandı diye, boşanmadı diye, "namusu kirletti" diye, akla gelebilecek birçok "neden-

den" kaynaklı katli vacip sayılan kadın, kadın olduğu için her türlü cinsel istismara maruz tutuldu/tutuluyor.

Ülkemizde gerçekleştirilen araştırma sonuçlarına bakıldığında toplumun büyük kesiminin töre cinayetlerini onaylaması, kadının karşı karşıya kaldığı vahim tabloyu gözler önüne seriyor. Bu tablo, dünyada kadına yönelik şiddet rakamları ile birleştirilince ortaya çok daha fazla kaygı verici bir durum çıkıyor. Dünya Sağlık Teşkilatı, kadın cinayet kurbanlarının neredeyse yüzde 70'inin kocaları ya da erkek arkadaşları tarafından öldürüldüğünü rapor ediyor. Rus hükümeti, 1999 yılında 14.000 kadının arkadaşları ya da akrabaları tarafından öldürüldüğünü tahmin ediyor. Dünyada her yıl 5 ila 15 yaşları arasındaki 2 milyon kız çocuğu fuhuşa zorlanıyor. ABD'de her 90 saniyede bir kadın tecavüze uğruyor ve her yıl 4 bin kadın dövülerek öldürülüyor. Ülkemizde de bu oranlar oldukça yüksek durumda. Belirlenebilen rakamlara göre kadınların yüzde 65'i şiddete uğruyor. Psikolojik, ekonomik, fiziksel, sözel, cinsel şiddetin kadınlar arasında "sever de, döver de" anlayışıyla kabul edilmesi ise durumun asıl vahim yanını oluşturuyor. Ülkemizde kadınların yüzde 40'ı kocalarının kendilerini dövmesini "kabalı" ediyor. Sistem tarafından kadının bilincine kazınan namus algısı, kadercı yaklaşım nedeniyle karşı çıkma ve direnmelerinin önü de kesilmiş oluyor.

DHF Kadın Komisyonu: Şiddeti durdurmak için örgütlen

İSTANBUL- Dünyada, ülkemizde kadına yönelik şiddetin ol-

dukça çarpıcı rakamlara tırmanmaya devam ettiği bir süreçte önümüzdeki 25 Kasım Kadına Yönelik Şiddete Karşı Mücadele ve Uluslararası Dayanışma Günü'nü kampanya çerçevesinde değerlendirerek, faaliyet örgütleyen DHF Kadın Komisyonu, semtlerde çeşitli etkinlikler örgütliyor. 25 Kasım faaliyetlerine ilişkin görüş aldığımız DHF Kadın Komisyonu faaliyetçileri, bir yılı aşkın bir sürecin ardından ilan edilen Demokratik Haklar Federasyonu'nun kadın sorununu ülkedeki önemli sorunlardan biri olarak gördüğünü ve merkezi düzeyde ele aldığını vurguladılar. Bu çerçevede Demokratik Haklar Derneklerinin de kadın komisyonlarının örgütlenmesinde rol alacağını belirten Kadın Komisyonu, "Mevcut kadın mücadelesini kurumsal, kitlesel ve merkezi bir olgunluğa kavuşturabilmenin güçlü ayaklarını oluşturmaya hizmet edecek bir nitelikte örgütlemeyi hedefledik. Bu yönüyle federasyonun yürüttümü olduğu tanıtım ve örgütleme kampanyasının bir parçası ve özgün bir ayağı olarak hem federasyonun amaçlarını kadınlarla buluşturmak, hem de var olan kurumlar ve kurumsal faaliyetler üzerinden kadına yönelik şiddete yönelik somut-pratik çalışmalar yürüterek kadınları kurumsal faaliyetlerle buluşturmak ve bütünleştirmek amacıyla tüm yerelleri kapsayacak bir faaliyet programı oluşturmaya çalıştık" ifadelerine yer verdi. Komisyon, federasyon bünyesinde faaliyet yürüten tüm kadınların kadın komisyonları ve kadın temsilcileri üzerinden görüş ve önerilerinin değerlendirilerek bulundukları yerel ve merkezi faaliyetlerde bir program oluşturulduğunu dile getirdi. 25 Kasım için Kadın Komisyonu'nun asgari olarak hedeflediği faaliyetler ise şu şekilde: 25 Kasım'a yönelik sinevizyon gösteriminin yapılması, film gösterimlerinin yapılması, bu faaliyetlerin mümkün olduğunca kadınların yaşam alanlarına da taşınması ve 25 Kasım'da tüm yerlerde kadın kurumlarının ortak olarak düzenledikleri eylemler örgütlenmesi. Bu kampanya çerçevesinde geçtiğimiz haftalarda DESA direnişçisi Emine Aslan'a da bir ziyaret gerçekleştiren Kadın Komisyonu üyeleri, burada bir basın açıklaması gerçekleştirerek Aslan'ın direnişine destek sunduklarını ve yanında olduklarını belirtmişti. 25 Kasım'da kadına yönelik şiddeti tüm yönleri ile ele alarak yansıtmayı tasarladıklarını ifade eden komisyon açıklamanın devamında, "Güçlü bir kadın dayanışması sergilemek ve mümkün olduğunca geniş kadın kitleleriyle ve örgütleriyle ortak bir alanda buluşarak, tepkimizi ve sözlerimizi birleştirerek, ortak bir karşı duruş ve mücadele yürütmek çok önemli bir yerde durmaktadır. Ve kadın kurumlarıyla bir araya gelerek 25 Kasım Salı günü, Kadıköy ve Taksim Galatasaray önünde resim sergileri açmayı ve gün boyu açık tutmayı, akşam saat 20.00'da ise kadınların kitlesel olarak katıldığı güçlü, renkli ve coşkulu bir yürüyüş gerçekleştirmeyi, benzer çalışmayı diğer illerde de yapmak amacıyla adım atmayı kararlaştırdık" ifadelerine yer verdi.

ÖNCÜ KADIN

Rojda DEMİR

Yazarımızın yazısı elimize ulaşmadığından yayınlamıyoruz.

Devletin korumasında öldürüldü

AMED- Şiddet gördüğü gerekçesiyle boşanma davası açan Fatma Babatlı, Amed'de sokak ortasında eşi tarafından öldürüldü. Mahkemeye başvuran ve Aile Mahkemesi tarafından koruma kararı alınan Babatlı, devletin koruması altında ölüme terk edildi. Yedi çocuk annesi 35 yaşındaki Fatma Babatlı, eşi Süleyman Babat'tan devamlı şiddet görmüş, bunun üzerine Büyükşehir Belediyesi'ne giderek destek istemişti. Amed Kadın Sorunlarını Araştırma ve Uygulama Merkezi'ne yönlendirilen Babatlı, eşi tarafından rahatsız edilmeye devam etmişti. Babatlı birçok kez polise şikâyet etmesine rağmen eşinin yalnızca bir gün gözaltına alındığı belirtiliyor. Babatlı'nın eşi tarafından rahatsız edilmesine karşı koruma önlemi almayan polis, Babatlı'nın eşine Kadın Sorunlarını Araştırma ve Uygulama Merkezi'ni hedef gösterdiği belirtiliyor. Tüm şikâyetlere ve koruma taleplerine karşı Babatlı'nın korunamayıp sokak ortasında öldürülmesine tepki gösteren kadın örgütleri, bunun sorumlusunun devlet ve devletin ilgili kurumları olduğunu ifade etti.

Kadın dayanışmasına polis engeli

İSTANBUL- Taksim tramvay durağından Beyoğlu'ndaki Desa Mağazası önüne yürümek isteyen, aralarında Demokratik Haklar Federasyonu Kadın Komisyonu'nun da yer aldığı Desa Direnişiyle Dayanışma Platformu üyelerine polis engel olmaya çalıştı. Polisin, çevreyi rahatsız edebileceklerini öne sürerek durdurmaya çalıştığı kadınlar, parça parça Desa Mağazası önüne gelerek yaptıkları açıklamayla Desa ürünlerini boykot etme çağrısı yaptılar. Desa Mağazası önünde "Novamed'de kazandık, Desa'da da kazanacağız" pankartı açan kadınlar adına açıklamayı okuyan platform sözcüsü, Desa patronunun işçileri ağır işçileri altında ve sigortasız çalıştırdığına dikkat çekti. Bu hak gasplarıyla mücadele etmek için evinde sendikal toplantılar örgütlediği gerekçesiyle Emine Aslan'ın işten çıkartıldığını hatırlatan platform sözcüsü, "Desa patronu sendika düşmanıdır. Desa fabrikalarında işinden atılan işçilerin tümünün sendika üyesi olması bir rastlantı mıdır? Biz kadınlar, Düzce Desa'da çalıştık ayın maaşı bile ödenmeden işten atılan, sendika hakkı için direnen işçileri ve Sefaköy Desa'da tek başına direnen Aslan'ı yalnız bırakmayacağız" dedi.

"Şiddet kadınların kaderi değil"

Avrupa Demokratik Kadın Hareketi (ADKH) tarafından, "Şiddet kadınların kaderi değil, örgütlenmelerinin gerekçesi olmalıdır" başlığı ile yayımlanan açıklamada dünyanın her yerinde kadınların sistem ve erkek egemen anlayış nedeniyle baskı ve şiddete maruz kaldığı belirtildi. Kadınlarla yönelik şiddetin her geçen gün artmasına karşın yine de görmezlikten geldiği belirtilen açıklamada, "Kadınların eğitimden yoksun bırakılarak eve mahkum edildiği, ekonomik faaliyetinin yasal ve geleneksel birçok engelle kısıtlandığı, çalışmaya yaşamında bin bir haksızlık ve ayrımcılıkla karşılaştığı, toplumun en fakir kısmını oluşturduğu ve kendi kaderine terk edildiği koşullarda, şiddetin ilk hedefi de doğal olarak(!) kadınlar oluyor." denildi. Dünyada yaşanan mali krizin kadınlar üzerindeki etkisine değinilen açıklamada, "Böylesi kriz dönemlerinde işten çıkartılacak ilk kesim olarak kadınlar görülmektedir." ifadelerine yer verildi.

'25 Kasım kadının mücadelesi için bir rehberdir'

ADKH, şiddetin savaş ve işgal ortamlarında da da derinleştiğini, kadınların tecavüzlere maruz kaldığını ve sindirildiklerini ifade etti. Kadına yönelik şiddetin özellikle ekonomik, siyasi ve etnik sorunlarla iç içe geçerek arttığının belirtildiği açıklamada artan şiddet tablosu şu şekilde aktarıldı: "Bugün dünya üzerinde yaşayan kadınların yansı eşlerinden şiddet görüyor. Çin'de, yılda 1 milyon kız çocuğu doğar doğmaz öldürülüyor. Dünyada bu yolla kaybedilen kadın sayısı 40-50 milyonu buluyor. Uluslararası Göç Örgütü, her yıl 2 milyon kadının sınır ötesi kadın ticaretinde kullanıldığından bahsediyor. ABD'de, her 6 dakikada bir kadına tecavüz ediliyor. İngiltere'de, her 7 kadından biri birlikte olduğu erkek tarafından tecavüze uğruyor. Fransa'da, her ay 6 kadın aile içi şiddet nedeniyle hayatını kaybediyor." Açıklamada şiddetin bu denli artış göstermesinin temel nedenleri ise işsizlik, yoksulluk ve yoz kültür olarak belirlenirken, kadının cinsel bir mülk olmaya çevrilmesinde medyanın rolünün oldukça büyük olduğuna vurgu yapılarak, "Bugün medya sahip olduğu güç ile toplumsal cinsiyet eşitsizliğini yeniden üreten bir araç haline dönüşmüştür" denildi. Açıklamanın son bölümünde ise şu ifadeler yer aldı: "Mirabel kardeşlerin 25 Kasım 1960'da Dominik Cumhuriyeti diktatörlüğünde karşı duruşları sonucu tecavüz edilerek ellerinden alınan hayatları bugün kadının mücadelesi için rehber durumunda. Bu rehber ışığında biz kadınlar kadının yaşamda inisiyatif sahibi olması için özgün kadın örgütlenmelerinin içinde yer alması gerektiğini tekrarlıyor, asıl çözümün ise özgün mücadelelerini sürdürmenin yanında dahil olacakları toplumsal mücadele ile gerçekleştireceği bilinciyle, tüm kadınları talana, sömürüye ve şiddete karşı hak ve özgürlük mücadelesinde yer almaya çağırıyoruz."

Evlendirmek için tecavüz ettirdiler

SIVAS- Ailesi tarafından kendisinden 16 yaş büyük bir kişi ile zorla evlendirilmek istenen genç kadın, evliliği kabul etmeyince, kendi ailesinin planlaması ve teşviki ile tecavüze uğradı. Genç kadının yaşadıkları nedeniyle şikâyetle bulunması üzerine, ailesi tutuklanarak hapishaneye konuldu.

16 yaşında evlenmeye zorlandı

Sivas'ın Suşehri İlçesi'nde yaşayan 16 yaşındaki N.D. 2 ay önce ailesi tarafından 32 yaşındaki Y.Y. ile nişanlandırıldı. Aradan bir ay kadar zaman geçtikten sonra nişanlısının kendisine yaklaşımı üzerine onunla evlenmek istemediğine karar veren genç kadın, bu düşüncesini ailesine de ilettili. Ancak ailesi, evlenmekten vazgeçmemesi için kızlarını ikna etmeye çalıştı. Kızlarını ikna edemeyceklerini anlayan aile, onu evlenmek zorunda bırakmak için nişanlısını eve çağırdı ve ikisini bir odaya kilitleyerek, nişanlısından kızlarıyla zorla cinsel birlikteliğe girmesini istedi.

Anne ve babaya tutuklama

Ailesinin yaptıkları üzerine tepki gösteren ve evlenmeyeceğini belirten N.D. bu sefer de ailesi tarafından şiddete maruz kaldı. Genç kadın tüm bu yaşadıklarının ardından hem ailesinden hem de nişanlısından şikâyetçi oldu. Bunun üzerine anne D.D, baba Y.D, hala S.S ve nişanlı Y.Y "küçük çocuğa cinsel istismar", "küçük çocuğa cinsel istismara neden olmak", "evlenmek amacıyla çocukları cinsel birlikteliğe zorlamak" ve "darp" suçlarından tutuklandılar. Mahkemeye çıkarıldıktan sonra ise nişanlısı Y.Y. ve onun annesi M.Y. serbest bırakılırken, genç kadının da Sivas Sosyal Hizmetler Müdürlüğü'ne bağlı kız yetiştirme yurduına gönderileceği açıklandı.

"Örgütlenelim, mücadele edelim"

İSTANBUL- DHF Kadın Komisyonu, Bağcılar ve Gazi Mahallesi'nde gerçekleştirdiği etkinliklerle kadına yönelik şiddeti teşhir ederek, kadınları örgütlü mücadeleye çağırdı.

"Şiddetinizle barışmayacağız"

Bağcılar Demokratik Haklar Derneği'nde komisyon üyesi kadınların düzenlediği etkinlikte kadına yönelik şiddetin boyutlarına dikkat çekilerek, şiddete karşı mücadele çağrısında bulunuldu. Yapılan açıklamada, kadının kendisine uygulanan her türlü şiddeti bir şekilde içselleştirdiğine vurgu yapıldı. Toplumun, kadını eve hapseden, bağlayan anlayışının kadınlarca da fazlası ile benimsenmesinin kadınları pasifleştirdiği belirtilerek, 'kadınların bu tür etkinlik ve eylemlere sınırlı sayıda katılmasının' nedeninin bu benimsenmeden kaynaklandığı ifade edildi. Etkinlikte öncelikli olarak "Kadına yönelik şiddete son" adlı belgeselin gösterimi yapıldı. Belgeselde kadına yönelik şiddetin tanımlamaları yapılırken, uygulanan her çeşit şiddete karşı yapılabilecekler dikkat çekildi. Şiirlerin okunduğu etkinlikte kadınların kendilerinin yazdığı ve oynadığı oyunlar sergilendi. "Şiddetinizle barışmayacağız" adıyla sergilenen oyunda farklı kesimlerdeki kadınların uğradığı şiddet işlenirken, özellikle ekonomik şiddete karşı mücadele ederek üretme, sendikalaşma vurgusu yapıldı. Sergilenen ilk oyunda, işsiz bir kadının ev içinde emeğinin sömürülüşü ve üretime dâhil edilemeyeşinin kadın üzerinde yarattığı sorunlara dikkat çekildi. Tekstil atölyesinde bir kadın işçinin anlatıldığı oyunda ise kadının

iş hayatında kadın olmaktan kaynaklı yaşadığı sorunlara dikkat çekildi. Çeşitli kesimlerden kadınların yanıtıldığı oyunda birlikte mücadele ve direnmenin önemine vurgu yapıldı. Sergilenen oyunların ardından verilen müzik dinletisi eşliğinde türkülere eşlik eden kadınlar halaylar çekti.

Gazi Mahallesi'nde 25 Kasım etkinliği

"Emeğimize, geleceğimize sahip çıkalım, kadına yönelik şiddete dur diyelim" şiarıyla Gazi Tuncelliler Derneği'nde bir etkinlik düzenlendi. Demokratik Haklar Federasyonu (DHF) Kadın Komisyonu'nun kampanya çalışmasının bir parçası olan etkinlik, açılış konuşmasından sonra Gazi Demokratik Haklar Derneği Kızıl Anka Tiyatro Grubu'nun "Açık oturum" adlı oyunuyla başladı. Tiyatro grubu küçük bir şiir dinletisi de verdi. Şiir dinletisinin ardından kadına yönelik şiddete son adlı belgesel gösterildi. Belgesel bitiminden sonra katılanların kendilerini ifade ettikleri söyleşi kısmına geçildi. Şiddet ve kadının tartışıldığı söyleşi, DHF'nin mevcut komisyonlarına ve özellikle kadın komisyonlarına katılma çağrısı yapılarak, örgütlü mücadelenin önemi vurgusuyla sonlandırıldı.

DHF Kadın Komisyonu, ülke genelindeki kampanyası çerçevesinde önümüzdeki günlerde bir dizi etkinlikler örgütleyecek. Bu kapsamda Dersim, İzmir, Uşak ve Denizli'de panel gerçekleştirecek olan Komisyon, ayrıca Denizli'de köylü kadınlarla buluşarak örgütlü mücadele çağrısı yapacak.

Babür PINAR

Amerika'da patlak veren mali sermaye krizi tüm kapitalist ülkelere sıçradı. Bu kriz tek bir emperyalist ülkeyle sınırlı kalmadı ve diğer emperyalist ülkeler de bu krizden etkilenmeden kurtulma olanağı bulamadılar. Aslında bu kriz sarmalı, kapitalist ideoloğların ve siyasetçilerin, "kapitalizmin nihai zaferi" olarak nitelendirdikleri, mali sermayenin küreselleşmesinin bir sonucudur. Emperyalist mali sermayenin ulusal devlet sınırlarını aşarak, ağırlıklı biçimde küresel bir yapı kazanması; emperyalist mali sermayenin krizinin tüm ülkelerde birbirinin ardısıra gerçekleşmesinin de yolunu açtı. Kapitalizmin yeni bir aşamaya geldiğini ve bu aşamada küresel kapitalizmin bir daha kriz yaşamayacağına ve ilelebet ayakta kalacağına ve kapitalizmin, dünya üzerinde sosyalizme karşı zafer kazanarak "cennet krallığını" kurduğuna ilişkin öngörü (kehanet) yine iflas etti. Emperyalizmin krizi, bu öngörünün de krizi oldu.

Küresel kriz devrim için olanaktır

Diğer yandan krizin küresel vasfı; aynı evre içerisinde, tüm ülkelerde, devrim olanağının gerçekleşebilirliğinin ifadesidir. Küresel kriz, devrimin yalnız bir ülkede değil; bölgesel ya da dünyanın birçok yerinde aynı anda gerçekleşebilmesinin koşullarını ve olanağını yarattı. Bu durum, bir ülkede başlayan devrimin diğer ülkelere sıçramasını ve o ülkelerde de devrimi tetiklenmesini sağlayan koşulların ve olanağın var olduğunu açıklar. Kriz sürecinde gerçekleşen domino etkisinin devrim sürecinde de gerçekleşme olasılığı büyük.

Öncelikle belirtmek gerekiyor; kapitalist ideoloğların, siyasetçilerin krizi, küresel mali sermayenin "aşın kar elde etmek" eylemine, doymazlığına, karşılığı olmayan kağıtların mali piyasada dolaşma sokulmasına ve burjuvazinin aşın tüketimine, lüks çılgınlığına bağlayarak; bu eğilim ve davranışların engellenmesi halinde krizin de olma-yağına ilişkin savları safсатаdır. Çünkü aşın kar, doymazlık, çılgınca tüketim, kapitalist sistemin yapısal niteliğidir ve tüm bu eğilim ve eylemlerin kaynağında "üretim araçlarının "özel mülk" olması ve toplumun büyük çoğunluğunun emeğinin sömürülmesi" vardır. Kapitalizm bu demektir ve kapitalistlerden "aşın", "soyguncu", "fırsatçı" davranışı beklememek; kapitalist üretim ve mülkiyet ilişkisinin burjuvazinin vazgeçmesini istemek kadar safık olur. Bir hırsız hırsız yapan eylemidir. Eylemi nedeniyle hırsız olduğu kanıtlanmış bir insanın hırsızlık yapmasına şaşmamak abestir. Kapitalizmin emperyalizme dönüşmesi, insan iradesi dışında gerçekleşen bir zorunlu süreç olduğu gibi, emperyalist sistemin krizi de zorunlu ve kaçınılmaz yaşanacaktır. Eğer böyle olmazaydı; can çeşiken kapitalizme deva arayan yüzlerce iktisatçının ve politikacının önermesi gerçeklik olabilirdi. Oysa bu hiç olmadı. Her dönemde kriz, aynı zamanda, can çeşiken kapitalizme deva arayan onlarca ekonomi politik teoriyi de altüst etti. Toplumun büyük çoğunluğunun sömürüsü üzerine kurulu ve azınlık için refah dâvan anlamda burjuva düşünce yığıntısıdır. Bu teorik karmaşa ve iktisadi bilgi yığılması, işçi sınıfının ve emekçilerin gözünü görmez, kulagını sağır eden bir kaos yaratır.

Sosyalizmin iflas ettiğine ilişkin görüşlere sıkı sıkıya sarılan ideoloğlar, emperyalizmin, kapitalizmin bir üst aşaması olduğunu ve kapitalizmin emperyalizm aşamasına girerek "ölmeye yattığı" gerçeğini görmezden geldiler. Emperyalizm, kapitalizmin bunalımının yapısal bir vasfı kazandığı üst evresidir. Kuşkusuz ölmeğe yatmış bir hastanın zaman zaman "iyi" olma belirtileri göstermesi mümkündür. Ancak bu durum, onun ölümçül hastalığından kurtulması anlamına gelmez. Her "iyi" dönem bir krize gebedir. Her kriz, genel hastalığın (bunalımın) kaçınılmaz (zorunlu) sonucu ve emperyalizmin karakteristik belirtisidir. Emperyalist-kapitalist sistemin sürekli bunalım halinde olmasına rağmen ölmemesi; emperyalist kapitalist sistemin kendini yenilenmesine değil, büyük ölçüde işçi sınıfının ve ezilen halkların kapitalist sisteme ve burjuva yaşam tarzına nza göstermesine ve kapitalizmin ayakta kalması için ona yaşamsal dayanak olmasına bağlıdır. Kuşkusuz işçi sınıfının kendisi için sınıf bilincine sahip olamaması ve kurtuluşunu kapitalizmin iyileştirilmesine bağlayacak ölçüde "bilinç yanılsamasına" sahip oluşu bu durumun önemli nedenidir. İşçi sınıfının bilinç yanılsamasının gerçekleşmesinde, bir bütün olarak burjuva devlet aygıtı (yasama, yürütme, yargı organları) önemli rol oynar. Burjuva diktatörlüğünün diğer aygıtlar; sivil siyasi unsurlar (siyasi partiler, burjuva çıkar grupları ve örgütleri, demokratik kitle örgütleri, sendikalar vb), ideolojik unsurlar (okullar, yayınlar, kültür kurumları, medya, burjuva sanat eylemi ve sanat akımları vb) ve iktisadi unsurlar (üretim süreci yapıları, mülkiyet araçları, kapitalist pazar, yapısal tehdit olarak işsizlik vb), bilinç

Küresel kriz ve sosyalizm için olanaklar

yanılsamasını, dolayısıyla burjuva hegemonyasına boyun eğişin gerçekleşmesini ve erk sistemine "rızanın" süreklilik kazanmasını sağlayıcı görev üstlenirler. Görülmesi gereken, emperyalist kapitalist sistemin "ölmeye ytmak" halinin genel olduğu, ama krizin ve iyileşmenin geçici olduğudur. Kapitalist sistemin krizi ötelemesi ve krizinden kurtulması olasılığı vardır. Genel anlamda denilebilir ki, kapitalizmin emperyalist aşamada oluşu; proleter devrimin (kuşkusuz ki halk devrimlerinin) ve sosyalizmin koşullarını ve olanağını yaratır. Ancak gerçekleşen krizin, son kriz olması ve emperyalist sistemin ölmesi ya da en zayıf noktasında lokal ölümün gerçekleşmesi; işçi sınıfının ve ezilen halkların, anti-kapitalist merkezli bir devrim programıyla, savaş alanına girmesine bağlıdır. Devrim için ayağa kalkmadıkları süreçte; efendilere boyun eğmenin ve efendiler diktatörlüğüne nza göstermenin, çağdaş kölelerin yaşam ilkesi sayılması ve köleliğin de yaşam standardı olması sürecektir. Bu bilinen genel yaklaşımla, emperyalist/kapitalist sistemi yıkacak devrim için yalnızca emperyalist sistemin krizinin yeterli olmayacağı; aynı zamanda bu krizi devrimci duruma çevirecek proleter sınıfın ve ezilen sömürülen halkların örgütlü savaş gücünün var olmasının zorunlu olduğu açıktır. Egemen sınıf iktidarı, ancak ve ancak bu iktidarla yaşamsal hesabı olan sınıf iktidarı tarafından yıkılabilir.

Krizin baskı altına aldığı küçük burjuvazinin önerdiği yol ve yöntemler

Her dönemde olduğu gibi bugün de, Küçük burjuva ideoloğlar, siyasetçiler, emperyalist sistemin krizinin, işçiler ve ezilen halklar için daha ağır baskı ve sömürü koşullarını yarattığı gerçeğini açıklarlarken; bu somut durumla birlikte, krizin, devrimin koşullarını ve olanağını da oluşturduğu gerçeğinin üzerine örtme gayretini sürdürüyorlar. Bu nedenle de emperyalist kapitalist sistemin eleştirisi ve sorgulanmasını yapırlarken, bu gerçeğin üzerine örtmek ve kuşkusuz işçi sınıfını devriminden uzak tutmak için özel çaba göstererek teorik saptamalarını yapıyorlar. Bu teorik saptamalar ve bilgi yığılması, asıl olarak, işçilerin ve ezilen halkların kan ve ter dökmelerinin de artık yeterli olmadığı ve kanserden kurtulmak için (krizden çıkmak için) emekçilerin ilğini de ver-

mesi gerektiği üzerine kuruluyor. (1)

Sosyalizmden umudu kesmiş ama emperyalizme de sözde karşı olan küçük burjuva demokrat ideoloğların ileri sürdüğü, "ne kapitalizm, ne sosyalizm olan yeni bir sistemin kurulması, zorunlu dur ve zamanın" yaklaşımı safсатаdır. Emperyalizmden "yeni ve kapitalist olmayan sistem" çıkmaz; emperyalizm kapitalizmin son aşamasıdır. Emperyalist kapitalist sistemin "yenilenmesi" olanağı yoktur. Emperyalist sistem, yeni araçlara ve olanaklara yaslanarak ölüme yatma dönemini uzatabilir; ancak genel bunalımdan kurtulacak "yenilenmeyi" gerçekleştiremez. Bunu gerçekleştirebilseydi, küresel kriz olmazdı. Bu kriz, emperyalist kapitalist sistemin yapısal yenilenmesinin mümkün olmayacağını da bir ispatdır.

Kapitalizmin "yeni bir yapısal norm" kazanmasının mümkün olmayacağı gibi, emperyalist kapitalist sistemin tedrici olarak yerini sosyalizme bırakması da mümkün değildir. Sürekli can çeşikme halinde olsa da emperyalizmin, anti-kapitalist sınıfsal müdahale olmaksızın kendiliğinden ölümü gerçekleşemez. Krizlerin emperyalizmin yıkılışının olanağını yarattığı ve sosyalizme geçişin maddi koşullarını oluşturduğu doğrudur. Ancak determinist bir anlayışa sahip sözde "Marksistlerin" söylediği anlamda kapitalizm yerini sosyalizme bırakmaz. Bu mümkün değildir. Burjuvazi (büyük ve küçük) kapitalist iyileştirme için reformcu programlara gereksinim duyar ve reformların önünü açacak müdahaleleri gerekli görür, ancak burjuvazi, varlık gereksesi olan mülkiyetin elinden alınmasına, yaşamsal nedeni olan üretim ilişkilerinin ortadan kaldırılmasına yönelik bir politik iktisadi müdahaleye izin vermez. Burjuvazinin "demokratlığı" kendi hayat kaynaklarını kurutacak bir eylemi hoşgörüyle karşılayacak kadar "geniş" değildir. Sermaye sahipleri varlık nedenlerini ortadan kaldıracak toplumsal bir sistemi (sosyalizmi) hoş görecektir kadar aptal değildir.

Emperyalist ülkelerde, kapitalist devletin sürece müdahale etmesini ve krizin atlatılması için hükümetlerin özel çaba göstermesini "sosyalizme yönelme" olarak gören aymazlar ortaya çıktı. Bu baylar, burjuva liberallerin "özgür pazar" düşüncesinin iflas ettiğini ve devletin kamu adına iktisadi hayata müdahalesini öngören devletçi yaklaşımın, kapitalizmin gelişmesi için zorunlu oldu-

ğunu savunan burjuva ulusalcı, sosyal demokrat ideoloğlar ve siyasetçilerdir. Ama asıl aymazlık; sosyalist/reformist ideoloğların ve siyasetçilerin, devlet kapitalizminin sosyalizme geçiş sağlayacak bir rejim olduğuna ilişkin yaklaşımlarında gizlidir.

Kapitalist toplumda "devlet" sermayenin selameti içindir

Krizin, gözden kaçmayacak biçimde orta yere sergilediği bir gerçek; burjuva devletin kapitalistlerin hizmetinde olan ve kapitalist üretim ilişkilerinin sürdürülmesinin aracı olarak görev yapan baskı aygıtı olduğudur. İster devletin dolaylı müdahil olduğu, kapitalist üretim ve pazar ilişkileri olsun; ister devletin doğrudan denetim altına aldığı, planladığı kapitalist üretim ve pazar ilişkileri olsun; her ne biçimde olursa olsun, her kapitalist üretim biçiminde işçilerin ve emekçilerin pa-yına düşen sömürü, kölelik ve yoksulluktur. Burjuva devlet, kapitalist üretim ilişkilerinin sürdürülmesinin ve sömürülen işçilerin ve emekçilerin uyanışını önleyen ve baskı altında tutan iktidar aygıtıdır. Dolayısıyla devlet kapitalizmi, işçi sınıfının kurtuluşu için ileri bir aşama değildir. Devlet kapitalizmi sosyalizme ilişkin bir iktidar biçimini tanımlamaz. Burjuva devlet, (en demokratik burjuva cumhuriyetler de dahi) kamu haklarını gözetken bir aygıt değil, doğrudan egemen sınıfın çıkarlarını koruyan iktidar aygıtıdır. Devlet, hizmetinde olduğu üretim ve mülkiyet ilişkilerinin rengini ve niteliğini içselleştirerek yapılan bir aygıttır. Kapitalist ilişkilere kapitalist devlet tekabül eder. Kapitalist bir toplumda devlet burjuva niteliktedir ve toplumsal ilerlemenin önünü açan değil, aksine sosyalizme ilerlemenin önüne iradi olarak set çeken bir güçtür. En demokratik burjuva devletin de, asıl olarak yaptığı budur. Bu nedenle, her ne adla anılırsa anılsın ve her ne biçimde var olursa olsun kapitalist devlet, emekçilerin kurtuluşu için zorunlu olarak parçalanması ve yıkıntılarının dahi ortadan kaldırılması gereken aygıttır.

Kapitalist sistemde devletin iktisadi hayata müdahalesi sosyalizme ilişkin bir durum olamaz. Devletin, belediyelerin kamu temsilcisi (toplumun tümü adına hareket eden kurum) olarak tanımlanması kurumların yapısının, sınıf mücadelesinin ifadesi olduğu gerçeğinden uzaklaşmaktır. "Devletçiliği" emekçiler lehine, kapitalistler aleyhine bir toplumsal ilerleme olarak görmek burjuva algılam tarzıdır. Devrimci sınıf için asıl yükümlülük, sosyalist üretim ilişkilerinin egemen olduğu bir toplumun kurulmasıdır. Proleter devlet ise, bu yükümlülüğün yerine getirilmesinde araç olarak görev yapan bir aygıttır. Sosyalist üretim ve mülkiyet ilişkilerinin egemen olduğu bir toplumda, sosyalist devlet kamu adına yükümlülük taşır. Kaldı ki sosyalist toplum hayatında devlet amaç değil araçtır. Komünizmin kurulması doğrultusunda ilerlemenin aracıdır. Sosyalist toplumda devlet gerçek anlamıyla araç olduğunu; komünizmin kurulma sürecinde üzerine düşen görevini tamamladıktan sonra, varlığını sona erdirmek (sönermek) kanıtlayacaktır. Devlet için bu kaçınılmaz bir sondur.

Sosyalizm; üretim araçlarının mülkiyetinin toplumsallaştırıldığı bir sistem üzerinden; işçi devletini kamucı sayar ve bu devletin ekonomik ilişkilerin organizasyonunda, gerektiği kadanyla yükümlülük almasını tanımlar. Her dönemde, devletçiliği sosyalizmin bir eylemi saymak, sosyalizmin anlamını tahrif etmek demektir.

İşçi sınıfının doğrudan devrimci eylemiyle karşı karşıya gelmedikçe; burjuva devletin müdahalesiyle, emperyalizmin yaşanan krizi, emperyalist sermayenin güçlü fraksiyonlarının daha da güçlenmesiyle sonuçlanacaktır. Kuşkusuz bazı ülkelerde, devletin müdahale dozunun artması; bu ülkelerde açık baskıcı burjuva diktatörlüklerin kurulmasına ve yeni bölgesel savaşlar çıkmasına yol açacaktır. Krizin azgın saldırganlıkla sonuçlanması beklenen bir durumdur. Bu beklenti, emekçilerin yığılsal olarak burjuva demokrasisine sığınma ya da burjuvazinin "ulusalcı" bayrağı altında toplanma eğilimini ve eylemini de beraberinde getirecektir. Kahredici çaresizlik durumu, burjuva düzenin selameti için, emekçilerin ilğine kadar sömürülmesinin yolunu açacaktır. Ancak, kanseri söküüp atarak, ilğine kadar sömürülme-ten kurtulmanın mümkün olduğunu kavrayan devrimci sosyalist işçiler emekçiler, her türden burjuva rejimin kaynağının kapitalizm olduğu bilinciyle; kapitalist diktatörlüğün her saldırı tarzına ve savaş gücüne karşı mücadele edilecek durumda organize olarak, sürecin kendi lehlerinde gelişmesinin yolunu açabilirler.

Dipnot:

(1) Mali sermayenin krizi, küçük burjuva ideoloğların ve iktisatçıların Marks'a yöneltili. Kuşkusuz bu baylar Marks'ın kapitalizmin eleştirilmesini içerisinden, kapitalizmin krizine deva olacak metinler arıyorlar. Ancak bu baylar yanı-lıyor. Marks'ın kapitalizm eleştirisinden, krize deva olacak merhem aramak; Marks'a yapılacak en büyük hakarettir.

DEVİRİM İÇİN ORGANİZE OLMAYAN İŞÇİ SINIFI, KRİZİN FATURASINI ÖDER

Emperyalist sermayenin krizi; kendisi için sınıf olarak örgütlü olmayan işçi sınıfını daha da mağdur edeceği ve krizin yükünü emekçilere yükleyeceği açıktır. Bu nedenle, krizin yaratacağı yıkımın ezilen ve sömürülen sınıfların üzerinde yaratacağı korku ve kabus; baş kaldırmayan köleleri esaretin dibine sürükleyecektir. Krizden büyük ölçüde etkilenen, iflas eden ve yoksullaşan küçük burjuva kesimlerin, "kapitalizmin toplumsallaştırılması" çığ-lıklarının, işçi sınıfını etkilemesinin maddi koşulları, kriz dönemlerinde, önceki dönemlere göre daha fazla oluşur. Kuşkusuz işçilerin için en büyük tehlike, yanı başında duran küçük burjuvazinin kriz ve iflastan kurtuluş reçeteleridir. Kapitalizmi eleştiren ve sorgulayan yaklaşıma sahip bu iktisadi, siyasi görüşlerin ana hedefi; kapitalizmi ilelebet yaşayacağına ilişkin varsayım-la, sistemin iyileştirilmesi yönündedir. Bu politik ideolojik çizgi, kapitalizmin toplumcu yöntem ve yaklaşımlara sahip olmasını ister ve bu yönde eleştireldir. Küçük burjuvazinin önerdiği yol ve eleştirli yöntem işçi sınıfı kurtuluşu açısından tehlikelidir. Çünkü bu yol ve yöntem kapitalizmin varlığına karşı değil; sözde "emperyalizme ve tekkelci sermayeye karşıdır". Kapitalizmin yarattığı antag-onist gelişmelerin törpülenmesi için sosyal "kapitalizm"ın gerçekleştirilmesi hayali üzerinden hareket eden küçük burjuva ideoloğları eleştirici ve sorgulayıcıdır. Bu eleştirli söylem, emekçilere cazip gelecek bir politik, ideolojik nitelik taşır. Ancak bu eleştirli ve sorgu; kapitalizmin hatalardan arındırılarak "iyi" ve toplumcu bir yapı kazandırılacağına ilişkin sanal savın yöntemidir. İşçi sınıfını kendi yolundan, devrimci yürüyüşünden edecek bu önermeler karşısında özel bir dikkat gereklidir.

Koşulların oluşması ve olanakların varlığı tek başına sosyalizme geçiş sağlamaz. Sosyalizme geçiş için, olanağın yanında, kapitalist sisteme son vermeye yetenekli güç olan işçi sınıfının ve emekçi halkın da örgütlü ve devrimci bir güç olarak savaş alanına girmesi zorunludur. Devrim, devrimci iktidar iradesi gerektirir. Bu olmazsa olmaz. Kapitalist/emperyalist sistemin yıkılmasını ve sosyalizmin gerçekleşmesini isteyen (!) bazı küçük burjuva sosyalist ideoloğların, işçi sınıfının devrimci organizasyona (siyasi örgütlenme biçimlerine) sahip olma fikrinden uzak durmaları; bu bayların sosyalizmin kurulmasına ilişkin fikirlerinde samimi olmadıklarını gösterir. Kapitalist sistemin yıkılması ve sosyalizmin kurulması istemi; işçi sınıfının ve emekçi halkların örgütlü güç olarak savaş sahnesine girmesi istemiyle birleştirilmediği sürece bir avuntudur. Ya da bu düşünce; sosyalizmi, kapitalist sistemin iyileştirilmesi ve dolayısıyla "burjuva sosyal devletin" kapitalizmin aşırılıklarını denetleme görevi üstlenerek burjuva sistemin sosyalleştirilmesi olarak gören burjuva demokrat çizgide yer almanın ifadesidir.

Küresel kriz, bütün ülkelerin işçilerinin ve ezilen halkların enternasyonal ilişkisinin ve örgütsel dayanışmasının önemini ve gerekliliğini bir kez daha belirginleştirdi. Kuşkusuz bu durum aynı zamanda, tüm ülkelerin devrimci sosyalist işçi hareketleri arasındaki birliğin kurulması gerekliliğini işaret etmektedir. Ki bu enternasyonal bağın var olması; emperyalist/kapitalist zincirin en zayıf halkasında gerçekleşebilecek devrimin gerçek anlamda başarısı için; olmazsa olmaz koşul olan devrimci sosyalist ilişkisinin kurulması anlamına gelir. İşçilerin ve ezilen halkların, burjuva ideolojisinden ve siyasetinden yerel, ulusal, küresel düzeyde devrimci kopuşu gerçekleştirmesi için de, enternasyonal, devrimci birlik gereklidir. Her ülkenin işçilerinin, emekçilerinin kendi ülkelerinin kapitalistlerine karşı devrimci söylem ve tavır geliştirme çizgisini; dünyanın diğer ülkelerinin işçileriyle birlikte emperyalizme karşı duruş çizgisıyla birleştirmesi yaşamsal önemdedir.

Mali sermayenin küresel krizinin yarattığı devrim olanağını çekip çevirebilecek sınıf, bir iradi güç (karşı iktidar) halinde örgütlenmiş değilse; küresel krizden sonra kapitalist "iyi" olma dönemi gelecektir. Ama bu "iyi" olma hali genel bunalımdan (ölmeye ytmak-ten) kurtulmak anlamı taşımaz. Bu iyi olma hali geçicidir ve yeni bir küresel krize açıktır. Bu durum sürekli kendini tekrar edecektir. Toplumsal yaşam içerisinde sınıfsal konumlanış biçimine ve bu konumlanışın kurumsal yapılanmasına isyan etmedikçe ve devrim bilinciyle kapitalizme karşı ayağa kalkmadıkça; kapitalizmin kaçınılmaz uğrayacağı her krizden ağır faturasını her dönem ve kesinlikle işçiler ve ezilen, sömürülen halklar ödeyecektir.

Kriz teorilerinin emekçilerin bilincini esir etmesini önlemenin yolu; ezilen sınıfların kapitalizmi tarihin çöplüğüne kaldırılması doğrultusunda örgütlenmesi ve devrim için hazırlanmasıdır. İşçi sınıfı, kapitalizmi krizden kurtarmak yerine, devrimci yeteneğini ve sınıf gücünü, kendi iktidarını kurmak yolunda kullanmalıdır. Kapitalist sistem, devrimin yıkıcı eleştirisine tabi tutulmalıdır. Bunun dışında öne sürülecek her "kurtuluş" teorisi; kapitalizmin cehennemini harlayacak ideolojik ve siyasi argüman olacaktır. "Kapitalist cennet rüyasının" gerçeğe dönüşmesi için, işçilerin emekçilerin harcayacağı her caba, her emek, her soluk; kapitalistlerin emekçilere layık gördüğü cehennem hayatının ateşini arttıracaktır.

Kapitalist cennet rüyası, burjuva iktisatçıların, ideoloğların, siyasetçilerin, emekçilere anlattığı bir mavalıdır. Kapitalistlerin ideolojik aldatma ve siyasi dışlama saldırısına karşı devrimci duruş gösterilmelidir. Kapitalizmden ideolojik ve politik alanda devrimci kopuşu gerçekleştirenler, krizin yarattığı düşünsel kaosu püskürtmek ölçüde gür sesle ve açık siyaset yapma gücüne sahip olurlar. Ezilen ve sömürülen sınıfın, kendine dayatılan yaşam tarzına karşı devrimci eleştirli tavır takınması ve ayağa kalkması insanca yaşam hakkının kullanılmasıdır. İnsanca yaşam köleliğin reddidir. Köleliğe nza, ezilen ve sömürülen insanlığın kendine ihanetidir. Çağdaş köleliğe karşı savaşım vermeyen sınıf ve insan, köleliği; dolayısıyla kapitalizmin üzerine yığıldı tüm belaları ve kendi özgürlüğüne ihanetli kabullenir. Bu kabulü zorunluluk sayan kölenin, durumundan şikayeti; egemen sınıf iktidarının çektiği acılardan haz almayı, ölümden kurtuluş avuntusu yapan aklının umutsuz iç çekişidir. Burjuva iktidarın hukukuna sığınan ve burjuva ideoloğların, siyasetçilerin vicdanına seslenen bu iç çekişin, burjuva diktatörlüğün azgın ve hoyrat saldırganlığını dindirmesi mümkün değildir. Kölelik zincirini takanlar efendilerdir. Ancak, asla unutmamak gerekir ki, kölenin boyun eğişi ve köleliğin kader olduğuna ilişkin yargısı ve ırzası; kölelik zincirinin kırılmasını engeller ve köleliği güçlendirir.

‘Yaşasın bilimsel, demokratik, parasız, anadilde eğitim’

12 Eylül askeri faşist darbesinin üniversiteler üzerindeki sopası Yüksek Öğrenim Kurumu (YÖK), kuruluşunun 27. yılında tüm ülkede protesto edildi. YÖK’ü protesto eden öğrenciler ve öğretmenler “Yaşasın bilimsel, demokratik, parasız eğitim” şiarını haykırdılar.

ADANA- Çukurova Üniversitesi öğrencileri bir araya gelerek YÖK’ü protesto etti. Üniversitenin yemekhanesi önünde toplanan ve aralarında DGH’lilerin de bulunduğu öğrenciler burada bir basın açıklaması gerçekleştirdiler. Açıklamada, YÖK’ün kurulduğu günden bu yana düşünmeyen, sorgulamayan bir gençlik yaratma amacının olduğu vurgulanırken, öğrencilerin, resmi ideolojiden farklı fikirlere ve düşüncelere sahip olmasına tahammülün olmadığı, en ufak bir hak arama mücadelesinin bile açılan soruşturmalarla, polis ve asker saldırısı ile bastırılmak istendiği belirtildi. Öğrenciler protestolarını, “YÖK-polis medya, bu abluka dağıtılacak”, “Anadilde eğitim istiyoruz”, “Yaşasın halkların kardeşliği”, “Gözetliler, soruşturmalar, baskılar bizi yıldıramaz”, “Be zıman jıyan nabe-dilsiz yaşam olmaz” sloganları atarak bitirdiler.

DENİZLİ- Denizli Demokratik Haklar Derneği (Denizli DHD), YÖK protestoları kapsamında TMMOB konferans salonunda Gazi Üniversitesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Yüksel Akkaya ve Pamukkale Üniversitesi Öğretim Üyesi Doç. Dr. Mehmet Zencir’in katılımı ile YÖK konu başlıklı bir panel düzenledi.

Açılış konuşmasını yapan Denizli DHD üyesi, YÖK’ün, üniversiteleri özgür düşünceden ve bilimsel üretimden arıtmak, bunun yerine tek tipleştirilmiş, düşünmeyen, sorgulamayan bireylerin yaratılması amacıyla kurulduğunu belirtti. Eğitimde kurumsal çözümün, üniversitelerde eşit, parasız, anadilde, bilimsel ve üretken eğitimin verilmesi ile sağlanabileceğini aktaran Denizli DHD üyesi, bunun için de Yeni Demokrasi mücadelesinin yükseltilmesi gerektiğini vurgulayarak, sözü konuşmacılardan Yüksel Akkaya’ya bıraktı. Akkaya, YÖK ile mücadelenin emperyalizmle mücadeleden geçtiğini, sistem içerisinde bilimsel eğitimin mümkün olamayacağını, bunun için nihai kurtuluşun sosyalizme olduğunu belirtti. Akkaya’nın ardından Mehmet Zencir ise eğitimin sağlık, enerji vb. alanlarda olduğu gibi paralı hale getirilerek sermayeye sunulduğunu, üniversitelerdeki taşeronlaşmanın giderek arttığını ve bu taşeronlaşma ve özelleştirme süreçleri karşısında sessiz kalınmaması gerektiğini söyledi.

Denizli’de ayrıca 6 Kasım Perşembe günü kampus içerisinde ve 7 Kasım Cuma günü Çınar Meydanı’nda aralarında DGH’nin de bulunduğu çeşitli demokratik kitle örgütleri ve partiler “Pamukkale Üniversitesi Öğrencileri” adı altında basın açıklaması gerçekleştirdiler.

İSTANBUL- İstanbul Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi’nde bir araya gelen lise ve üniversite öğrencileri, “Halk için bilim, eğitim, üniversite” yazılı pankart ve dövizlerle üniversitenin merkez kampusuna kadar yürüdü. Öğrenciler, yürüyüş boyunca sık sık “YÖK kalkacak, polis gidecek, üniversiteler bizimle özgürleşecek”, “YÖK’e hayır”, “YÖK’e rake, zaningahe nızgar ke”, “Ferman devletin, üniversiteler bizimdir” gibi YÖK’ü teşhir eden ve kendi taleplerini dile getiren sloganlar attı.

Eylemde öğrenciler adına basın açıklamasını Ozan Doğan okudu. Üniversitelerde demokratik, bilimsel, anadilde ve parasız eğitim mücadelesi veren öğrencilerin hala soruşturma terörüyle karşı karşıya olduğunu söyleyen Doğan, “Bizler, bu alanda yürüttüğümüz mücadeleyi; bilimin, eğitimin ve üniversitelerin halkın çıkarlarını hedefleyen bir anlayışla yaşamsallaştığı, gerçek kimliğine büründüğü ve insanlığın geleceğini aydınlığa götürecek bir mücadelenin parçası olarak görüyoruz” dedi.

Basın metninin okunmasının ardından öğrenciler davası zamanasına uğrayan 16 Mart katliamıyla ilgili İstanbul Üniversitesi Eczacılık Fakültesi önünde kısa bir anma etkinliği gerçekleştirdi. Açıklamanın ardından Grup Munzur ve öğrencilerin hep bir ağızdan okuduğu Beyazıt Marşı’nın ardından ey-

ADANA

ESKİŞEHİR

İSTANBUL

12 Eylül darbesinin ardından üniversitelerin, düşünmeyen, üretmeyen, sorgulamayan, itaat eden kişiler yaratacak şekilde yeniden düzenlenmesinin bir adımı olarak kurulan Yüksek Öğrenim Kurumu (YÖK) ülkenin birçok yerinde yapılan eylemlerle protesto edildi. Eylemlerde parasız, bilimsel, anadilde eğitim için mücadele çağrısı yapıldı

lem sonlandırıldı.

KÜTAHYA- Dumlupınar Üniversitesi öğrencileri, Eğitim-Sen’li emekçilerin katılımıyla, 6 Kasım günü bir basın açıklaması yaptılar. Basın açıklaması esnasında “Susma haykır, YÖK’e hayır”, “AKP elini üniversiteden çek”, “YÖK, polis, medya, bu abluka dağıtılacak”, “Sermaye defol, üniversiteler bizimdir” gibi sloganlar atıldı.

ESKİŞEHİR- 6 Kasım Perşembe günü Anadolu Üniversitesi ve Osmangazi Üniversitesi öğrencileri, Yunus Emre Kampusu’nda yaptıkları yürüyüş ve basın açıklamasıyla kuruluşunun 27. yılında YÖK’ü protesto etti.

DGH, DPG, Ekim Gençliği, DÖB, ODAK/Genç Direnişçi, ÖDP Gençliği tarafından örgütlenen eylem, Eczacılık Fakültesi kapısında bir araya gelen öğrencilerin rektörlük önüne yürümesiyle başladı. Yürüyüş esnasında sivil polislerin çekim yapması üzerine polise müdahale edildi. Yaşanan arbedenin ardından kameralar kapatıldı. Rektörlük önünde yapılan basın açıklamasında ülke gündeminde meydana gelen gelişmelerin üniversite öğrencilerinden uzak olmadığı, yaşanan her gelişmenin halkın bütününe doğrudan doğruya etkilediği belirtilerek, “Parasız, bilimsel, demokratik, anadilde eğitim hakkı için, emperyalist savaş ve yükseltilen ırkçı-şovenist kudurganlığa karşı halkların kardeşliği ve birlikte mücadelesi

için, üniversitemizi sermayenin arka bahçesi haline çevirerek bizleri geleceksizliğe ve diplomalı işsizliğe mahkum eden YÖK ve YÖK düzenine karşı mücadeleyi her alanda sürdüreceğiz” denildi.

5 Kasım’da ise YDG-M (Yurtsever Demokratik Gençlik Merkezi) Kürtçe pankart açarak anadilde eğitim talebiyle bir yürüyüş düzenledi.

ANKARA- Eşit, parasız, bilimsel, anadilde eğitim için “YÖK duvarını yıkacağız” diyen üniversite, lise ve dersane öğrencileri, 6 Kasım’da Sakarya Caddesi’nde bir araya gelerek, Yüksel Caddesi’ne doğru sloganlar eşliğinde yürüdüler. Üniversitelerin ticarileşmesine dikkat çeken öğrenciler, piyasalaşan eğitim sistemi ile artık üniversitelerin emekçi çocuklarına kapatılmak istendiğine vurgu yaptılar.

KOCAELİ- Demokratik Gençlik Hareketi (DGH), Emek Gençliği, Bağımsız Gençlik Platformu, Gençsen, SDG, Dev-Lis ve YDG gibi gençlik örgütleri bir araya gelerek YÖK’ü protesto ettiler. Kocaeli Üniversitesi Anıtpark Merkez Kampusu önünde bir araya gelen öğrenciler, YÖK’ün tarihsel sürecini ve okullardaki faşist uygulamaların eleştiren bildirilerini dağıttılar. Ardından yürüyüşe geçen öğrenciler, “Üniversiteler bizimidir, bizimle özgürleşecek” vb. sloganlar eşliğinde İnsan Hakları Parkı’na kadar yürüdü.

İSPARTA- Daha önce Süleyman Demirel Üniversitesi’nde gerçekleştirilen YÖK protestolarında parasız, bilimsel, anadilde eğitim hakkı savunuldu. Bu sene yapılan YÖK protestosunda geçmiş dönemdeki devrimci öğrencilerin kazanımları hatırlatılarak, daha örgütlü bir mücadele çağrısı yinelandı. Demokratik Gençlik Hareketi, SDP, SP ve EMEP tarafından örgütlenen eylemde “Susma haykır, anadil hakır”, “Susma haykır, YÖK’e hayır”, “Sermaye defol, üniversiteler bizimidir”, “Biji biratıya gelan”, “Baskılar bizi yıldıramaz” sloganları atıldı.

TOKAT- Gaziosmanpaşa Üniversitesi öğrencileri ve Eğitim Sen’e bağlı eğitimciler, Cumhuriyet Meydanı’nda yaptıkları basın açıklamasıyla YÖK’ü, kuruluşunun 27. yılında protesto ettiler.

ÇANAKKALE- YÖK protestosu kapsamında panel gerçekleştirildi. Panelde YÖK’ün 12 Eylül’ün getirisini olduğu dile getirildi.

İZMİR- Demokratik Gençlik Hareketi aktivistlerinin de aralarında bulunduğu öğrenciler Ege Üniversitesi’nde protesto yürüyüşü gerçekleştirdi. Eylemde “YÖK kalkacak, polis gidecek, üniversiteler bizimle özgürleşecek”, “Yaşasın parasız, bilimsel, anadilde eğitim” sloganları atıldı.

SİVAS- DGH, YDG, Geleceğimizi İstiyoruz ve Öğrenci Kolektifleri’nin düzenlediği ve Eğitim-Sen’in destek verdiği basın açıklamasında, eğitimin çarpık, anti-demokratik, anti-bilimsel, paralı olmasına dikkat çekilerek, YÖK protesto edildi.

BURSA- Uludağ Üniversitesi Merkez Kütüphanesi önünde toplanıp “Eşit, parasız, bilimsel, anadilde eğitim için YÖK’e hayır” pankartı açan öğrenciler, buradan “Parasız eğitim, parasız sağlık”, “YÖK’e hayır” sloganlarla Mediko Sosyal Binası’na kadar yürüdüler. Burada basın açıklamasını okuyan öğrenciler, YÖK’ün anti-bilimsel bir kurum olduğunu, öğrencilerin en küçük taleplerine bile tahammül edemeyen ve soruşturmalara öğrencileri susturmaya çalışan bir kurum olduğunun altını çizdiler.

UŞAK- İki güne yayılan protestolar, 5 Kasım günü EMEP binasında yapılan etkinlikle başladı. YÖK konulu söyleşi ile başlayan etkinlik, yapılan sinevizyon gösterimi, şir ve müzik dinletisi ile sona erdi. 6 Kasım günü ise İsmetpaşa Caddesi’nde toplanan kitle, sloganlarla basın açıklamasının yapılacağı Tiritöğü Parkı’na yürüdü. Burada Uşak Demokratik Haklar Derneği Bahara Çağrı Tiyatro Topluluğu’nun hazırladığı sokak tiyatrosu sergilendi. Basın açıklamasının okunmasının ardından atılan sloganlarla kuruluşunun 27. yılında YÖK protesto edildi.

GENÇ YORUM

Sinan ÇAKIROĞLU

Yazanımızın yazısı elimize ulaşmadığından yayımlayamıyoruz.

YÖK var, bilimsel eğitim YOK

GAZİANTEP- DGH, ESP, GENÇ-SEN ve DÖB, Gaziantep Yeşilsu Durağı önünde gerçekleştirdikleri ortak basın açıklamasıyla YÖK’ü protesto ettiler. Okunan basın metninde YÖK’ün, 1980 darbesinin ürünü ve simgesel kurumlarından biri olduğuna işaret edildi ve cunta şefi Kenan Evren’in “Anayasayı değiştirme gücünü kendinde bulabilen bir güç gelmedikçe YÖK’ü kaldırmak mümkün değildir” sözleriyle cuntanın YÖK’e verdiği öneme değinildi. Açıklamada YÖK’ü protesto eden öğrenciler, herkesin parasız olarak faydalanabildiği, demokratik, bilimsel, anadilde eğitim alabildiği demokratik halk üniversiteleri ile polis, jandarma ve YÖK’ün bulunmadığı bir sistemi istediklerini dillendirdiler. Basın açıklaması bitikten sonra iki Genç-Sen’li üniversite öğrencisi evlerinin önünde polis tarafından zorla polis arabasına bindirilerek, “Ya adam gibi okursunuz ya da biz yapacağımızı biliriz” şeklinde tehdit edildiler.

YÖK’süz eğitim, sınıfsız toplum

DERSİM- Dersim Demokratik Haklar Derneği önünde toplanan DGH’liler, “Yaşasın yeni demokratik eğitim”, “YÖK kalkacak, polis gidecek, üniversiteler bizimle özgürleşecek”, “Sınavsız eğitim, sınıfsız toplum”, “Yaşasın bilimsel, demokratik, parasız eğitim”, “Anadilde eğitim hakkımız engellenemez” sloganlarıyla Okul Caddesi’nden, Yeraltı Çarşısı’na kadar yürüdüler. Burada DGH adına açıklama yapan Hidir Yıldız, 12 Eylül 1980 askeri faşist darbesinin her alanı himayesine aldığı belirterek, o dönemde üniversitelerin bodrum katlarının küçük karakollara çevrildiğini, öğrencilere ve öğretim üyelerine işkence yapıldığını söyledi. YÖK Başkanı Yusuf Ziya Özcan’ın, “Dünyanın hiçbir ülkesinde üniversiteler bizimki gibi ücretsiz değil, herkes üniversite okumamalı” sözlerini hatırlatan Yıldız, AKP’nin hükümete gelmesinden bu yana sağlık, elektriği, KİT’leri özelleştirdiğini ve bununla yetinmeyip hak olan eğitimi sermayeye sunduğunu belirtti. Eylem sloganları eşliğinde sonlandırıldı.

“Demokratik üniversite yaratalım”

AMED- Demokratik Gençlik Hareketi, YÖK’ün kuruluş yıldönümü nedeniyle, “Eğitim, Üniversiteler ve YÖK” başlıklı bir panel örgütledi. Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi’nin Cep Sinema Salonu’nda gerçekleştirilen panele, Eğitim-Sen adına Yrd. Doç. Dr. Ahmet Yıldırım, Hukuk Fakültesi Öğretim Üyesi Vahap Coşkun ve DGH temsilcisi konuşmacı olarak katıldı.

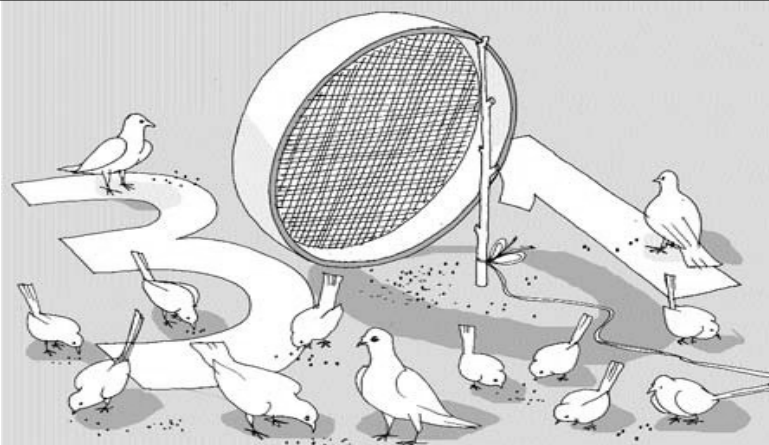
Devrim ve komünizm mücadelesinde ölümsüzleşenler için yapılan saygı duruşuyla başlayan etkinlik, sinevizyon gösterimiyle devam etti. Ardından panelde ilk olarak söz alan Yrd. Doç. Dr. Ahmet Yıldırım, eğitim alanındaki sorunların YÖK’ün kaldırılmasıyla bitemeyeceğini, sorunun sistemle bağlantılı olduğunu ifade etti. Ahmet Yıldırım’ın sonra söz alan Vahap Coşkun ise, bir liberal olarak sosyalist tonu ağır basan bir toplantıda bulunduğunu ve bu yüzden bu toplantının onun için “özel” olduğunu belirtti. Sonra, üniversite’nin tarihsel gelişimine değinerek batı ülkelerindeki üniversitelerle ülkemizdeki üniversiteleri karşılaştırdı. Vahap Coşkun’dan sonra söz alan DGH temsilcisi, demokratik halk üniversiteleri mücadelesine vurgu yaparak, sistemin eğitim sorununu çözme ehliyetinin bulunmadığını, köklü çözümün devrimden geçtiğini ifade etti. Konuşmasının sonunda Dicle Üniversitesi’ndeki gözetli ve tutuklamaları kınayan DGH temsilcisi, DGH’nin anadil talebini sonuna kadar savunacağını söyledi.

Dicle Üniversitesi’nde polis terörü

TZP Kürdi’nin başlattığı “Edi Bes e! Anadilimizi istiyoruz!” kampanyası çerçevesinde Dicle Üniversitesi’nde yapılan eylemlerden sonra, üniversite genelinde 70’e yakın öğrenci gözetliye alındı, bunlardan 14’ü tutuklanarak hapisaneye gönderildi. 4 ve 5 Kasım’da yapılan “Anadilde eğitim istiyoruz” sloganı panellerden sonra da, toplu taşıma aracı takibi ve ev baskınlarıyla 16 öğrenci daha gözetliye alındı. Böylece sadece iki hafta içinde 90’a yakın öğrenci gözetliye alındığı oldu.

Üniversite öğrencileri 301'den yargılanacak

ESKİŞEHİR- Adalet Bakanlığı, Eskişehir’de hapisanelere yönelik gerçekleştirilen operasyonları protesto eden 10 öğrencinin 301. maddeden yargılanmasına izin verdi. 301. maddede yapılan sözde değişikliğin ardından 301. maddeden yargılananlar Adalet Bakanlığı’nın iznine devredilmişti. Yapılan bu sözde değişikliğin ardından Araştırmacı-yazar Temel Demirer’in de yargılanmasına devam edilmeye başlanmıştı. Temel Demirer’in ardından Eskişehir’de 10 üniversite öğrencisinin 301’den yargılanmasına devam etme kararı alındı. Üniversite öğrencileri dağıttıkları bildirilerde yer alan, “Katil devlet” ve “19 Aralık gazileri” gibi nitelendirmelerden dolayı yargılanıyor. İki yıl hapis cezası istemiyle yargılanan üniversite öğrencileri, 19 Kasım günü Eskişehir 2. Sulh Ceza Mahkemesi’nde hakim karşısına çıkacaklar.

Rusya öncülüğünde Karabağ sorununa el atılıyor

Kafkasya'yı denetimi altında tutmak isteyen ve Gürcistan'ın Güney Osetya'ya saldırmasına sert tepki göstererek, ABD'ye gözdağı veren Rusya, bölgedeki hamlelerine yenisini ekledi. Gürcistan'a sert karşılık veren ve ABD'ye meydan okuyan Rusya, şimdi de Kafkasya'da enerji hatlarının iki önemli kapısı olan Azerbaycan ve Ermenistan'a, aralarındaki Karabağ sorununu çözmek için el attı. 1988 yılında, bölgede nüfusun çoğunluğunu oluşturan Ermenilerin, Azerbaycan'dan ayrılarak bağımsızlıklarını ilan etmeleri ile Karabağ sorunu ortaya çıkmıştı. Her iki ülke arasında 1991'den 1994'e kadar süren savaşta yol açan ve AGİT'in isteğiyle Minsk Grubu'na (ABD, Fransa ve Rusya) havale edilen sorun, çözülmemiş çok Rusya'nın etkinlik kurma girişimi olarak görülüyor.

Bölgedeki sorunlara müdahale etme inisiyatifini almak isteyen ve bu yönlü politika gerçekleştiren ve bölgeyi ABD-AB-NATO'nun etkisinden korumaya çalışan Rusya, geçtiğimiz Ağustos ayında Azerbaycan ile Ermenistan arasında ciddi bir sorun teşkil eden Yukarı Karabağ sorununun çözümü noktasında girişimlerde bulunacağını açıklamıştı. Rusya'nın girişimiyle 14 yıl aradan sonra Ermenistan ve Azerbaycan Moskova'da bir araya gelerek, Yukarı Karabağ sorununun barışçıl

yollarla çözülmesini öngören bir deklarasyon imzaladı. Her iki ülkenin cumhurbaşkanıyla ayrı ayrı görüşen ve iki tarafı da kendine yakınlaştırmak isteyen Rusya Devlet Başkanı Medvedev, "Azerbaycan ve Ermenistan cumhurbaşkanları Güney Kafkasya'da güvenlik ve istikrarın sağlanması, Dağlık Karabağ sorununun uluslararası hukuk temelinde çözümü konusunda anlaşmaya varmıştı" açıklamasında bulundu. Karabağ sorununun çözümü noktasında Rusya'nın devreye girmesi; bölgede nüfuz elde etmek, bölgenin siyasetine yön vermek ve ilgisizlik tutumunu değiştirmek olarak değerlendirildi.

Karabağ'ın statüsü 'çözümün' önünde duruyor

Karabağ sorununun çözümü noktasında daha önce de girişimlerde bulunulmuş, birçok noktada anlaşma sağlanmıştı. Ne var ki görüşmeler Karabağ'ın statüsü üzerinde kilitlenmişti. Rusya'nın girişimiyle yapılan son görüşmelerde taraflar birçok noktada anlaşmaya vardıklarını açıkladılar. Azerbaycan Başbakanlık Sözcüsü ile Ermenistan Dışişleri Bakanı birçok konuda anlaşma sağlanmasının yanında Karabağ'ın statüsü noktasında henüz anlaşma sağlamadıklarını yanlıştan ifadeler kullanıyor.

Daha önce iki ülke arasında yapılan anlaşmaya göre Karabağ'da ve diğer yedi Azeri bölgesinde Ermeni varlığının sonlandırılması, Azeri mültecilerin evlerine geri dönmesi ve Karabağ'da referandum yapılması üzerinde uzlaşılmıştı. Ancak Azerbaycan, yapılacak referandumun Ermenistan'ın lehine sonuçlanacağı gerekçesiyle anlaşmayı askıya almıştı. Azerbaycan, Karabağ'ın geniş özerklik haklarına sahip ancak kendisine bağlı bir bölge olarak kalmasını istemekte. Zira 90'lı yıllarda bölgedeki Azeri nüfusun zorla göç ettirildiğini savunan Azerbaycan, Sovyetler Birliği dönemindeki gibi özerk ama kendisine bağlı statü durumunu öneriyor. Bu nedenle Azerbaycan Ermenistan'ın referandum isteğine kesin bir şekilde karşı çıkmakta. Buna karşın Ermenistan, bölgedeki Ermeni nüfusunun eziciliğini göz önünde bulundurarak, Karabağ'ın kendi kaderini tayin edeceği bir referandumda ısrar ediyor. Ermenistan ile Azerbaycan arasındaki Karabağ sorunu Rusya'nın girişimiyle anlaşma için yol kat ediyorken, Karabağ'ın statüsü meselesi görüşmeleri sektete uğratabilecek bir noktada duruyor.

Rusya 'koridor' peşinde, Türk devleti dışarıda

Daha önce Karabağ'ın bağımsızlığını ve Ermenistan'ın denetimindeki 7 bölgenin Azerbaycan'a verilmesini benimseyen Rusya, Azerbaycan ile Nahçıvan arasında bir koridor oluşturmayı hedefliyor, böylece Karabağ'ın bağımsızlığı konusunda kozlar elde etmeyi amaçlıyor. Fakat her şeyden önce Rusya'nın bölgede söz sahibi olmasını, bölgedeki politikalara yön vermesini, etkin olduğu ve diğer güçlere fırsat vermek istemediğini göstermesi, Rusya'nın Karabağ hamlesini anlaşılmaktadır.

Dikkat çeken önemli bir nokta da bu süreçte Türk devletinin adeta dışlanması oldu. Nitekim Türk devleti ABD'nin bölgedeki enerji kaynakları temelli stratejik politikası doğrultusunda rol sergileme niyetinde. Rusya'ya karşı Azerbaycan ve Ermenistan'la ilişkilerin geliştirilmesi, enerji kaynaklarının kapısı görülen Ermenistan ile ortaklıklar geliştirilmesi vb. öngörülen icraatlar arasında. Bu çerçevede Türk devleti Azerbaycan ile Ermenistan arasındaki Karabağ sorunu arabulucu olduğunu, daha da ileriye giderek sorunu garantörlüğü altında çözebileceğini ifade etmişti. Kısacası ABD'nin yol haritası doğrultusunda Türk devleti Kafkaslarda etkinlik gösterme, kendisini hissettirme çabalarına girişti. Soruna Rusya'nın el atması ve bu süreçte Türk devletinin hiçbir şekilde yer alması, dışarıda bırakıldığını işaret etmiş oldu. Gerek Rusya, gerek Azerbaycan, Gürcistan, gerekse de Ermenistan'la ilişkilerini geliştirdiğini ve Kafkas işbirliği ve istikrar için üzerine düşeni yapacağını söyleyen Türk devleti, böylece Rusya'nın 'bölgede kimseyi istemiyorum' engellemesiyle karşılaşmış oldu.

Hindistan'da Maoistler ile RPF ittifak kurdu

Hindistan Komünist Partisi (Maoist) ile Manipur bölgesinin bağımsızlığı için mücadele yürüten Manipur Devrimci Halk Cephesi (RPF) ittifak kurduklarını duyurdular. RPF Genel Sekreteri S. Gunen ve HKP(M) üyesi yoldaş Alok tarafından yapılan ortak açıklamada, bundan sonra Hindistan hükûm sınıflarına karşı birlikte mücadele edileceği belirtildi. RPF, Manipur'un bağımsızlığı için mücadele yürüten eski örgüt. Oldukça güçlü bir askeri kanada sahip olan ve gerçekleştirdiği saldırılarla Hindistan gerici kuvvetlerine önemli darbeler vuran RPF, 1976 yılında kuruldu. HKP(M) ise ülkede, devlet tarafından en büyük 'tehlike' olarak tanımlanıyor. Ülkenin 6 eyaletinde ve 182 bölgesinde etkin olan Maoistler, oldukça güçlü bir askeri güce sahip.

Yunanistan'da binlerce tutsak açık grevinde

Yunanistan'da hapishanelerdeki koşulların düzeltilmesi için başlatılan ve binlerce kişinin katıldığı açık grevi yeni katılımlarla büyüyor. 21 hapishanede koşulları protesto etmek için başlayan açık grevine katılan tutsak sayısı 4 bin 805'e yükseldi. 3 Kasım'da ülke genelinde 21 hapishanenin katılımıyla başlayan grevin ülke tarihinde tutsakların gerçekleştirdiği en büyük eylem olduğunu kaydeden Yunan basını, greve destek için Perşembe günü kent merkezlerinde protesto yürüyüşleri yapılmasının beklendiğini belirtti. "Hapishanelerdeki sağlık hizmetlerinin yoğunlaştırılması ve hücrelerdeki yaşam kalitesinin yükseltilmesi" talebiyle binlerce tutsağın açık grevi yaptığı bildirilmişti. Haberlerde, ülke hapishanelerinin toplam 7 bin 500 hükümlü ve tutukluyu barındırabilecek kapasitede olmasına rağmen, şu anda bu sayının 14 bin civarında olduğu belirtilmişti.

Rusya da füze savunma sistemi kuruyor

Rusya ile ABD arasında yaşanan Balkanlar ve Doğu Avrupa'daki füze savunma sistemi yerleştirme gerginliği devam ediyor. Son olarak Rusya, füze savunma sistemlerinin üretimi ile ilgili olarak ortak çalıştığı Beyaz Rusya'ya füze savunma sistemleri yerleştirebileceğini duyurdu.

ABD'nin Doğu Avrupa'nın belirli yerlerinde kurmayı planladığı füze savunma sistemine karşı, Beyaz Rusya'nın Kaliningrad bölgesinde ikinci savunma sistemini kurmayı planlayan Rusya, bunu kendisine karşı yapılan tehdide karşı bir cevap şeklinde değerlendiyor. Kaliningrad bölgesine kurulması düşünülen füze savunma sisteminin, ABD'nin Polonya'da kuracağı füzeleri hedef alacak şekilde yerleştirilmesi planlanıyor.

"ABD vazgeçsin, biz de vazgeçelim"

Devlet başkanlığına seçilmesinden sonra Obama'ya mesaj gönderen Rusya Devlet

Başkanı Dmitry Medvedev, mesajda Washington'un Doğu Avrupa'da füze savunma sistemi kurma planından vazgeçmesini önerdi. Diğer yandan Rusya İçişleri Bakan Yardımcısı Andrey Gruşko, ABD'nin Doğu Avrupa'ya füze savunma sistemi kurması ile ilgili aldığı kardan vazgeçmesi durumunda, Kaliningrad bölgesine kuracakları Iskender füze savunma sisteminden vazgeçebileceklerini açıkladı. Gruşko açıklamasında, "Eğer ABD kendisi, Polonya ve Çek Cumhuriyeti'ne füze kalkanı yerleştirmekten vazgeçerse, bizim de kendi güvenliğimiz için aldığımız Iskender füze projesi kendiliğinden ortadan kalkacaktır" dedi. Rusya'nın füze sistemi kurmasına karşı AB'nin endişelerine değinen ve mesaj gönderen Gruşko, Rusya'nın kendisini korumak için aldığı önlemler karşısında AB'nin şaşırması gibi görünmesine gerek ol-

madığını, ABD'nin Avrupa'ya yerleştirmeyi hedeflediği füze savunma sistemleri ile ilgili olarak, AB'nin bu konu ile ilgili düşüncelerini öğrenmek için pek çok kez kendileriyle irtibata geçtiklerini, ancak her seferinde, açık olmayan ifade ve açıklamalardan başka bir şey alamadıklarını söyledi.

ABD: 'Bu öneri kabul edilemez'

Rusya'nın 'vazgeçin, biz de vazgeçelim' önerisine ABD Savunma Bakanı'ndan ret cevabı geldi. Savunma Bakanı Robert Gates, Washington'un Doğu Avrupa'daki füze savunma sistemi kurma planından vazgeçilmesinin kabul edilemez olduğunu söyledi. Gates, Rusya'nın güvenliğine yönelik en büyük tehdidin İran olduğunu ve ABD savunma sisteminin buna karşılık vermek üzere kurulacağını, Kaliningrad'daki Iskender füzelerinin Rusya'yı İran tehlikesinden korumayacağını ifade etti. İran'ın balistik füzelerine gönderme yapan Beyaz Saray Sözcüsü Gordon Jondroo ise, Doğu Avrupa'ya yerleştirilmesi planlanan füze kalkanı projesinin Rusya'yı hedef almadığını, hedefin 'eşkiya devletlere' karşı savunma olduğunu öne sürdü.

Almanya'da kitlesele işten çıkartmalar başlıyor

Dünya ölçeğinde yaşanan kriz etkisini derinden hissettirmeye başladı. Üretimde yaşanan düşüş Avrupa'nın en güçlü ekonomilerinden Almanya'yı alarma geçirdi. Üretim sektöründe ciddi durgunluk yaşayan Almanya, posta idaresi bünyesinde çalışan 15 bin emekçiyi işten çıkaracağını açıkladı. Alman Posta İdaresi, ABD'de ekspres postacılık hizmeti veren şirketinde çalışan yaklaşık 15 bin emekçiyi işten çıkartacağını duyurdu. ABD'deki firmanın yıllardır zarar ettiğini öne süren Alman Posta İdaresi, bu nedenle işten çıkartmaya gittiklerini savundu. 2009 yılı Ocak ayı sonunda ABD'deki ekspres kargo hizmetlerinden tümüyle çekileceğini açıklayan şirket, ABD'ye posta gönderilmesi ve bu ülkeden Almanya'ya posta taşınmasıyla ilgili herhangi bir kısıtlama olmayacağını ifade etti. Karar çerçevesinde DHL adlı ekspres postacılık hizmetinde çalışan toplam 18 bin 400 kişiden sadece 3 ila 4 bininin görevde kalacağı,

böylece masrafların 4.2 milyar avrodan 770 milyon avroya düşürüleceği kaydedildi.

Wall Street'te 10 bin kişi daha işten çıkarılıyor

ABD'nin finans merkezi Wall Street'te 10 bin kişinin daha işine son verileceği açıklandı. Böylece yılın son çeyreğinde işten atılanların sayısı 70 bine ulaşmış olacak. Wall Street'deki büyük finans kuruluşlarının yüzde 30'u çalışanlarının işine son vermeyi planlıyor. Bazı bankalar işçi sayısını indirme programlarını devreye koymaya başladı. Bunlardan biri olan Goldman Sachs geçtiğimiz hafta 3 bin 250 işçinin işine son verecek planını açıkladı. Çtiğroup ise 23 bin kişiyi işten çıkarmaya başladı. Şimdiye kadar 5 bin 700 işçinin işine son veren Merrill Lynch'in daha fazla işçi çıkarması bekleniyor.

YÖNELİM

Kazım CİHAN

Kriz ve devrim

Kapitalizm, sermayenin bizzat kendisi, kendi iç işleyişi sonucu olarak ortaya çıkan buhran ya da krizlerinin temelidir. Çelişkileri keskinleştiren, buhranlara götüren kapitalizmin kendi doğasıdır. Dolayısıyla, birikim süreçlerinin her bir döneminde dönemsel koşullara bağlı politika ve yapılandırmalarla yürüme imkanı bulunmuş olsa da sermaye, krizine kesin köklü çözüm bulamaz, bulamayacaktır. Dünya çapında şimdi yaşanan kapitalizmin krizinin anlattığı da budur. Söylenildiği gibi hiçbir yeri "teğet geç"miyor, emperyalist-kapitalist dünya sistemi gerçekliğinde, zorunlu olarak, her yeri derinden vurarak sarsıyor. Ekonomik durgunluk, gerileme, çöküş gibi sonuçları ile ortada olan kriz gerçeği, artık "ebedi zafer"ini ilan etmiş "küresel" kapitalist emperyalizmin ve onun "yenilmezlik" mertebesine çıkarılan "serbest piyasa" ekonomisinin bir kez daha iflasıdır!... Aynı zamanda komünist ideoloji ve teorinin stratejik zaferinin, proleter dünya devrimi ihtiyacının da bir kez daha görülmesinin ispatı! 1873-1930, 1970 ve 2000'ler krizlerinin gösterdiği bu! Sermayenin bitmez-tükenmez genişleme eğilimi (kar dışında mümkün olmayan arzusu) sermayenin bizzat kendi dinamiği ve iç işleyişinin sonucu olarak kriz ve tahribatlarının da temelidir. Her bir dönemdeki birikim ihtiyacı, krizlerle birlikte gündemleşmektedir. Kapitalizmin krizi değişik tarihsel koşullarda, farklı biçimlerde ortaya çıkmaktadır. Para ya da şimdi ifade ettikleri "finansal mali kriz" kapitalizmin krizinin sadece aldığı şeklidir.

Kapitalizmin emek-sermaye temel çelişkinin, üretimin toplumsallığı ile şahsi mülk gerçekliğinin artı-değer çelişkilerinin zemininde, çeşitli dönemlerde patlak veren krizi, normal yoldan "geçici bir sapma" ya da tedavisi kesin mümkün "bir arıza" değildir. "Sükunet" gibi adlandırılabilinecek tamamıyla dönemsel geçici bazı zamanlara rağmen, kapitalist birikimin her bir döneminin çelişkili yapısı, bu özün bir sonucu olarak yol açtığı krize, kesin anlamda çözüm olamaz, olmadı, olamayacaktır. Bu, hayatın her seferinde ispatladığı bilimsel bir gerçektir. Krizin özünü oluşturan, kapitalizmin temel çelişmesi ve bundan kaynaklanan başlıca çelişmeleridir. Evet, sermayenin işleyiş biçimi, tarihsel koşullarla ilişkili değişik şekiller gösterir, göstermiş ve gösterecektir. Ekonomik, sosyal, tarihsel koşullara bağlı olarak biçimlenen kapitalizmin her bir aşamasının bu özgün niteliği yadsınmaz. Meselenin özü-içeriği doğru kavranmalıdır. Spekülatif-verimsiz sermaye, rekabet, yetersiz kalan pazarlar, plansızlık, aşırı üretim hepsi birer sonuçtur.

Kriz, sermayenin bizzat kendi dinamiğinden, birikiminin analizinden bağımsız ele alınamaz. Kriz, kapitalist üretimin işleyişinin bir sonucudur. Değişik biçimlerde tezahür eder ama öz budur. Marksist değer ve sermaye birikim teorisi, gerçeği çarpıcı ve tam da bu öle izah etti, kapitalist üretimin artı-değer ve kar amaçlı işleyişi, vahşi barbar sömürü derinleşmesi asılamaz burjuvazi-proletarya zıtlığının da nedenidir. Marks'ın ifade ettiği gibi, "Kapitalist üretimin gerçek engeli de sermayenin bizzat kendisidir", kendi mezar kazıyıcısı da o olur. Belli bir noktada üretken güçler sermaye, sermaye üretken güçler için keskin bir engel teşkil ederler. Sermayenin kendi koyduğu sınır, kendisinin var olması için zorunlu büyüme eğilimi ile açık bir çelişki içerir. Sermayenin dinamizmi ve genişleme ihtirasının tazahürü olan krizler, sonuçlardan yola çıkanların anlattığı gibi, öзде bir "tüketim"- "nüfus" problemi imiş gibi takdim edilemez, anlaşılabilir. Üretim ve dolaşımın birliği olan üretim süreci, kapitalizmin doğası gereği çelişkili bir süreçtir. "Aşırı üretim", "finansal bozuluklar" gibi kavramlarla, kapitalizmin krizinin gerçek içeriği açıklanamaz. Krize yol açan öz yerine, onun patlak verme biçimini takılıp kalarlar, objektif olarak kapitalizmi aklamakta, aşlamaz bir toplum olduğu yanlışamasına imkân etmekte, çareyi reformist onanım ve revizyonizmde aramaktadırlar. Oysa, kapitalizmin krizi; bizzat onun çelişkilerinin, bunların yükseldiği işleyişinin "dramatik bir dışa vurumu"dur. Üretim sektörleri arasındaki orantısızlık, piyasasın anarşik gerçeğinin ötesinde, krizin temeli durumdaki kapitalizmin çelişkilerine derman bile olamazlar. Bunalım, kapitalizmin bunalımıdır. Onun iç işleyişinin sonucudur. Kapitalizmin dönemsel şu veya bu iktisadi-siyasi politikaları, kapitalizmin iç işleyişinin sonucu doğan krizlerde, bir yol bulup yürüme imkanı tanıdı da geçicidir. Daha büyük ve yeniden nüksedecek yaraya ilaç olamaz. Yaralara yol açan kapitalist bünyenin kendisidir. İnsanlığa çare olabilecek çözüm devrimdir, komünizmdir. Övülebileceği serbest piyasa ekonomisi palavraları şimdi yerini "devlet müdahaleleri"ne bırakıyor. 1930'lar bunalımında da denendi. Ezilen-sömürülenler açısından ne anlama geldiği açık; barbarlık, zulüm! Keynes politikalarıyla da biliniyor. Neo-liberal politikalarla da! Ya kapitalist barbarlık, ya komünizm; başka yol yok... Komünizmin çıkışı, kapitalizmin ise insanlık için ölümlü olduğu açıktır. Stratejik değil, koşullara göre şekillenen ve dinamik olan sermayenin ve onun dünya koşullarından bağımsız düşünümleri imkansız yürüyüşünün, "devletçi", "kalkınmacı", "medeniyetçi", serbest piyasa projelerine karşı, komünizm perspektifiyle, Yeni Demokratik Cumhuriyet asgari hedefimizdir.

Osmanlı'dan bugüne sermayenin serüveni ve aldığı biçimlerin tarihsel koşullarla ilişkisini doğru anlayamayanlar, siyasal İslamcı, faşist Kemalist diktatörlükçü, ümmetçi ya da "sağda" görünümlü siyasal İslamcı oltalara takılmaktalar kurtulamazlar. Bunlardan köklü kopmayan, gerçek manada devrime yürüyemez.

Parti tartışıyor: Devrim mi, reform mu?

Nepal halen yarı feodal, yarı sömürge bir ülke. Henüz kökten bir değişiklik yaşamış değil ve üretim ilişkilerinde nitel bir değişim olmaksızın Nepal'in politik durumunda köklü kopuşlar yaşanması mümkün değil. Bu yüzden, mevcut politik durumda halen aynı çözüm yöntemi söz konusu olmaktadır. Yarı feodal tahakkümün kaldırılması ve ulusal bağımsızlığın sağlanması. Dolayısıyla bu, demokratik halk hareketinin önünde duran önemli bir vazifedir.

Sadece monarşi (kralliyet), feodal liderlerin türemeleri durdurulmuştur. Buna rağmen feodal mekanizma halen farklı renkler altında varlığını sürdürmektedir. Bazı yerlerde çeşitli örgütsel biçimlerde varlığını sürdürmekte, bazı yerlerde kuruluş olarak varlığını sürdürmekte, bazı yerlerde ise sermaye ve toprak sahibi olarak varlığını sürdürmektedir. Eski düzenden köklü bir kopuşun sağlanamamasının, nitel bir değişimin yaratılamamasının nedeni işte burada yatmaktadır. Uluslararası düzeyde, dünya proleter devrimi savunma pozisyonundadır. Bu da doğal. Bugün, dünyada küresel bir egemenlik söz konusu. Bu hegemon güçler, toplumun hemen tüm kesimleri içerisinde hakim durumdalar.

'Liberalleşme' ve 'özeleştirme' sloganları atmalarına rağmen, tüm bunlar küresel emperyalist program çerçevesinde hayat bulmaktadır. Bu nedenle biz, dünyanın neresinde olursa olsun, emperyalizme karşı olan tüm kesimlere geniş bir anti-emperyalist cephe örgütleme çağrısında bulunmalıyız. Biz, Güney Asya Maoist Parti ve Ögütleri Koordinasyon Komitesi (CCOMPOSA)'yı, Güney Asya'daki Hindistan dere-

beyliğinin yayılmacılığını kontrol altına almaya, önleme çabışan bu oluşumu güçlendirmeli ve genişletmeliyiz.

Güney asyadaki durumu analiz ederek partileri ve örgütleri ayırtırmalı, safları netleştirmeliyiz. Hindistanla sınırı olan ülkelerin tüm halkları ve sömürülen Hindistan halkı yayılmacı Hindistan hakim sınıflarına karşı verdikleri mücadeleyi birleştirebilirler. Güney Asya'da Hindistan yayılmacılığına ve dünya genelinde ABD emperyalizmine karşı geniş bir cephe örgütlemek artık ertelenem bir zorunluluk haline gelmiştir. Ancak bu cepheyi inşa ederek özgürlüğümüzü ve bağımsızlığımızı elde edebilir ve garanti altına alabiliriz.

Gelişmekte olan ülkelerde ve hatta 'gelişmiş' ülkelerde, ulusal bağımsızlık mücadeleleri veriliyor. Verilen bu mücadeleleri önemsemeli, bu güçleri birleşik cephe örgütlenmesi içerisinde dahil etmeli ve bu suretle önderlik etmek için çaba sarfetmeliyiz. Bu, bugün proletarya sınıfının kritik bir görevi durumundadır. Nepal proletaryası bu sorumluluğunu yerine getirmeli ve ulusal özgürlük mücadelelerinin anlamışlarını geliştirmelidir.

Bugün küresel emperyalist ekonomide yaşanan kriz yeni bir yolla analiz edilmeli. Kriz, birleşik cephe yaratmanın sadece bir birleşik yaratmak ile sınırlı olmayacağına işaret ediyor. Çünkü küresel emperyalist ekonomik sistemin içine düştüğü bu kriz, dünya devrimi için gerekli objektif koşulları olgunlaştırıyor. Bu kız, proletarya devrimi için uygun koşulları yaratıyor. Ve ne olursa olsun, bu olgunlaşmış-uygun

koşulları devrim için yönlendirecek olan, proletarya sınıfının ideolojisi ve önderliğidir. Bu kriz sadece emperyalist küresel ekonomiye önemli bir darbe vurmakla kalmayacak, aynı zamanda bizlere devrim için önemli fırsatlar sunacaktır.

Nepal'de bir tür reform gerçekleştirildi, ancak bu köklü bir değişiklik değildi. Politik analizlerimizde, Nepal Federal Cumhuriyeti'ni kanıtladık. Peki cumhuriyet kime hizmet eder? Burjuvaziye mi, yoksa proletarya sınıfına mı? Biz parti olarak, şu sıralar cumhuriyetin hangi sınıfa hizmet ettiği üzerine tartışmalar yürütüyoruz. Dış güçlerin artan etkileri ve ülke içindeki halkın büyük beklentileri-talepleri çelişkilerinin henüz çözülmediğine işaret ediyor; aksine bu çelişkilerin daha da keskinleştiğini ortaya koyuyor.

Uygun objektif koşullar olgunlaşmış subjektif güç talep ediyor. Bunun manası, parti içindeki ve sınıf mücadelesindeki ideolojik ve politik iki çizgi mücadelesine yön vermenin sınıf mücadelesi tarihine muazzam etki yapacağıdır. Esasen, partimiz içerisindeki tartışmaların merkezinde proletarya sınıfının önderliği yer almaktadır. Bu tartışmanın merkezi halkasında; 'proletaryanın önderliğini korup sürdürebilecek miyiz, bunu nasıl başaracağız' sorusu bulunuyor. Hali hazırda proletarya sınıfının, en iyi askeri ve ideolojik taktikleri geliştirmeksizin muzaffer olamayacağı hususunda teorik olarak mutabakata varmış durumdayız.

Tartışmalar ideoloji üzerine. Tartışmalar Marksizm mi, reformizm mi tartışmasıdır. Ittifak kurmak tek bir alternatifimiz mi, yoksa farklı mücadele ve ayaklanma alternatiflerimiz de var mı? Bu tartışma, ideoloji, politika, siyaset, program ve taktikler üzerine bir tartışmadır. Çünkü daha önceki proletaryanın sınıf hareketleri çizgiden saparak yoldan çıktılar, yıkıldılar ya da güç kaybettiler. Bu yüzden biz, daha önceki proletaryanın daha önceki hareketlerinin başarı ve hatala-

rını MLM bakış açısı ile analiz etmenin ve buradan hareketle yeni sentezlere ulaşmanın sahip olduğu önemin farkındayız. Temel olarak o, Marksizm'e uygun mu ve bizim devrimci mücadelelere mi hizmet ediyor yoksa reformizme mi? İşte bu en temel ilkesel tartışmadır bugün yürüttüğümüz.

Partimiz içindeki bu iki çizgi mücadelesinin, Stalin'in ölümünün ardından Çin ile Sovyetler Birliği arasında yaşanan büyük iki çizgi mücadelesinin bir devamı olduğunu söyleyebiliriz. Çünkü tartışma aynı konuya ilişkin; tek tek ülkelerde ve dünyada devrimin nasıl başanya ulaştırabileceği, devrimle elde edilen başarının nasıl korunacağına dairdir tartışma. Tartışma, pragmatik eklektizm ve devrimci Marksizm arasındadır. Başka bir ifade ile tartışmamız devrim ve reformizm üzerinedir.

Bu tartışmada, çünkü bu tartışma büyük bir tartışmadır, proletaryanın safında yer alan yoldaşları selamlıyoruz. Onlar, karşı tepkilere ve eleştirilere izin vermelliler. Biz, onların karşı duruşlarına değer verecek, analiz edeceğiz. Eğer bir yanlış söz konusu ise, onları aydınlatmalıyız ve eğer ilkesel meselelere ilişkin bir yanlış ise söz konusu olan; biz bunu ideolojik bir tartışma neticesinde sonuçlandıracağız. Bunun nedeni, proleter tartışma yıllarca süren proleter sınıf mücadelesinin ürünüdür. Onların Nepal devriminde pay sahibidirler.

Eleştirmek için eleştirmek ve yaratıcılık için yaratıcılık diyalektik değildir. Dünya komünist partileri içerisinde bu tarz geleneksel bakış-hareket tarzları reddedilmeli ve diyalektik yol-yöntemler uygulanmalıdır. Biz, yeni-proleter bir dünyanın yaratılması doğrultusunda diğer ülkelerdeki yoldaşlarımızla deneyimlerimizi paylaşmaya hazırız.

Bu makale NKP(M)'nin Kızıl Yıldız (Red Star) isimli yayın organının 17. sayısından çevrilmiştir.

You Tube'da gezeriken...

Emrah Cilasun

Geçen akşam internetin önüne oturdum. Girdim You Tube'un sitesine. Arama bölümüne, "Prachanda in New York" yazdım. 26-29 Eylül 2008'de, Nepal Federal Cumhuriyeti'nin başbakanı, Nepal Komünist Partisi (Maoist)'in başkanı Praçanda, Birleşmiş Milletler'de ve New York'daki bir üniversitede yaptığı konuşmalarda, özetin özeti, kendilerinin "fleksibel komünistler" olduklarını, "eski dogmalarla" hareket edemeyeceklerini, "çoğulcu demokrasi"nin "Nepal için vazgeçilmez" olduğunu, "Lenin yaşıyaydı, vaktiyle, Sovyetler Birliği'nin çoktan burjuva demokrasisine geçmiş olacağı"nı, "Georg Washington ve Jeferson'un ideolojilerinin bugün bile geçerliliğini koruduğu"nu, "Nepal'in gelecekte, Güney Asya'nın İsviçresi olacağı"nı dillendirmiş. Artık herşey ayan beyan ortadadır.

Tevekkeli, NKP (M)'nin diğer bir önemli şahsiyeti olan Baburam Bhattarai, 90'ların sonunda kaleme aldığı ve Nepal için burjuva demokrasisini önerdiği o meşhur 'Demokrasi' adlı eserinde, Praçanda'nın yazdığı önsözle, boş yere aferin almamıştı. Tevekkeli, Praçanda, Nisan 2006'dan bu yana, kendisiyle yapılan bütün mülahakatlarda, "her ne şart altında olursa olsun, demokrasinin gereklerine riayet edecekleri"ne dair garantiyi, boş yere vermemişti. Tevekkeli, 980'i kurtarılan alanlara, tekrardan devletin kolluk kuvvetleri, halkın tepkisine ve fakat NKP (M)'nin oluruyla geri dönüyordu. Tevekkeli, Birleşmiş Milletler'in gözetimi altında, ıslaha tabi tutulan Halk Kurtuluş Ordusu mensupları, şimdi de devletin ordusuna entegre edilmeye çalışılıyordu. Tevekkeli, içlerinde Türkiye'den Süleyman Demirel'in de yer aldığı, başını eski ABD başkanı Carter'in çektiği "Kriz Grubu", Nepal'de, Maoistlere "bir şans tanınması gerektiğini", boşuna söylemiyordu. Tevekkeli, IMF, onun için NKP (M)'nin başında yer aldığı yeni hükümette finans vanalarını açmakta tereddüt etmemişti. Tevekkeli, tüm dünyada burjuva demokrasisi özleminde olanlar; Almanya'nın yeni Kaustkist partisi MLPD (Almanya Marksist Leninist Partisi)'den Türkiye'de Atılım gazetesine ya da ABD'deki Troçkist gruplara kadar, bilumum kendine Maoist demeyenler, -her ne hikmetse- NKP (M)'yi ala ve vala ile kutlamakta gecikmediler.

Ve ne haziindir ki, 1976'da, Mao'nun ardından, Çin'de karşı devrimci karargah ile devrimci karargah arasındaki çatışmayı sadece seyretmekle yetinen, 1978'de, Enver Hoca'nın Mao'ya karşı başlattığı saldırılara, uzun bir süre çekimser kalan Kaypakkaya camiası, bugün de

Praçanda'nın, bu ağıktan revizyonizmine karşı, görünürde hayırhah (aslında destekleyici) bir tavır sergilemektedir.

Burada tarihe not düşmenin tam zamandır artık. Takriben, üzerinde dört sene çalıştığım ve Ocak 2008'de yayımlanan Mustafa Suphi'yle Yoldaşlarını Kim Öldürdü adlı kitabım, bir anlamda da NKP (M)'ye hitap etmekteydi. Kitabın, "Birinci Bölüm"ündeki teorik münakaşının sonunda, "Sonuç" başlığını taşıyan metni, "Nepal'de, seçim panayırını kurulacak mı kurulmayacak mı, NKP (M), seçimlere katılacak mı katılmayacak mı" sorularının, gündemde olduğu bir dönemde kaleme almıştım. Şimdi You Tube'da, revizyonizmi seyrederken, kitabımın "Sonuç" metnindeki (s. 96-97) şu satırları, derin bir acı ile öfke karışması içinde okuyorum:

"Prof. Mete Tunçay'a göre, Suphi ve yoldaşları, sağ salım Ankara'ya ulaşsalar, Mustafa Kemal ile oturup konuşacaklar, Ankara'nın kurduğu sahte Komünist Partisi'ne katılacaklar ve belki de aralarından üç kişi, hükümette bakan olacaktı. Suphi ekonomiden, Ethem Nejat eğitimden, Hilmioglu (Arap) İsmail Hakkı da işçilerinden sorumlu bakan olabilecekti. Tunçay'ın varsayımının ideolojik dayanaklarından biri milliyetçiliktir. Tunçay'a göre 'milliyetçilik', Mustafa Suphi ile Mustafa Kemal arasında 'ortak bir payda'dır. Tunçay'ın ikinci dayanağı ise, modernitedir. 'Sosyalizm,' diyor Tunçay, 'gelişmemiş ülkelerde Batı uygarlığına öykünen, çağdaşlaşmacı akımın bir dalıdır. Bu ideolojiyi benimsemiş kişilerin, diğer Batı/modernist eğilimlerle uzlaşması zor değildir.' (abç) Tunçay'ın tezi ve tezini destekleyen ideolojik öğeler hakikaten üzerinde durulmaya değer hususlardır.

Tunçay'ın tezine, 'evet çok doğru' demek mümkün. Yalnız bir şartla! Tunçay'ın tarif ettiği, Marksist bilimin kendisi değil, tersine marksizmin üçüncü dünya devrimcileri tarafından yapılmış milliyetçi bir yorumu ve onun bugüne kadar bilinen pratiğidir. Şayet komünist bir devrim kendisinden öncekilerden hem maddi hem de ideolojik olarak köklü bir kopuşu temsil edeceks, o zaman ister ezilen bir ülkede (gelişmemiş ülke' de) isterse ezen bir ülkede olsun, ideolojik açıdan komünistler ulusları temsil etmezler. Bu, ulusal kurtuluş mücadelesine önderlik edilmesinin siyaseten zorunlu olduğu anlar için geçerlidir. Fakat paradoksal olarak, ezilen ülkelerde, ulusu temsil etmekte ısrarlı olan 'komünistlerin', komünist partisine gelmelerinin başlıca nedenleri vardır. Emperyalist mali sermayenin mevcudiyeti,

onun dizayn ettiği kapitalist ve bazen de yarı feodal toplumsal ilişkiler ve bunların kurumu olan devlet aygıtının cebri, Tunçay'ın tarif ettiği insanları komünist partisinin safına iter. Ulusu temsilen yola çıkan 'komünist', sadece bu üç belâyı hedef alır. Memleketinin müreffeh olmasından başka bir şey istemez. İdeolojik ufkı, doğal olarak burjuva demokrasisinin ötesine geçmez. Toplumsal üretim ile şahsi gasp gelişici üzerine bina edilmiş toplumsal yapıyı ne devrim öncesi, ne devrim anı, ne de sonrasında, zinhar, kökten değiştirmeye (transformasyona) yanaşır. Tunçay'ın deyimi ile, 'Batı'ya öykünen' bu insanların, hakikaten komünist bir dünya inşa etme derterli yoktur. Tersine onların gönüllerinde yatan, 1789 Fransız İhtilalidir. İşin daha da ilginç tarafı, burjuva devrimini tamamlamamış, emperyalizm öncesi kapitalizmi yaşamamış ülkelerin hem hakim sınıfları, hem de ulusu temsil etmek derdinde olan 'komünistleri', medeniyete, moderniteye muazzam bir heves ama aynı zamanda da müthiş bir kısıkanlık beslerler. İnsana değil, makinalara önem verirler. Kitlelerin yaratıcılığına, dünyayı onların değiştirebileceğine inanmadıkları içindir ki, kendilerini 'modernite'nin misyonerleri olarak da görürler. Bu nedenle, bütün bu ideolojik ortak paydaları paylaştıktan sonra, ulusu temsil eden 'komünistler', hasımlarını ister yensinler, isterse yenilsinler, çelişki bir müddet sonra tersine döner. Kendi başına iktidar olmakla, hasımının yanında bakan koltuğuna sahip olmak arasında artık hiçbir fark kalmaz.

Oysa, dünyanın neresinde olursa olsun komünistler, kapitalist toplumdan köklü bir kopuşu hakikaten arzu ediyorlarsa, Marx'ın, 'bu sosyalizm, devrimin sürekliliğini; tüm sınıf ayrılıklarının kaldırılmasına, bu sınıf ayrılıklarının dayandığı tüm üretim ilişkilerinin kaldırılmasına, bu üretim ilişkilerinin karşılığı olan tüm sosyal ilişkilerin kaldırılmasına, bu sosyal ilişkilerin sonucu olan tüm fikirlerin devrimleşmesine zorunlu geçiş noktası olarak proletaryanın sınıf diktatörlüğünün ilanıdır' sözünü temel almak zorundadırlar."

Ne yazık ki, NKP (M), Marksizm'in bu tunç yasasına sırtını dönüp, kapitalizmin toz pembe şafağına hem kendini, hem de dünyadaki tüm devrimcileri ve ezilenleri kandırmaya çalışmaktadır. Tabii ki, bilindiği üzere dünyanın her yerinde bu rezalete kanmaya gönlüllü olanlar vardır. Herkes kendi tercihini yapmakta özgürdür. Tercih yapacak olanların, Lenin'in aşağıdaki sözlerini muhakkak gözönünde bulundurmaları önemle rica olunur.

"Oportünizm bir rastlantı sonucu, tek tek bireylerin bir günahı, bir düşüncesizliği, bir ihaneti değil, ama bütün bir tarihsel dönemin toplumsal ürününü söylemekte herkes birleşiyor. Bununla birlikte, herkes bu gerçeğin anlamı üzerinde yeterince düşünmüyor. Oportünizm yasallığın meyvesidir." (abç)

Demokratik cumhuriyet mi, halk cumhuriyeti mi?

Hary Powell

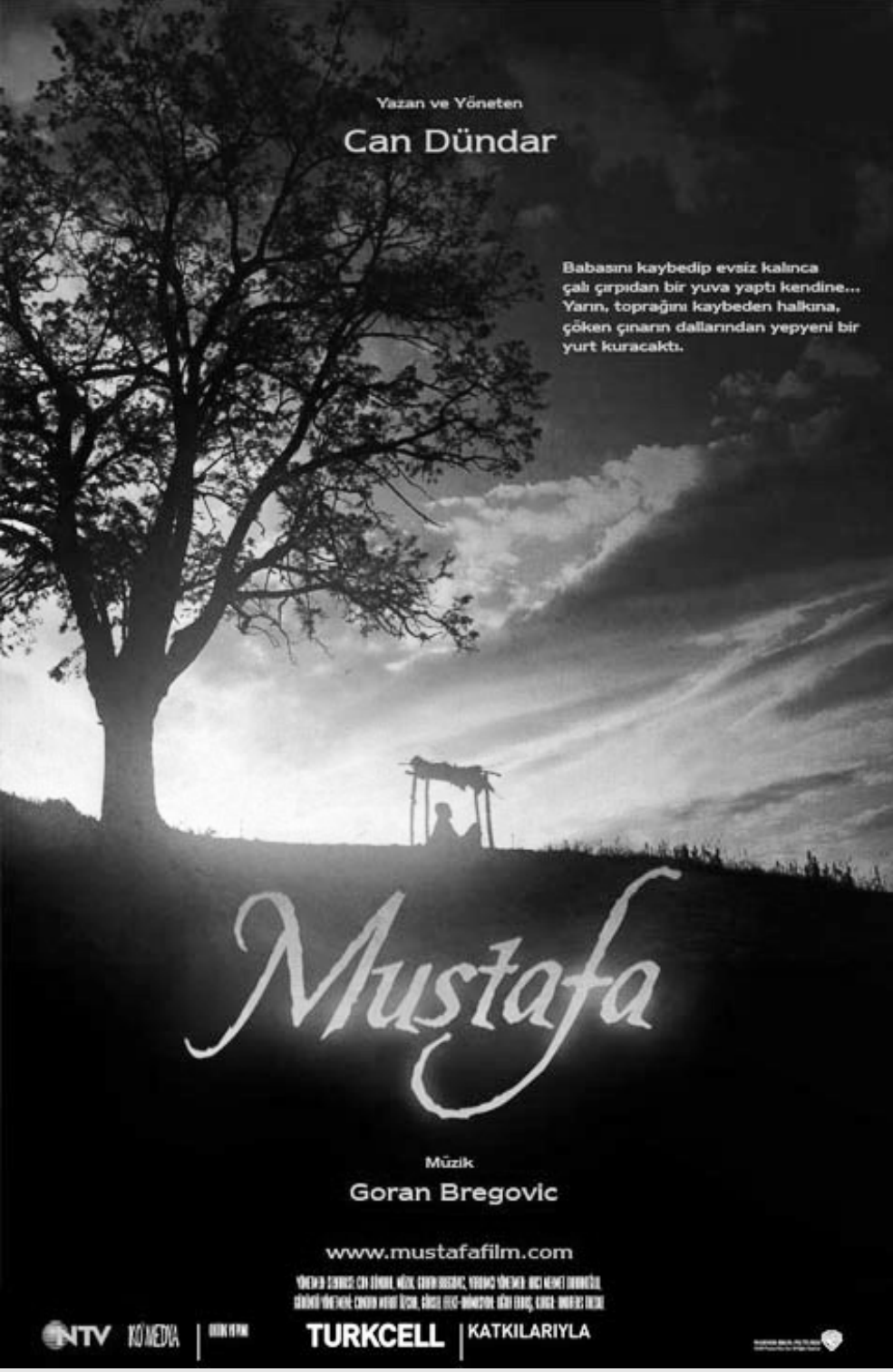
NKP(M), Nepal halkının geleceğinin inşasına ilişkin iki farklı çizginin keskin bir mücadelesine sahne oluyor. Bir yanda yoldaş Kiran gibi; ivedi bir şekilde yeni ve demokratik bir rejimin tesis edilmesini savununlar yer almaktadır. Öte yanda ise yoldaş Prachanda gibi; hayli uzun bir süreyi kapsayacak olan bir burjuva demokratik rejim sonrasında yeni bir demokratik rejimin tesis edilmesini tasarlayan yoldaşlar bulunmaktadır. Prachanda, Halk Savaşı'na karşı çıkan ülkedeki bazı küçük komünist gruplarla birleşmek suretiyle yeni bir Nepal Komünist Partisi inşa etmeyi öneriyor. Diğer bazı önder kadrolar ise bu türden bir birliğe büyük bir gayretle karşı durmaktadırlar.

Güncel politik gelişmeleri doğru okuyabilmek için geçmiş konjonktürle bugünü kaba bir kıyaslamaya sokmaktan özenle kaçınmalıyız. Fakat şüanki haliyle Nepal'deki süreç, bazı yönleriyle 1917 Rusya'sını anımsatmaktadır.

Önde gelen NKP(M)'li yoldaşlardan biri bana; NKP(M)'nin ülkede hükümeti kurarken devlet iktidarına sahip olmadığını söyledi. Şu an ülkedeki başlıca sorunlardan birisini Nepal Kraliyet Ordusu ile Halk Kurtuluş Ordusu'nun birleştirilmesi oluşturuyor. Nepal Kraliyet Ordusu komutanları ve gerici Nepal Kongre Partisi bu birleşmeye şiddetle karşı çıkıyorlar. Onlar, NKP(M) önderliğindeki Halk Kurtuluş Ordusu üyelerinin, Nepal Kraliyet Ordusu (NKO)'na katılmak için bireysel olarak başvuruda bulunması gerektiği ve bu kişilerin NKO içinde eritilmesi gerektiğini savunuyor. Bu, iki orduyun tam anlamıyla birleştirilmesini savunan NKP(M) için kabul edilemez olarak tanımlanıyor.

Bu dikkate değer özgül sorunlar, bugün Nepal'de iki iktidarın var olmasını beraberinde getiriyor, tıpkı Rusya'da 1917 Şubat ve Ekim ayları arasında olduğu gibi. Hattırlanacağı gibi o dönemde Rusya'da eski çarlık düzeninin devlet aygıtlarına burjuva liberal bir hükümet başkanlık ediyordu. Aynı zamanda Sovyetler (asker, işçi ve köylü meclisleri) ortaya çıkmış ve kitleler içinde faal bir yönetime sahip olmuştu ve hayli etkindi. Nepal'de de Kurucu Meclis seçimlerinin ardından NKP(M) bir azınlık hükümeti kurdu, ancak gerici sistemin devlet artıkları kaldı. Nepal Kraliyet Ordusu, polis gücü ve sivil (bürokrat) yöneticiler değişmeden kaldı. Buna karşılık NKP(M) önderliğindeki Halk Kurtuluş Ordusu, Genç Komünistler Ligi ve Maoistlerin etkin olduğu güçlü sendikaların varlığı bu durumu dengeledi. Şu an için Nepal'deki kilit mesele; eski ordu ve polis gücünün etkisiz kılınıp kılınmayacağı ya da bunların bertaraf edilip edilmeyeceğidir. Madalyonun diğer yüzünde ciddi bir askeri darbe tehlikesi yer alıyor.

1917 Rusyası ile bir diğer paralellik ise NKP(M) içinde Menşevik ve Bolşevikler gibi bir ayrışmanın başgöstermesidir. Bir yanda uzunca bir dönem kapsayacak burjuva cumhuriyet sistemi ile feodal üretim ilişkilerinin tasfiye edilmesi, kapitalist üretimin tesis edilmesi ve böylelikle sosyalist devrimin yolunun döşenmesini savunanlar, öte yanda derhal halk iktidarının kurularak, bu iktidar altında üretici güçlerin geliştirilmesini ve bu suretle -koşulları en kısa sürede olgunlaştırarak- ivedi bir şekilde sosyalist devrimin tesisine girişmek gerektiğini savunan yoldaşlar var... Bununla birlikte ortada duran bir olumluluğa da dikkat çekmek gerekiyor: Parti monolitik, bölünmez bir birlik değildir, aksine zıtların birliğidir ve farklı çizgiler arasındaki iki çizgi mücadelesi sağlam bir birliği yaratır.

Bu Mustafa'nın bir de Kemal'i var...

Can Dündar'ın 'Mustafa'sı' günlerdir yazılıp çizildi, birçok tartışmaya yol açtı. Bir belgesel sinema örneği olan film, sinema alanındaki tartışmalardan ziyade içeriğiyle, olumlu-olumsuz tepkiler aldı fakat tartışma bir çırpıda magazinleştirilerek, 'Ulu Önder'in özel yaşamına girme' densizliği'ne dönük olumsuz tepkiler öne çıkarıldı. Biz de bu yazımızda bir sinema eleştirisi girişiminde bulunmadan Mustafa'ya içerik bakımından genel bir bakışla yetineceğiz. Ama bir belgesel sinema olarak 'Mustafa'ya dair fikrimizi kısaca ifade etmeden geçmeyelim. 'Mustafa'nın, birkaç orta halli görsel efekt uygulaması ile görüntü ve sanat yönetmenliği bakımından kimi kayda değer çabaları dışında sıradan, alışıldık belgesel kalıplarının dışına çıkabildiğini söyleyemeyiz, özellikle de içeriğin ele alınışı bakımından. Ancak ülkemizde belgesel sinemaçılığın popüler örnekleri içerisinde (az bilinen-bilinmeyen alternatif örnekleri ayırmak gerekir) Can Dündar'ın hakkını teknik açıdan teslim etmek gere-

kir. Mustafa da bu sınır içerisinde, teknik açıdan başarılı bir çalışma. Orijinal arşiv görüntüler ile canlandırılmalar rahatsız etmeyecek şekilde bir bütünlük yaratmış, metin dili (içeriğini bir yana bırakırsak) sade ve akıcı. Bunlar Goran Bregovic'in müzikleri ile birleşince seyircinin hikâyeye odaklanmasını sağlayan bir etki yakalanmış.

Dündar'ın Mustafa'sı.

Gerçek Mustafa Kemal'i bilinmeyen-gizlenen yönleri ile anlatmak gibi bir iddia sahibi olan Dündar, çocukluğundan ölümüne kadarki uzun zaman dilimi içerisinde Mustafa ile ilgili çok şey söylüyor aslında, ama temas ettiği her konuya dil ucuyla değinip geçmeyi yeğliyor. Yani bahsedildiğinin aksine ne densizliğe varan bir cüretkârlıktan ne de gerçeklerin kaygısızca ortaya konması çabasından bahsedemeyiz. Bu yönüyle aslında bilinmez olmayan, birçok tarih araştırmasına konu olmuş ancak geniş kitleler içerisinde

tartışılmamış-tartışılmamış birçok bilgi kıntısını 'insan Mustafa'nın aşkları, yalnızlığı, gözyaşları ve mutsuzluğu ile harmanlayıp önümüze koyuyor Dündar. Konu edilen parçalı birçok tartışma konusundan hiçbirini doyurucu bir şekilde ele alınarak sonucuna vardinilmiyor. İlk ve orta dereceli okullarda öğretilen Atatürk hikâyesinin dışına çıkıldığını söylemek zor. Neydi klasik hikâyemiz? Ali Rıza Bey ve Zübeyde Hanım'ın çocuğu olarak 1881'de Selanik'te doğar, karga kovalar, subay okuluna girer, ondan sonra oradan oraya şanlı kahramanlık hikâyeleri, yurdu düşmandan kurtarmalar vs... Can Dündar'ın Mustafa'sı da esasen bu kurguyu özel yaşamdan kimi öğeler eşliğinde yinelemekten öteye gidemiyor. Peki, hâkim sınıfların her kesiminden onlarca köşe yazarının, politikacının tartışmakla bitiremediği nedir? Kopan fırtınanın büyük bölümü, zevke, sefaya, içkiye düşkün, son yıllarını yalnız ve mutsuz geçirmiş Mustafa tablosuna dair. 'Ulu önder, büyük kurtarıcı Atatürk'ün özel yaşamına dair bu 'zaaf'ların onu yıpratmak, gözden düşürmek maksadıyla hazırlanmış bir tertip olduğu söylemi, ırkçı-milliyetçi, ulusalcı kesimde öne çıkan yönü oluşturdu. İşte çarpıcı bir örnek: "Fakat bana sorarsanız, milli vicdanı göz önüne alırsak, Atatürk'ün manevi hatırasına tecavüz eden Can Dündar, küçük bir kız çocuğuna yönelik cinsel istismar suçunu işlemekten sanık Hüseyin Özmez'den daha masum değildir!" (8 Kasım 2008/Arslan Bulut/Yeniçağ)

Hâlbuki Can Dündar, Mustafa Kemal üzerine iki yüze yakın makale yazmış, birçok kitap yayınlamış, 'Mustafa'dan önce izleyenleri gözyaşlarına boğan, duygulu 'Atatürk' belgesellerine imza atmış, uzun süre Deniz Kuvvetleri bünyesinde 'Atatürk' seminerleri vermiş, hatırı sayılır, akredite bir 'kemalist'imizdir. Sınıf kardeşlerinin Dündar'ı bir sapıkla eş tutan kontrolsüz kinine karşı onu savunmak bize düşmez ama bu 'iltifat'ları hak edecek bir şeyi (en azından filminde) görmediğimizi söylemek zorundayız. Zira Nazlı Ilıcak'ın duygulanıp duygulanıp ağladığı bir filmden bahsediyoruz: "...Zira o film Atatürk'ü yüceltiyor; bunun yanı sıra sevdirdiyor da. Babasını kaybedip, dayısının yanına sığınan küçük Mustafa için, yüreğim yandı. Dolmabahçe'deki odasından, bir 29 Ekim'de, Harp Okulu talebelerinin söylediği "Dağ başını duman almış" marşını dinleyen yorgun ve hasta Atatürk için ağladım." (3 Kasım 2008/Nazlı Ilıcak/Sabah)

Filme, Mustafa Kemal'in İzmir'te gazetecilerle yayımlanmamak üzere yaptığı söyleşide Kürtlere özerklik verilebileceğini söylediği bilgisine yer verilmesi de kanıt gösterilerek Can Dündar ve filminin Türk Devleti'nin parçalanması planı dahilinde 'dış mihrakların' aleti olduğu sıkça dillendirildi. Farklı yayınlardan birkaç örnek görelim: "Tezimde sonuna kadar ısrarlıyım. Kemal Derviş'i Türkiye'ye kimler gönderdiyse, Süleymaniye'de askerine başına kim çuval geçirdiye, bu belgeseli de o dinamikler yaptı"...

Son olarak Türk Halkına ve Türk Halkını "psikolojik saldırıdan da" korumak zorunda olan devletimizin "kurumlarına" Kayahan'dan "e be-beğim ee" şarkısını armağan ediyorum!" (8 Kasım 2008/Yiğit Bulut/Vatan)

"Dinciler ve kindiler bir yandan dört elle Türkiye Cumhuriyeti'nin altını oyarken, bir yandan da yeni bir tarih yazmaya çalışıyorlar. Bunu düne kadar dinciler yapıyordu; şimdi kindiler ve liboşlar da kolları sıvadı.

Bu filmle, laik ve üniter bir Türkiye'ye karşı yıllardır planlı bir şekilde yürütülen psikolojik savaşın küçük bir parçasını seyrediyoruz, hepsi bu!" (6 Kasım 2008/Deniz Som/Cumhuriyet)

Öte yandan filmde yabancı bir yazardan alıntı ile Mustafa Kemal'in diktatörlük uyguladığının söylenmesi de küfür kabul edildi. Mustafa Kemal'in çevresindeki tüm muhalifleri tasfiye ettiğinin ima edilmesi, Samsun'a sisli bir gece yarısı, gizlice değil de Vahdet'in tarafından görevlendirilerek gittiğinin söylenmesi tepki çekti. Hâlbuki Dündar, film içerisinde bu konuları nasıl ele aldığına bakarsak yine haksız yere suçlanmaktadır. Zira film içerisinde Mustafa Kemal'in diktatörlüğü, bir dehanın inanılmaz başarısı olarak alkışlanmakta, dönemin koşulları gereği zorunluluk olarak gösterilerek meşrulaştırılmaktadır.

Muhaliflerin tasfiyesi konusunda da 'rejimin bekası' için en sevdiği arkadaşlarını dahi gözünü kırpmadan bir çırpıda silen önder olarak anlatılıyor Mustafa Ke-

mal. Can Dündar bu konuda tam anlaşılmadığını düşünmüş olmalı ki, katıldığı bir televizyon programında, Kazım Karabekir ve tasfiye edilen diğer yakın arkadaşlarını paşaya ihanet eden, idam edilmeyi hak etmişken Mustafa Kemal'in bağışlayıcılığı sayesinde yaşama hakkı elde eden ihtiras sahipleri şeklinde sundu.

Can Dündar'a bu çalışmasının hazırlıklarını yaparken şimdiye kadar kimseye nasip olmayan olanaklar sağlandı. Örneğin 'büyük gazetecilik başarısı' olarak sunulan 'Atatürk'ün not defterleri... Söz konusu defterler, Mustafa Kemal'in Harp Okulu'ndaki öğrencilik yıllarından 1933'e kadarki zaman dilimini kapsıyor ve 33 defterden oluşuyor. Bu defterlerin bu dönemde Dündar'a açılması bir torpil tartışması da yarattı. "Gazi Mustafa Kemal isimli kitabı yayımlanan emekli Binbaşı Erol Mütercimler de ATASE'deki (Genelkurmay Askeri Tarih ve Stratejik Etüt Başkanlığı. bn.) Atatürk belgelerini okumak istemiş, ama izin alamamış. Sn. Mütercimler şöyle der: "Can Dündar'a açıyorlar ama bana açmadılar. Bir dilekçe versen aylarca sürüyor, sonra da sana geri veriyorlar" (Milliyet, 9 Kasım). Koskoca Binbaşı bile ATASE'ye gitmiyor, ama Can Dündar'a bütün kapılar açılıyor. Torpili çok sağlam herhalde!" (17 Kasım 2008/Ayhan Aktar/Taraf), Yani Can Dündar araştırmasında gerçekten gizli önemli bilgi ve belgelere ulaşmış olmalı, bu kesin. Ancak filme baktığımızda görüyoruz ki, 'devlet sırları' konusunda azami özen gösterilmiş. Daha önce ortaya çıkmamış, yazılmamış dişe dokunur hiçbir bilgi ifşa edilmemiş değil. Paşa'nın Çanakkale cephesinden kim olduğu anlaşılamayan Madam Corine'e yazdığı aşk mektuplarını saymazsak tabi.

Bu özen, Vahdettin olayında da korunuyor. Vahdettin'in Mustafa Kemal'i 'Paşa, vatani kurtarabilirsin' diyerek Samsun'a yolculuğında doğru ama eksik. Paşa, Vahdettin'den aldığı talimatname ile Samsun'a gider. Bu talimatname Karadeniz vilayetlerinde adeta padişah adına tüm yetkileri kullanabilmesini sağlayan bir talimatnamedir. Askeri ve mülki tüm yetkilerle donatılmıştır. Vahdettin'in oluru ile İngiliz kuvvetlerinden alınmış vize ile rahatça, alenen Samsun'a gidilmiştir. Ayrıca bırakın tek olmayı, İngiliz vize görevlilerini dahi şaşırtan, aşçı ve hizmetkârların da dâhil olduğu, sayıları otuzu aşan bir ekiple yapılmıştır yolculuk. Ancak Dündar, Vahdettin'in, daha önce defalarca yayımlanmış sözlerini vermekle yetinmiş, ketumluğunu burada da korumuştur.

Can Dündar, insan Mustafa'yı anlatırken, siyasal anlamda ise (emperyalizmin ve yerli hâkim sınıfların ihtiyaçları bakımından) güncelliğini yitirmiş, işlevsiz, yetersiz kalmış Atatürk silahına yeni, güncel işlevler yüklemeye çalışmaktadır. Bu amaca dair temel dayanağı ise Mustafa Kemal'in pragmatik yaklaşımıdır, hiçbir özgün temele dayanmayan, muhtemelen ne olduğunu, hangi tarihi süreçleri yaşadığını kavrayamadığı Batı modernleşmesine öykünen bağımlı siyasetidir. Boş yere liberal koro, omurgasızlığın, pragmatizmin ne ala bir şey olduğunu, her derde deva olduğunu anlatmıyor ya kaç zamandır. Resmi ideoloji ve tarih sadece halklara ezberletilmemiş anlaşılır. Ne de olsa sistemin bekası için canını dişine takan milliyetçi zevat da resmi tedristattan geçti. Ezberleri öyle sağlam çıktı ki, burjuva-feodal sistemin (tabiki öncelikle emperyalizmin) yeni süreçteki ihtiyaçlarına göre şekillenemiyorlar bir türlü, mızmsızlanıyorlar. Kendi yapamadıklarını Can kardeşleri yapınca da basıyorlar küfrü, sınıf kardeşlerini bir çırpıda siliyorlar, ulu önderlerine özenerek. Yıllarca hizmet ettikleri, kible beldedikleri genelkurmay da nasibini alıyor bu arada:

"Filmi beğendiğini açıklayan Yaşar Paşa da yoksa Kürtlere muhiyetari mi istiyor?

Düşünüyorum da biz ve bizim gibi düşünenler herhalde kraldan çok kralcıyız.

Baksanıza Atatürk'ün ordusu ya da onun bazı komutanları böyle bir tavı takınıyorsa, bize ne oluyor ya da biz niye çırpınıyoruz ki!

Hem bu ordunun eski Deniz Kuvvetleri Komutanı'nın oğlu değil midir Çanakkale'deki şanlı zaferimizi Anzak destanına çeviren!

Yok, yok, tablo bu olsa da ben duramam, yine de itirazımı sürdüreceğim.

Bak Yaşar Büyükanıt, bak Özden Örnek, bak Can Dündar, Mustafa Kemal, vatan yapılan bu coğrafyada birlikte yaşama adına, bölünmezlik adına sem-

boldür. Adı üstündeki titizliğimiz onun içindir. Semboller paspas yapılsa bütünlük de kaybedilir. Mustafa Kemal'i maske takıp aşındırmak ve aşağılamak, bu milleti aşağılamakla eşanlamlıdır..." (30 Ekim 2008/Sabahattin Önkibar/Yeniçağ)

Gerçekten anlamıyorlar liberal koronun bahsettiği pragmatizmi. Can Dündar bu pragmatizme bir örnek veriyor filminde. Bu örnekten sonra da yakın tarihten bu örneğin bir benzerini Sabahattin Önkibar ve arkadaşlarının şaşkınlıkla karışık tepkisine hedef olan Türk ordusundan vereceğiz. Dündar'ın örneğini biz kendi yorumumuzu katarak aktaralım: Mustafa Kemal Ankara Hükümeti'ni ilan ederken, 'saltanat ve hilafet devrinin de bittiğini ilan eder. Batı modernleşmesine öykünmeden bahsetmiştik. Bir Osmanlı uyarlamasıyla İktidar gökyüzünden yeryüzüne inmiştir bu açıklamayla. Ama işler umulduğu gibi gitmez, homurdanmalar başlar. Bir ay geçmeden bir manevrayla durum toparlanır, TBMM'nin açılışı 21'inden 23'üne alınır. Milli davanın saltanat ve hilafeti kurtarmayı amaçladığı ilan edilir. Mustafa Kemal'in bizzat kendisinin kaleme aldığı bildirgeye bakalım:

"1. Allah'ın yardımıyla 23 Nisan Cuma günü, Cuma namazından sonra Ankara'da Büyük Millet Meclisi açılacaktır.

2. Vatanın bağımsızlığı... Ve kurtarılması gibi çok önemli vazifeleri olan Meclisin açılış gününü, Cumaya tesadüf ettirmekten maksat, o günün kutsallığından faydalanmak ve ağılmadan önce sayın milletvekilleriyle Hacı Bayram Camii'nde Cuma namazı kılmak, Kuran ve namazın nurlarından faydalanmaktır..."

3. O günün kutsallığını güçlendirmek için bugünden başlayarak valiliklerde, vali beyefendinin düzenlemesiyle hatim indirilecek, muhayiri şerif okunacaktır. Hatmin son kısımları Cuma namazından sonra Meclis binası önünde tamamlanacaktır..." Din propagandası o kadar abartılmıştır ki çoğu tarihçi TBMM'nin açılışını o dönemin en büyük dini ritüellerinden biri olarak yorumlamaktadır.

Gelelim 'laikliğin bekçisi, şeriatın korkulu rüyası' Türk ordusuna. 12 Eylül askeri-faşist cuntasına önderlik eden bugünün laiklik timsali Türk ordusu, emperyalizmin o dönemki bölge politikası olan Yeşil Kuşak Projesi kapsamında, bir İslamlaşma hamlesi başlatmıştı. Bir anda her yeni imam-hatip iseleri ve kuran kursları sarımsı. Sonraki yıllarda da PKK'ye karşı Hizbullah örgütlenmişti. Bu sürecin ürünü olarak palazlanan İslami örgütlenmeye karşı, 28 Şubat sürecinde tekrar laikliğin bekçisi olma zamanı geldi.

Velhasıl ne Can Dündar'ın filmi ne Genelkurmay'ın tavı yeni değildir. Hâkim sınıflar için kutsal ve dokunulmaz olan tek şey iktidarlarıdır. İktidarlarının devamını sağlamanın her şeyi araç kullanılabildir ve iyidir. Can Dündar kendi sınıfının çıkarını en iyi şekilde temsil etmeye gayret eden yetenekli bir belgeselci olarak 'Mustafa'yı üretti, ödülünü alacaktır.

Toparlarsak; Bu yazıda Mustafa Kemal hakkındaki kendi yaklaşımımızı ortaya koymak gibi bir amacımız yoktu, bundan ziyade filmde tartışılan konulara ilişkin Can Dündar'ın yaklaşımı ile ilgilendik. Bu yaklaşımı ortaya koyarak filmin birçok tartışılan amacı ve misyonu noktasında bir sonuca ulaşmaya gayret ettik. Can Dündar filmde ezberlenmiş kalıpların dışına çıkarak 'Mustafa'yı anlatmayı amaçladığını söylüyor, temel birkaç amaca vurgu yapıyor. Bunlardan ilki, uzak, insanüstü, ulaşılmaz, putlaştırılmış, dolayısıyla da soğuk ve itici olan Atatürk figürünü, insani yönlerini öne çıkararak 'bütünlüklü' olarak anlatmak ve genç 'dimağların' insan Atatürk'ü tanımaları ve sevmelerini sağlamak. İkincisi ise, siyasal anlamda birçok farklı söylem içerisinde başkalaştırılarak kullanılan Atatürk'ü tarihi belgeler ve dönemin koşulları ışığında inceleyerek doğru anlamak bu yolla bugün hayli uzaklaşmış olan düşünce ve ideallerine yeniden sahip çıkılmasını sağlamak. Ne oranda kalıpların dışına çıktığını tartıştık ama amacının 'Atatürk'ü sevdirmeye çalışmak' olduğu konusunda samimi olduğumuz ve Mustafa'yı anlattığı ortada. 'Mustafa'nın anlatılması, sistemin güncel ihtiyaçları anlamında bir ihtiyacı karşılıyor olabilir ama halkların ihtiyacını karşılamadığı ortada. Halkların ihtiyacı tamamen başkadır. Yazımızın başlığında da söyledikimiz gibi bu Mustafa'nın bir de Kemal'i var. Sanat ve edebiyat da dâhil olmak üzere birçok araçla anlatılması gereken Kemal'dir, Kemallerin tarihidir, gerçeklerdir.

YÇKM'de Mehmet Atlı Konseri

Yüz Çiçek Açsın Kültür Merkezi'nde Kasım ayı etkinlikleri kapsamında 16 Kasım Pazar günü Mehmet Atlı konseri gerçekleştirildi. Konser öncesinde YÇKM adına yapılan konuşmada, umutsuzluğun, karamsarlığın ve yozlaşmanın arttığı şu günlerde dayanışmanın, birliğin ve beraberliğin, birlikte üretmenin her zamankinden daha önemli olduğu vurgusu yapıldı. Açlık sınırının had safhaya çıktığına, milliyetçiliğin devlet eliyle her geçen gün tırmandırıldığına, Kürt ulusu üzerinde oynanan oyunlara dikkat çekildi. Konuşmanın devamında ise dünya

piyasalarında yaşanan krizin faturasının özellikle ülkemiz gibi bağımlı ülkelere nasıl ödetildiği ve bu kapsamda da son dönemde yaşanan işten çıkartmaların artarak devam edeceği belirtildi. Katılımın yoğun olduğu etkinlikte Yüz Çiçek Açsın Kültür Merkezi'nde ilk defa sahne aldığını belirten Mehmet Atlı, YÇKM gibi kurumların varlığının önemli olduğunu ve YÇKM'de bulunmaktan büyük bir mutluluk duyduğunu dile getirdi. Yaklaşık iki buçuk saat süren etkinlik, Mehmet Atlı'nın seslendirdiği Kürtçe ve Zazaca eserleriyle coşkulu bir biçimde sona erdi.

Yerel seçimler yaklaşırken, ABD'nin Ortadoğu politikaları çerçevesinde Kuzey Kürdistan illerine göz diken Tayyip Erdoğan başkanlığındaki AKP, ordu ve diğer düzen partileri ile kol kola fetihçi bir edayla bölgedeki varlığını hissettirmenin gayreti içerisinde. Yerel seçimlerde Dersim ve Amed belediyelerini istediğini söyleyen Tayyip Erdoğan, şovenizmin tırmandı-

rdıldığı bir süreçte, Kürt illerinde boy göstermek üzere bir dizi gezi gerçekleştirmişti. Gezileri sırasında bölge halkının tepkisine hedef olan Erdoğan, meydanlarda toplanan bir avuç insana hitap ederek, umduğunu bulamadan, dahası eldekinin de bir kısmını yitirerek bölgeden ayrıldı.

Erdoğan'ın bölgeye yaptığı geziler, Abdullah Öcalan'a dönük uygulamalar, yaklaşan yerel seçimler, devletin hayata geçirdiği politikalar ve buna karşı DTP'nin "Demokratik Özerklik" adı altında ortaya koyduğu politikalar, ordu ve AKP'nin Kürt ulusal sorununa yaklaşımı üzerine DTP Amed İl Başkanı Necdet Atalay ile konuştuk.

“Kendi toplumsal sistemimizi örüyoruz”

Öcalan'a yönelik fiziki şiddet iddialarıyla ivme kazanan eylemler gerçekleştirildi? Bu eylemlerin temel yönelimi, amacı neydi?

Necdet Atalay: Türk devleti ve AKP, tutsak bulunan Kürt halk önderi Sn. Öcalan'a işkenceye varan insanlık dışı muameleler yaptılar. Bu da devletin, Kürt halkının onurunu incitmek, halkı küçük düşürmek amacıyla ilk olarak denediği bir metoddü. Buna karşı da Kürtler meşru metotlarla tepkilerini görünür kıldılar. Eylemlerle, gösterilerle, boykotlarla... Türk devleti, Kürt mücadelesine karşı uyguladığı bütün zora, baskıya rağmen, Kürt müca-desinin yükselmesinden rahatsız. Bu da onları bu tür insanlık dışı ve hukuk dışı uygulamalara sürüküyor. Ama bir kez daha görüldü ki, Kürtlerin önderliklerine karşı hassasiyetleri büyüktür. Dolayısıyla Sn. Öcalan'a yapılanları, kendine yapmış sayacağından, bu meseleye tepkisini daha büyük ve farklı enstrümanlarla ortaya koymayı sürdürecektir. Devletin bu meseleyi daha fazla kaşımaması ve Öcalan üzerinden halkı tahrik etmeyi denemesi gerekir.

Tüm bu gösterilerde, devletin, polisin, kolluk kuvvetlerinin tavrı orantısız güç kullanma yönünde oldu. Yapılan tutuklamalar da, engelleme çabalarının bir başka yönünü oluştuyordu. Ama bütün bunlara rağmen Kürtler tepkilerini göstermeye devam etti, devam edecektir.

AKP, insanları sokağa döken sorunları çözmeden, bunların üzerinden atlayarak sadece sonuçlar üzerinden politika yapmaya devam ettiği sürece bir sonuç elde edemeyecektir. Kürtleri korkutmayacağı gibi, geri adım da atırmayacaktır.

Ordunun son süreçte Kürt ulusal sorununa yaklaşımı hakkında ne düşünüyorsunuz? Kürt ulusal sorununda ordu ve AKP arasında nasıl bir ilişki var?

Ordu ve bundan önceki hükümetler (AKP dahil), Kürt sorununa devletin resmi politikası çerçevesinde yaklaştılar, meseleyi “terör” sorunu olarak gördüler. Bu bakış (“terörle mücadele” eksenini, güvenlik sorunu olarak görme) baskıların artması, ret ve inkârın tırmandırılması şeklinde tezahür etti.

2007'ye kadar AKP, Bölge'de görece “bu meseleyi çözerim” tablosu çizdi. Ama hiçbir şey yapmadığı gibi, 22 Temmuz'dan sonra eskiyi de aşan bir şekilde, orduyla fikir-eylem birliği içinde zoru ve baskıyı artırdı. AKP ve Genelkurmay'ın sorunu çözmek gibi bir kaygıları olmadığı için, daha fazla zor kullanarak, eski metotları uygulama yolunu seçtiler. Eski metotlardaki ısrar, Bölge'de çatışmayı, gerilimi artırmaktadır. Ama bütün bu baskılara mukabil, Kürtler direnişlerine devam ettiler, devam edeceklerdir.

Eski OHAL uygulamaları, insan hak ve özgürlüklerinin geriletilmesi, operasyon, sokak baskısı daha önce denenmiş metotlardır. Sorunu çözmemiştir, çözmeyecektir. Aksine öfkeyi daha da büyütecektir.

Demokratik Toplum Partisi'nin yeni döneme ilişkin politik yaklaşımı nedir? Devlet cephesinden beklentileri nelerdir?

Seçime kadar hem Bölge'de, hem de ülkede yaşanan gerilimin düşmesini beklemiyoruz. AKP ve Genelkurmay politikasına baktığımızda, bu politikaların devam edeceği, zor ve baskının artırılacağı görülmekte. Buna mukabil Kürtler de, DTP de, bulunduğu yerlerde kendi direnişine devam edecektir. Kürt sorununun çözümü konusunda defalarca çözüm önerilerinde bulunduk. En son sunduğumuz “Demokratik Özerklik” projesiyle sorunun çözümü olanaklıdır. “Demokratik Özerklik” projesinin anlaşılması,

tartışılması ve müzakere edilmesi için, siyaseten tüm çabamızla uğraşacağız. Siyaseten bizim durduğumuz nokta, AKP'den, devletten çözüm beklemek yerine, kendi çözümümüzü yaratmak üzerinedir. Devlete rağmen Kürtlerin kendi hayatını sürdüreceği, yeni bir toplumsal düzeni örmeye çalışıyoruz. Hem ekonomik, hem siyasi, hem kültürel, hem de idari olarak kendi toplumsal düzenimizi örme çalışmalarımız devam edecektir. Devlet, resmi politikasından vazgeçip, sorunun esasını görüşme, diyalog ve demokrasi çerçevesinde meseleyi çözmeye iradesini gösterirse, biz de üzerimize düşen rolü oynayacağız.

“Demokratik Özerklik” projesinin, Kürt sorununun çözümü olabileceğini söylediniz. Bu projenin kapsamı nedir?

Demokratik Özerkliği, en genel ifadesiyle, üniter yapı içinde, yeni bir devlet yaratmadan, Kürt sorununa esas teşkil eden nedenleri ortadan kaldıran, Kürtlerin sosyal, siyasal, ekonomik ve idari olarak kendi hayatını sürdürebileceği yeni bir bölgesel mekanizmanın yaratılması olarak düşünebiliriz. Bu sistemde güvenlik ve maliye, merkezî devlet tarafından, yine uluslararası ilişkiler merkezî hükümet tarafından yürütülür. Bu sistemde seçilmişlerin atanmışlara karşı hem idari, hem ekonomik olarak, elleri güçlendirilir. Bu sistemde, yerel demokrasi, yerel yönetimler merkeze karşı güçlendirilir. Bu sistemde yerellerin, etnik özellikler, dil, kültür gibi özellikleriyle kendi varlıklarını sürdürebilmelerinin koşulları sağlanır. Bu projenin bütün keskin koşullarıyla kabul edilmesi gibi bir koşulumuz yoktur. Ama en doğruya ulaşmak için bunun hem devlet ve hükümet ile, hem aydın ve akademisyenler-

le, hem de bütün toplumsal-demokratik kurumlar ile konuşulup müzakere edilmesi ve karşılıklı inka olacağımız bir noktaya getirilmesini istiyor, umut ediyoruz.

Özgür Yurttaş Demekleri, mahalle meclisleri gibi çalışmalarla da, bu projenin bir prototipini mi yaratmayı hedefliyorsunuz?

Devlete rağmen kendi toplumsal düzenimizi örmeye çalışıyoruz. Köylerde “komün”, mahallelerde mahalle meclisleri, Bölge genelinde “bölge meclisi”... Hepsi, “Demokratik Özerklik” dediğimiz projenin toplumsal altyapısını oluşturmayı hedefler. Özgür yurttaş bilinciyle, yurttaşın hayatının bütününe dair, söz ve karar sahibi olması felsefesiyle bu çalışmalar yürütülüyor. Bu sistemimizde, her din, kimlik, mezhep, sınıf ve cins kendini ifade edebilir.

Tayyip Erdoğan'ın kısa bir süre önce bölgeye yaptığı ziyaretlerin hedefini ne şekilde okuyorsunuz? Ayrıca Erdoğan'ın 20 Kasım'da tekrar Amed'e gelme planı yapmasını nasıl değerlendiriyorsunuz?

Tayyip'in bölge ziyareti, bölgede kaybettiği itibarı tekrardan kazanma hedefiydi. Tayyip'in Kürt sorununa yaklaşımı, Kürtler ve bölge halkı tarafından kabul edilmemektedir. Bunu somut olarak bölge gezisinde de gördük. Yaklaşan yerel yönetim seçimi-ne doğru, bir umutla bölgeye geldi. Ayrıca daha önce görece daha fazla demokrasi vaat eden ve “Kürt sorununu ben çözerim” iddiası olan bir siyaset yürütürken, 22 Temmuz'dan sonra devletin 30 yıllık resmi politikasını daha büyük bir şiddetle tekrarlamayı deneyen siyasetinin Bölge'de de kabul göreceği ve meşru görüleceği umuduyla ziyaretlere başladı. Ama bu da tutmadı. “Belediye seçimlerinde başarılı olup, Kürt mücadelesini gerileteceğim” ön kabulüyle bölge illerine geldi. Bu da tepkiyle karşılandı. Kürtler, Tayyip'in ve dolayısıyla devletin 30 yıllık politikasını kabul etmediklerini, etmeyeceklerini göstermiş oldular. 20 Kasım'da veya sonrasında bu siyasetiyle gelirse, yine Kürtlerin tepkisiyle karşılaşacağını bilmelidir.

Demokratik Toplum Partisi, yerel seçimleri de kapsayan önümüzdeki süreç için ne düşünüyor? Ne yapmayı planlıyor?

Belediye seçimlerini önemsiyoruz. Bu önemsemeden hareketle de 1 yıldır tüm bölgede örgütlenme çalışmalarımızı, siyasi çalışmalarımızı en üst seviyede sürdürüyoruz. Dolayısıyla seçimlerden başarıyla çıkacağımız ve bölgede AKP'yi gerileteceğimiz açıktır. Belediyeleri kamunun kaynaklarını halkın lehine, faydalı kullanmak için istiyoruz. Halkın, bulunduğu yerde kendi kendisini idare edebileceğini göstermek için istiyoruz. Halkı, hayatının bütününe ilişkin söz ve karar sahibi yapmak için istiyoruz. Yeni toplumsal düzenimizi örnek için istiyoruz. Kendi kimliğimizi, dilimizi, kültürümüzü korumak için istiyoruz. Bütün bunlar için de çalışmalarımız devam etmekte... Seçim komisyonlarımızı kurduk. Aralık ayının sonuna kadar, halkın da karar sürecine katılacağı bir metotla adaylarımızı belirleyeceğiz.

Son olarak, belediyelere ilişkin, elimizde olan belediyelerle, AKP ve öncesinde belediyelerin kıyasını yaptığımızda, bir bütün olmasa da, ifade ettiğim amaçların kısmen hayat bulduğunu söyleyebiliriz. Belediyecilik faaliyetlerimizi, daha fazla halk lehine kullandık. Çalmadık, çırpmadık, yatırıma dönüştürdük. Belediyelerimizi başkanların değil, halkın belediyesi yaptı. Dolayısıyla AKP ve diğer belediyelerden daha başarılı olduğumuzu söyleyebiliriz. Bunun halk tarafından görüldüğünü düşünüyor ve bu görünürlüğün sandığı yansımaları bekliyoruz.

Soykırım ve asimilasyona Gönül'den itiraflar

Savunma Bakanı Vecdi Gönül, Türk devletinin ulus devleti inşa etmek amacıyla tarihindeki soykırım ve tehcir uygulamaları savunarak, “tehcir ve mübadele olmasaydı, Türkiye bugün aynı milli devlet olabilir miydi?” dedi. Başbakan Tayip Erdoğan'ın bugünlerde Kürtler için söylediği “tek devlet, tek bayrak, tek millet” ve “ya sev ya terk et” sözlerinin üzerine gelen Gönül'ün bu sözleri, devletin sürekli inkar etmesine ve farklı sebepler yüklemesine karşın, 1915'te uygulamaya konulan tehcir ile gerçekleştirilen Ermeni soykırımının (1.5 milyon Ermeni katledildi) bir itirafı oldu. Devlet, Lozan Anlaşmasına (22-24 Temmuz 1923) dayanarak 1923-24 yıllarında ise Yunanistan ile anlaşmaya dayanan nüfus mübadelesi ile ülkedeki ‘gayrimüslim’ Rumları (1.5 ila 2.5 milyon civarında), tüm varlıklarına el koyarak, Yunanistan'daki Müslüman Türkler (350 bin ila 500 bin civarında) ile takas etmişti.

Milli Savunma Bakanı Vecdi Gönül, Brüksel'de Türk devletin büyükelçiliğinde Atatürk'ü anmak amacıyla bulunduğu sırada yaptığı bir konuşmada, “Bugün eğer Ege'de Rumlar ve Türkiye'nin pek çok yerinde Ermeniler yaşamaya devam etseydi, bugün acaba Türkiye aynı milli devlet olabilir miydi?..Mübadelelinin önemli olduğunu hangi kelimelerle anlatsam bilmiyorum ama eski dengelere bakarsanız, bunun önemi çok açık ortaya çıkacaktır” diyerek, atalarının tarihe yazdıkları zorbaklıklara sahip çıktı.

Belki gaf, belki itiraf ama sonuç aynı

Soykırım ve asimilasyon

Milli Savunma Bakanı Vecdi Gönül, Brüksel'de yaptığı konuşma ile

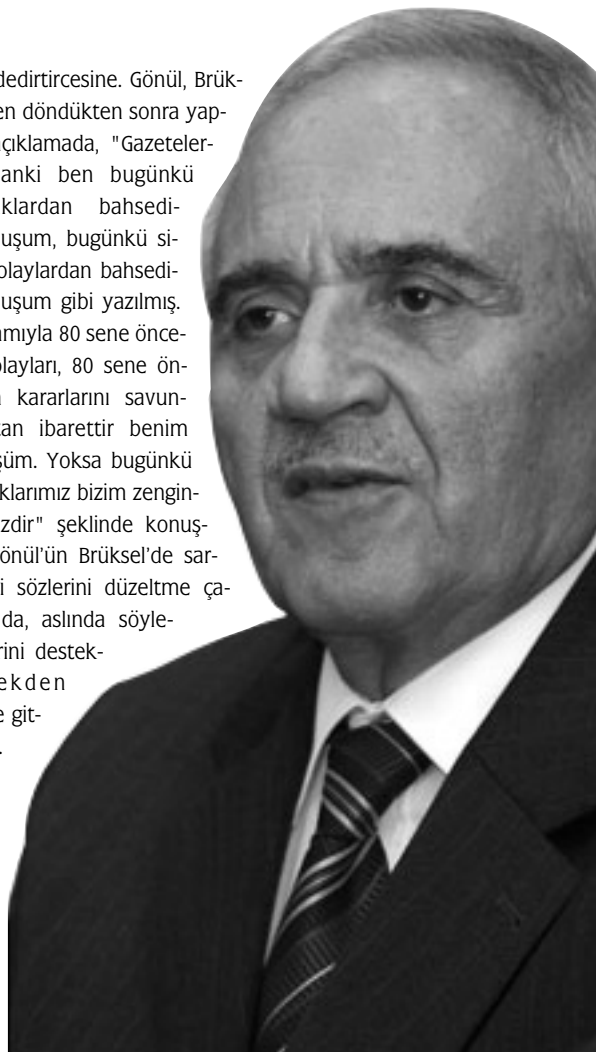
TC ve önceli olan Osmanlı devletinin bu topraklarda yaşayan Ermeni, Rum, Kürt ve diğer uluslara yönelik yaptığı katliamının, tehcir ve mübadelelinin önemine bir kez daha kendi bakış açısıyla değinerek, başbakanının neden Kürtlere “ya sev, ya terk et” dediğine de açıklık getirmiş oldu.

Tehcir ve mübadelelinin ekonomide de olumlu sonuçları olduğunu savunan Gönül, bir itiraf niteliği taşıyan konuşmasına şu bilgileri de pişkinlikle ekledi: “İzmir Ticaret Odası'nda bir dönem görev almıştım. Bu odanın kurucuları arasında bir tek Müslüman yoktu ve tamamı Levantenlerden müteşekkildi. Cumhuriyetin kuruluş öncesi de Ankara'da Ermenilere, Rumlara, Musevilere ve Müslümanlara ait dört mahalle bulunurdu.” Gönül'ün hakkını vermek istediği tehcir ve mübadele sonucunda, önceki cümlede aktarılan bilgi şöyle-si bir değişikliğe uğradı. Ermeni, Rum ve Musevi gibi çeşitliliklerle anılan mahalleler kalmadı, ticarete ise kimliklerle yazıldığı gibi Türk ve İslam dininden olanlar hakim oldu. Kürtlere zorla Türk olduklarını söyletmeye ve böylece asimile etmeye çalışan Türk devleti, dini İslam olanları içerisinde de Alevi mezhebinden olanları asimile ederek Sünnileştirmek istedi.

Gönül, düzeltmesini eskisini güçlendirerek yaptı

Gönül sözlerinin kamuoyunda tepki toplaması ve devlet gerçekliğinin bir bakanın ağzından açıklanmasının hazmedilememesinden ötürü basına yeniden değerlendirme yaparak, sözde yanlış anlaşıl-mayı düzeltmeye çabaladı! Brüksel'den dönerek açıklama yapan Gönül, yine ulus devletini savundu, hem de özürlü kabahatinden bü-

yük dedirtircesine. Gönül, Brüksel'den döndükten sonra yaptığı açıklamada, “Gazetelerde sanki ben bugünkü azınlıklardan bahsediyordum, bugünkü siyasi olaylardan bahsediyordum gibi yazılmış. Tamamıyla 80 sene önce-nin olayları, 80 sene öncenin kararlarını savunmaktan ibarettir benim görüşüm. Yoksa bugünkü azınlıklarımız bizim zenginliğimizdir” şeklinde konuştu. Gönül'ün Brüksel'de sarfettiği sözlerini düzeltme çabası da, aslında söylediklerini desteklemekten öteye gitmedi.

UFUK çizgisi

Bakiş CAN

ABD yönünü Asya-Kafkasya'ya çeviriyor

Nihayet sona eren ABD seçimlerini, siyahi aday Barack Obama kazandı. “Değişime inanın” sloganı ile yola çıkan Obama, görünen o ki, ABD siyaseti bakımından belirli değişimlerin uygulayıcısı olacak. Elbette sözünü ettığımız değişim; ABD'nin emperyalist karakterini terk etmesi, demokrasi ve özgürlük timsali ve koruyucu meleği olması şeklinde gelişecek bir değişim değildir. Aksine, ABD'nin demokrasi ve özgürlük düşmanı karakteri, emperyalist emelleri daha da saldırgan ve yıkıcı biçime bürünecektir. Sözünü ettığımız değişim ise; ABD'nin emperyal planları ve çıkarları çerçevesindeki öncelikli hedeflerinin değişmesidir. Bu değişim ihtimali, Obama'nın danışmanlarına bakıldığında kendisini açıkça ortaya koyuyor.

“Umudun elçisi” olarak gösterilen Obama'nın danışmanları-na bakıldığında, ilk göze çarpan; bu isimlerin büyük bir kısmının Asya, Balkanlar ve Kafkasya'yı yakından bilen kişiler olmaları. Öyleki Obama'nın 300 kişilik dış politika ekibinin yarısını yakınına Asya, Kafkasya ve Balkanlar'ı yakından tanıyan isimler oluşturuyor. uzun yıllar boyunca ABD'nin SSCB'ye karşı sürdürdüğü savaşta ön cepheye yer almış, Afganis'daki İslamcı güçleri SSCB'ye karşı silahlandırmış, Kafkasya ve Rusya'yı iyi bilen Zbigniew Brzezinski bu danışmanlardan öne çıkan isimlerden. Yine uzun yıllar ABD'nin Balkanlar politikalarının başında yer almış, Yugoslavya'nın parçalanmasında etkin rol oynamış Madeleine Albright ise öne çıkan bir diğer isim.

Bu isimlere bakıldığında ABD'nin Obama başkanlığında izleyeceği politikanın, Bush döneminden farklı olarak Ortadoğu'dan Asya-Kafkasya-Balkanlar üçgenine doğru kayarak genişleyeceğini söylemek mümkün. Bilindiği gibi ABD, Bush yönetimi boyunca Asya ve Afrika'ya hakim olma yaklaşımıyla Ortadoğu'yu temel hedef olarak belirlemiş, bu paralelde masaya koyduğu Büyük Ortadoğu Projesi kapsamında Afganistan'ı ve Irak'ı işgal etmiş, Lübnan'a çeşitli müdahalelerde bulunmuş, İran'ı dış dünyadan izole etmeye çalışarak, yandaş Arap devletleri yoğun bir şekilde silahlandırmış, Filistin'de bir iç çatışmanın doğmasına ön ayak olarak bölgedeki yandaş İsrail'i nispeten rahatlatmıştı. Bush yönetiminin son dönemlerinde ise ibre, adım adım Ortadoğu'dan Asya-Kafkasya coğrafyalarına doğru kaydırılmış, bu minval üzere Büyük Ortadoğu Projesi, Asya ve Kafkasya'nın büyük bir bölümünü de kapsayacak şekilde yeniden ele alınmış ve Genişletilmiş Ortadoğu Projesi'ne evriltilmişti. Bu değişiklikte, ABD'nin başlıca rakiplerinden olan Rusya ve Çin'in dünya siyasal arenasındaki etkililiklerini arttırmaya başlanmaları oldukça önemli bir rol oynadı. Çin'in dünya ekonomik alanındaki hızlı yükselişi, Rusya'nın ekonomisi nispeten toparlayarak askeri gücünü büyütmesi ve silah ihracatını arttırması, her iki ülkenin de çevrelerindeki ülkeler üzerindeki denetimlerini güçlendirmeleri, Rusya'nın dünya doğalgaz kaynaklarının ve yollarının ezici bir çoğunluğu, petrol kaynaklarının ise önemli bir bölümünü kontrol altına alması, Çin ve Rusya'nın Hindistan ve Pakistan ile ilişkilerini geliştirmeleri ABD'nin dikkatini bu iki ülke üzerinde yoğunlaştırmasına yol açmıştır. Bu çerçevede Gürcistan'ı Rusya ile karşı karşıya getirmek sureti ile Rusya'nın arka bahçesini karıştıran ABD, Çin'in hakim olduğu komşu ülkesi Myanmar (Burma)'da ise rahipler üzerinden bastıttığı ısyanla etkinlik kurma çabasına girişti. Ne var ki her iki hamlesinde de boşa düşen ABD, geline durumda temel yönelimini bu iki ülkeye endekslemiş bir görüntü çizmektedir. Obama'nı yaklaşık 60 danışmanın Çin “uzmanı” olması yine bir o kadarının da Rusya “uzman” olması da bu görüşü desteklemektedir. Yine Obama'nın seçim kampanyasında ağırlıklı olarak Afganistan ve İran'a vurguda bulunması ve Irak'tan bir kısım askeri gücü Afganistan'a yönlendireceğini belirtmesi, Pakistan'a askeri saldırı olasılığını telaffuz etmesi de bu görüşü destekleyen bir diğer faktör olarak önümüzde durmaktadır.

Ne var ki; ABD'nin yeni başkanı ekonomiyi düzeltmek gibi ivedi ve zorlu bir işi de ele almak durumunda. Geçtiğimiz günlerde gerçekleştirilen G 20 toplantısıyla IMF'nin olağanüstü yetkilerle donatılmasını ve daha faal bir şekilde kullanılmasını sağlayan ABD, önümüzdeki dönemde ekonomik krizi aşma ve Çin-Rusya üzerinde odaklanacak dış politikası arasında sıkışacak görünüyor. Rusya'nın RPK Daily gazetesinin deyişimiyle; “ABD başkanının ve kurmaylarının önümüzdeki dönemde öncelikli konusu ekonomiyi kurtarmak. Bütün dünya ve Rusya için bu, ABD'nin dışardaki egemenliğinden vazgeçmesi ve içeriye dönmesi anlamına geliyor.” ABD'nin dışardan elini çekerek bütün-sel olarak içe kapanması mümkün değil. Ki krizini aşmasının yolu da içe kapanmaktan ziyade, daha etkin bir dış politika izlemesinden geçmektedir. Obama'nın; “Çin, ABD için fırsatlar sunarken aynı zamanda da ciddi sorunları barındırmaktadır. Çin, barışçıl yükselişi konusunda ABD'ye güven telkin ederse ABD de Çin'in yükselişini memnuniyetle karşılamak zorundadır.” sözleri de, ABD'nin dışta aktif bir politika izleyerek içteki krizi aşma yoluna gideceğini işaret ediyor.

Ne var ki yaşanan ekonomik kriz nedeniyle Çin'in trilyon dolarlık dolar rezervine muhtaç olması ve bir süre için içe daha fazla zaman ayırmak zorunda olması, kısa vadede Rusya ve Çin'e dönük bir saldırganlık politikasının önünü kesmektedir. Bununla birlikte ayağının tozu ile Rusya'ya karşı Polonya'ya yerleştirilecek füze savunma sistemleri konusunda bir değişikliğe gitmeyeceğini açıklayan Obama (ABD), önümüzdeki dönemde Rusya ve Çin'in etkinliğini dolaylı yollardan kırmayla, engellemeye çalışacaktır. Bu minvalde Çin'in Sudan, Myanmar, İran ve Zimbabwe'deki etkililiğini azaltmak için baskı oluşturacağı, benzer bir baskıyı Rusya'ya da uygulayacağı açıktır. Başka bir deyişle Obama'lı ABD, önümüzdeki dönemde bu iki ülkeyi içe kapanmaya zorlamak isteyecektir.

Obama'nın barışçıl, demokratik, özgürlükçü bir poitika izlemesini, emperyalist tekellerin buyrukları dışına çıkmasını beklemek ham bir hayalden öte anlam ifade etmez. İlk siyah başkanın ABD'nin en fazla ezilen halkıyla aynı etnik kökeni paylaşıyor olmasının, başlı başına bir ılımlılık sembolü haline getirilmesinin büyük bir yanılgı olduğu, Irak'ta milyonlarca insanın ölümünün başlıca sorumlularından biri olan Condoleezza Rice'in da siyah olması sabittir. Mesele kişiler meselesi değil, emperyalist devlet gerçekliğidir. Bugüne kadar yaşananların Bush yönetiminin çılgınlıkları olduğuna inananlar için bir şeylerin düzelmesi ihtimali elbette var. Ama bunların dünyanın en büyük emperyalist-barbar ülkesinin 21. yüzyıl projeleri olduğuna bilenler için Obama'nın seçilmesinin pek de bir önemi yok.

Tılsıme Kirmanciye neşikiya, çike ma esti me

Askerler, Dersim isyanı sırasında esir aldıkları direnişçilerle “zafer” fotoğrafları çekirtmeyi ihmal etmemişlerdi...

“Sanay xo ver berdi

Téde qırr kerdî

Memé Aliyê Qolî

Musayê Menkijî

Welê Bolavanjî

Hesenê Seydijî

Mina sewtımalede

Çe Alê Areyijî

Jiara paçkinede

Çewres xorte Khuresijî

Çuxura sewtımalede

Çe Hesen Ağayî

Aliyê Gaxî

Usivanê sewtımalede

Çe Murtê Ojî

Bıra na zalimî ma qırr kerdime

Cendegê ma téde, kerdî vera tiji.

Bıra Xidir vano, na kelepuré ma Wertê Kirmanciye´ de çıra honde biyo ucuzî”...(38 SER JU KILAM)

No kılam hırıso xeşt sero. No kılamde her aşuru ra name ison, her dewu ra mordem esto. Vere coy Kirmanc estî bi, Kirmanc ki estî bi u Kirmanciye estî bi. Je nika kes névatenî ma kamime, kotre ameyme? Çike o waxt her Kirmanc kamiye zona bi, name zone xo, welate xo zona bi, şindore KIRMANCIYE kotyo zona bi. Je nika şindore Désim, Kirmanciye kotyo kes persnékerdini, çike o waxt TILSIME KIRMANCIYE Nêşikiay Bî.

38 re raver name welate ma KIRMANCIYE bi, xhalikune ma HARDU DEWRES ser weşıya xo se-seria ramitene. Kirmanciye o waxt di lete bi. Kirmanciye garb u Kirmanciye şark. Kirmanciye garb hetî Vacuğê, Xozat o, Kirmanciye garb ki Mameki, Qisla, Pilemori, Mazgert u Erzıngan o. Nika kam ki zone na makale zoneno, xora pers keno, ma nika no hesnemi. Kirmanc her waxt Osmanlı ra da pero, çike Osmanlı de hilafet-i şeriat estî bi, hama qome Kirmanc ewlê bi, saresur bi. Hervî Çaldıran ra na het vîle Kirmanc, dismenî xo ra nêxelaşıya. Dewleta Osmanî hırî kıta de şındore xo kerdî hıra hama deste xo ra néama ki Kirmanciye bijero bine bandire xo. Verecoy borzale qom-homet çine bi, her çî itakat ser şîinî. Dewleta putî de hem monarşî hem ki teokrasi estî bi. Dewleta Osmanî ki hen bi. Dewleta Osmanî de zof qom estî bi, ni qom taye musliman, taye gayrimüslim, taye ki je ma Saresur bi. Dewleta Saresur SAFAVÎ key ki rijia, Saresur roze şen nêdî, her het ra dewleta Osmanî politikayî cihat ra şî Saresur ser. Waxte Yavuj de Şeyislam Ebusu-ud fetva vet, vake: kam ki hot Saresur kisenno mekane xo cenneto. Waxte Yavuj de 40 hazar Kirmanc-Saresur weşıya kerdî vind. Waxte Kuyucu Murat Pasa de se hazar Kirmanc-Saresur qırrkerdayis ra maruz mend. Murad Pasa, Kirmanc ki kiştîni, estîni KUYU, coka cıra vatênî KUYUCU. Hard u Anatolia ser eva qırrkerdayis ra Saresur putî vozda şî, kou. Endî kou ware Kirmanc-Saresur bi. Dewleta Osmanî hervî Çaldıran ra her kela Saresur guret bina bandire xo, hama ju ki estî bi besenêkerd bijerî bine bandire xo: DÊSİM (KIRMANCIYE)

Dewleta Osmanî her ser sefer kerd Dêsim ser, hama peye xo çarna şî çond rey. Çike aşîru Kirmanciye her waxt ama telewe, sond werd seveta Xelase Kirmanciye. Kirmanc vergî nêda, nêşî eskere, hukmatî Osmanî qawul nêkerd, yane ki bédewlet xo idare kerd hata 1937-1938. Waxte rıznaene dewleta Osmanî de İttihat u Terrakî ama ser. Borzale na partî milliyetçî bi, programe xo hen vî: dewleta Osmanî ra qome gayrimüslim (Yunan-Bulgar-Romen-Sırb-Arnavut) herv kerd dewleta xo nayru. Endî Awrupa de ju Trakya, Asya de ki Anadolu u Arabistan mana. Anadolu de ki nufsa tırk senik bi, nufsa Rum, Hermenî, Süryanî, Ezidî zof bi. Sifte no gayrimüslim Anadolu re bierzime, dima ki her ca tırk bikerime, vate İtti-

hat u Terrakî.

İttihat u Terrakî zof turancı bi. Çike idarekerdoğê İttihat Terrakî putî tesire Almanî de bi. Milliyetkerdina Almanî ırkçı bi, demokrasi u serbestî ra dismen bi. Yane ki je milliyetkerdina Fransa nêbi. Çike devrime Fransa 1789 de hırî tene çî estî: serbestiye, milliyetkerdina, demokrasi. No hırî husus Almanî de çine bi, coka faşizm uzade rew ama iktidar, eva desta HITLER.

Key ki hervî barkerdina pîlî vejîa, İttihat u Terrakî leye Almanî de kut herv. İttihat u Terrakî sireyî no herv de ju kanun vet. Na kanun milleta Hermenî ser bi. 24 nisan 1915 de kanune Tehcîra Hermenî vejîa. No kanun re dime Anadolu de terteleyi Hermenî sifte bi. 1.500.000 Hermenî no tehîr de weşıya xo kerdî vind. 1.500.000 Hermenî welate xhalikune xore vind bi şî. No terteleyi Hermenî ra dima Anadolu da nufsa muhîma Hermenî nêmend. Key ki hervî barkerdina pîlî ra Osmanlı mağlup vejîya o waxt idarekerdoğê İttihat u Terrakî Enver, Talat, Cemal pasay remay şî tever.

Hermenî ra dima sire ama Rum. Milleta Rum ki 1919-1924 de eva politikayî M. Kemal ra Anadolu ra voz da şî, teke Estanbolde tene mend, inu ki serra 1955 terteleyi 6-7 Eylûl de voz da şî Yunanistan.

M. Kemal waxte 1919-1922 de sond da aşîrunu Kurdu ra, hama qeseye xo de névinet. Key ki laye idareyî meclisî mebusan guret deste xo, endî bare mare asimilosyon u qırrkerdayis gına. M. Kemal dewletî Osmanî rıznay hama hurendia de ra ju qom-dewlet nay ru. Name na dewlet ra ki bellî bi ki endî no dewlette hurendia be-Türk çine bi. Name dewlet Tırkiya, name qom ki Tırk bi. Endî herkes Tırk bi. M. Kemal politikayî İttihat u Terrakî nika ma ser dewam berd. M. Kemal name dewlet ra vake cumhuriyeto, yane ki qom eva xo idare keno, no putî zürro. Name na dewlet cumhuriyet bi hama diktatorluk ki estî bi. Kam ki muhalifî M. Kemal bi vîle xo dar de bi. İsyane Şesaid re dime şarkî fîrat te endî ju jîla hervî pîl gınay bi har. 1925 re dima her cae ra gon şî, hen gon şî ki, je laşer bi, dere zilan de honde ison seveta kamiye weşıya xo vindkerd. Agirî de, Piran de honde ison qırrkerdayis ra maruz mend.

M. Kemal vake: 'Welatte haştîye, dina de haştîye.' Hen haştîye ki haştîye, qe pers meke... Hata 1937 cumhuriyeti newu her ca guret bine bandire xo, hama ju cae estbi xora bi saredez: Dêsim-Kirmanciye.

Sifte name Dêsim eva kanune Tuncelî re vurna kerd, Tuncelî. Dima ju general-valî rusnay Dêsim. Name no general-valî Abdullah Alpdoğan bi. Deste no valî re her yetkî day cî. M. Kemal 1937 de vejîa kurşîya mecîs, kursusu vake: 'Endî saredez Dêsim ra ma xeleşîme, kergane Dêsim birnemi'. No vaten ra dima her cae ra esker rusnay dorme Kirmanciye, heto bin ra ki zerre Dêsim ra xore gerrecî-milis sayekerd, dî.

No sire Kirmanciye de aşîru, çîme Halvorî de ama telewe seveta xeleşîye Kirmanciye ser sond word. Aşîru her cephe ra dewlet ra da pero. Cephe Xozat de Rayver Qop millete xo ra îhanet kerd, Alisher u Zarife kişt. Sare inu birna berdî Harpet. Axirî peyniye xo ki hen bi. Çike Tırkî hen va: 'mordem ki qome xo ra îhanet keno, mare jede keno.' No borzal re dime Rayver Qop ki kişt. Cephe Xozat te tayene aşîru betaraf mend, aşîru Baxtiyarî u Avasu zof da pero, hama phoştî Vacuğê néama ju het ra, tayene aşîru betaraf mend ju het ra, hen teyna mend cephe Xozatte. Roze pîlune Kirmanc ra aşîru Baxtiyarî ra SAHAN AĞA ki îhanet maruz mend, weşıya xo kerdî vind. Roze u roze cephe Xozat gınay. Valî Erzıngan Sey Rıza re ju elçî rusnay, vake: 'bero ita, ma haqe Kirmanc qewul kemî, zof gon meşero, haştîye bikerime.' Sey Rıza ki seveta no vatene valiye Erzıngan ra, şî Erzıngan, uza de ki guret est zere. HİLEYÎ NO SER Sey Rıza dar de hen vake: 'no hileyî sîma mire zof bi derd.'

Hetî şarke Kirmanciye de dewlet aşîru ra sifte da pero, dime vake berî tîfonge xo teslim ke, sîmare qans nébe-

mi. No qeseyî dewlet ra tayene aşîru inam kerd, berd tîfonge xo teslim kerd. No kılam ki sero ya, no kılam HIDE ALE İSME vato. Xîde Ale İsme pîlune Heyderuno, o waxt. Dewlet ra inam beno, 37 de tîfonge xo teslim keno, dîma beno hesar ki Kirmanc gëlet kerdî.

37 de pîline aşîru sonî dewlet ra teslim bene, vane: 'ma ameyme eke wertede ju suç esto, suç î ma o, suçê qome, suçê aşîre ma çîno.' Aşîru Kuresu ra Usene Seydî sono teslim beno, hama qome xora ki hen vano: 'qome mi, ez nika son teslim ben, peyniye mı daro hama sîma bîzoneki na dewlet ra inam nébeno, î sîma kafîle kafîle bene qırrkene.'

Sey Rıza u Usene Seydî jûmin zof haskenî. Sey rıza qesu Uşene Seydî ra zof muhîm dano, cî ra qarşî névindeno. Waxto ki laze Sey Rıza Bava, aşîru Kırğın kîst (no hadîsede destî Rayver Qop ki estî bi), Sey Rıza mordemune xo top keno sono ki dewune Kırğanu wertê ra wedaru, Usene Seydî kuno wertê, wertê avasu u Kırğanu de haştîye keno. O waxt Usene Seydî, Sey Rıza ra hen vano: 'ez deza tu zonen, hama endî je laze tu Bava dina de nîno rîedina, hama ney bîzone ki beterra better esto.' Mapusaneyî Harpette nu vatênî Usene Seydî, yeno Sey Rıza vir, sono Usene Seydî ra vano: 'tu raşt vato bra. Beterra beter esto, mi ki laze xo Bava kerdî vind, zof zere mi deza, hama nika niade çe mare az nêmendo, qome Kirmanciye bine namluye dismen de herroz mîreno'.

Suke Harpet te dewletî Tırkî mahkeme na ro, hukme xo peşin da cî: Sey Rıza, Uşene Seydî, Hesene İvrime Qijî, laze Kamer ağayê Fındık ağa, laze Civrail ağayê Hesen ağa, Civrail ağa, Aliye Mirzaliye Silemanî re cezayî idam da cî, estî dar.

Serdare Kirmanciye Sey Rıza ki şî dar, hen va: 'sîma mire zof hîle kerd, nu mire zof bi derd, ez ki verî sîmade cok nênarû, nu ki sîmare derd wo" u "ma ewlade kerbelayme, bêhatayme. Nu ki sîma keni ayvo, zulmo, cîna-yeto". No vatene peyen ra dima Sey Rıza vejîya kursu ser, lay berdî vîle xo, dima şî haqîye xo.

1938 de Kirmanciye, endî bi Kerbela. 38 de ju kokime hen va: 'ma vake ma benî Kerbela uzade je İmam Usen qırrkenî, ma kotra bîzone Kerbela ardo ita'. 1938 de her cae re gon şî je laşer, zirçayise domonu, cîni u kokimî şî cor asmen. Dere laçe de Kirmanciye ju destan nuste kerd. Dere laçe de çond hazar Kirmanc weşıya xo kerdî vind, verî ağır makinayde. Ju sayire Kirmanciye o waxt hen va: 'de hala, hala, asmen roz vîneto...'

1938 de milêti Kirmanc jenosîd re maruz mend. 70 hazar isone ma weşıya xo kerdî vind, je honde ki mefî (surgin) ra maruz mend.

1938 ser ra 70 ser verd ra şî, derbaz bi şî, nika ey nus-toğ, tu ki nu nuste besekena wanena, xo ra pers ke,

1) Hata nika, ma jenoside 37/38 Dêsim-Kirmanciye ser sekerd?

2) Hata nika, ma ça zone xora, zone Sey Rıza ra, zone Usene Seydî ra, zone İvise Sey Kalî ra, zone Silo Qız ra wayîr nêvejîya?

3) Ça sosyalizm zone mare nébeno, ça siyaset zone mare nébeno, xo ra pers ke u xora vaze: endî beso!

Ey Kirmanc, endî vaze: asimilsayon re, zone sînife hakîmune endî besoooooooo!!!

PİLUNE KIRMANCIYE U MEKEMEYÎ HARPET

PİLUNE KIRMANCIYE RA

PİLUNE KIRMANCIYE RA USENE SEYDÎ

PİLUNE KIRMANCIYE U MEKEME HARPET

SEY RIZA U LAZE XO UŞENE RESİK/MEKEMEYÎ HARPET

SUKE DENİZLÎ DE MEFİYE KIRMANCÎ

ANTALYA'dan ZAFER VE DERSİM'den ÇİHAN BU YAZIYI KA-ĞIDA DÖKENLERDİR

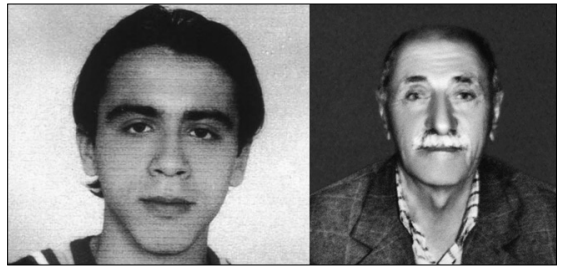
Tarihe yön verenlere selam olsun

Durmayın yol uzun, yol dönemeçli
Gidenler dönmeyecek
Halaylar çekin
Dağ biziz. Kurşun biziz
Yürek yürek çoğalan biziz
Vurulmakla kınılmakla tükenmeyiz
Nehir nehir akar geliriz, altı milyar halkız biz
Aglamayın, yaslar bağlamayın
Acıyı bilince, bilinci örgütlü güce dönüştürecek de biziz
Fabrikada, tarlalarda
Dişar dişar burçlara kızıl bayrak diker geliriz.
Koşun kavganın ateşine
Çalışan, yaratan, sevgili, aşkı eken biziz
Çekici kaldıran bilek
Orak sallayan el bizim
İrgatın alın terindeki emek biziz
Kırmızı da, mavi de biziz
Renk renk gülen güzel de biziz
Su biziz, toprak biziz, ay biziz, güneş biziz...
Yeşeren umutları büyütenler de biziz...

Tarihin akışını seyretmek yerine, tarihe yön verme kararlılığıyla emperyalizme, feodalizme, faşizme ve her türden gericiliğe karşı direnip, yaşamlarını devrim ve komünizm davasına adayan Özkan GÖKTAŞ (Cemgîl), İsmet PİNAR (Kadir), Erol KORKMAZ (Cenk) yoldaşlarımızın ölümsüzlüğünün 12. yılında tüm devrim ve komünizm şehitlerini saygıyla anıp, anıları önünde saygıyla eğiliyoruz.

Hozat'tan yoldaşları

Seçkin ve Özgür yoldaşları saygı ile anıyoruz

2003'ün 12 Kasım'ında Munzurlarda donarak şehit düşen yoldaşlarımız Seçkin Gök ve Özgür Çakar'ı, ölümsüzlüklerinin 5. yıldönülerinde saygıyla anıyoruz.

Seçkin yoldaşımızın dedesi Hüseyin Okudan'ı da geçirdiği rahatsızlık sonucunda yitirmiş bulunuyoruz. Ailesi ve yakınlarının başı sağolsun.

Yoldaşları

Toplumsal bir gerçeklik: Çingeneler

Ülkemiz ve dünyanın tarihsel sürecine bakıldığında çingenelerin toplum tarafından dışlandıklarını, hor görüldüklerini, insan haklarından mahrum bırakıldıklarını rahatlıkla görebiliriz. Köleci toplumdan kapitalist topluma kadar, yani 18. yüzyılın yansına kadar, hangi ülkede olursa olsunlar, 18 yaşını doldurmuş her çingene genç erkek idam ediliyordu. Bundan kaynaklı çingeneler hep bir göçebe hayat sürdürmek zorunda kalmışlardır. Kapitalizmin gelişme süreciyle birlikte idamlar son bulmuş olsa da; dışlama, hor görme ve asimilasyon politikaları devam edegelmiştir.

Göçebe bir hayat yaşayan çingeneler, sürekli göç ettirildikleri için yerleşik düzene geçememişlerdir. Keza toplumların olmadığı için bir ülkeleri yoktur. Bunun içindirdi ki ulus kimliğini kazanamamışlardır.Bugün dahi fişlenen, “ötekî” olarak görülen çingeneler, devletlerin yoğun kültürel saldırısı altındadırlar. Bu durum, kendisini ülkemizde de tüm yakınlığı ile hissettirmektedir. Batı ülkelerinde kapitalizmin “zaferi” ile çingenelere dönük yaklaşımlarda ortaya çıkan cüzzî düzelmeler, ülkemizde kendisini göstermemiş, ülkemizin çingenelere yaklaşımı dünden bugüne koruna gelmiştir.

Kendisini sosyal hukuk devleti olarak nitelendiren TC devleti, daha 2000 yılına kadar anayasasında çingene olduğu bilinen bir bireyin devlet memuru olmayacağına dair kanunlara yer vermemekteydi. Devletin çingenelere dönük bu yaklaşımı, bu asimilasyon üzerine bina edilmiş bakış açısı, zaman içerisinde topluma da sirayet etmiştir. Geline aşamada çingeneler, toplum tarafından “hırsız”, “argo konuşan”, “arsız” kişiler olarak görülmekte ve çinge kavramı insanlar arasında bir aşağılama aracı olarak kullanılmaktadır.

Sistemin çingelere yaklaşımı kendisini tüm katılığı ile korumaktadır. Çingeneler, şehir dışındaki yerleşim yerlerinde yaşamaya zorlanarak, toplumdan tecrit edilmek istenmektedir. Birçok yerde barakalarda ve çadırlarda barınmak zorunda bırakılmaktadırlar. Devlet, çingenelerin bulunduğu birçok yere su, elektrik, altyapı vb. gibi ihtiyaçlarını karşılamamaktadır.

Devletin iş vermediği, devlet memuru olmalarına olanak tanımadığı çingeneler, devletin bu yaklaşımının topluma da sirayet etmesi nedeniyle çok büyük oranda çalışma yaşamının dışında kalmaktadırlar. Çingenelerin bundan kaynaklı nasıl zor durumda kaldıkları ortada iken, insanlara sadece düşünüp sorunu algılamak kalyor.

Demokratik hakları için mücadele etme hususunda bir hayli atıl olan –ki bunda devrimci, demokrat güçlerin onlara ulaşamamaları da temel bir etkiye sahiptir- çingenelerin, örgütlü bir güç olarak mücadele ringine çıkmaları, mevcut durumu değiştirmenin tek yoludur.

Halkı, sorunlarını çözmek için seferber edelim

ANKARA- Demokratik Haklar Federasyonu (DHF)'nun başlattığı kampanyanın önemli bir ayağının, kitlelerin gündelik yaşamlarını politiklaştırmek olduğu ve bu ülkede kendi emeğine ve geleceğine sahip çıkan tüm ezilen kamu emekçileri, işçileri, köylüleri, ev emekçisi kadınları, paralı eğitime mahkum edilen öğrencileri, diplomalı işsizleri, kısacası tüm güçleri ortak payda ve irade birliği etrafında kenetlemek olduğu bilinciyle; Ankara'daki semt faaliyetleri Ovacık semtinde de sürdürüldü.

15 Kasım günü, KESK ve DISK'in krize, işsizliğe ve zamlara karşı başlattığı oturma eylemine destek veren DHF üyeleri, eylemden sonra sistemin en yoğun baskılarının her türüyle karşılaşan ve barınma imkânlarını tamamen kendi yoksul imkanlarıyla karşılayan, emekçi semti Ovacık'taydı.

Keçiören Belediyesi'nin kendini devletin kolluk güçleri yerine koyup, her fırsatta yerel yönetim imkânlarını kullanarak saldırdığı Ovacık halkı, can bedeli pahasına önce "Kendin Yap Kooperatifi"yle evlerini yaptı. Erdal Yıldırım, halkın mücadelesinde en ön saflarda karılıkla direndiği için Keçiören Belediyesi Başkanı Turgut ALTIOK'un yönlendirdiği sivil faşistlerce hedef seçilerek, katledildi. Barınma hakkını bu zorluklarla elde eden Ovacık semt halkı ve emekçileri; diğer yerel hizmetler ihtiyaçlarını karşılamak için belediyenin çifte standart uygulamalarıyla mücadele ettiler. Aydınlanma, su, ulaşım, temizlik hizmetlerinden yararlanma hakkını kazandılar. En sonunda ısınma-ısıtma ihtiyaçlarını karşılamak için doğalgaz bağlanması da semt halkının yoğun çabası ve mücadelesiyle elde edildi. Söz konusu emekçi halk semtleri olunca, devletin kendi vatandaşına götüreceği hizmetler bile ne yazık ki mücadele ve bedel istiyor.

Semtteki faaliyetler esnasında, yerel seçimler konusunda uzun, verimli politik tartışmalar öne çıkarken, ezilen halkın haklarını savunan ve öncülük eden anlayışların ortaklaşması önerileri kitlelerce sıklıkla dile getirildi.

Ovacık semt halkının geçmişte verdiği bu mücadele, bugün itibarıyla da kazanılmış hakların kolay kolay teslim edilmeyeceğini gösteriyor. Bu bağlamda DHF üyelerinin "Emeğin ve Geleceğin

İçin Demokratik Haklar Mücadelesine Katıl" şiarını Ovacık'ta anlatması çok daha kolay oldu.

Yeni Demokrasi mücadelesinde yeni bir mevzi olarak DHF, farklı kimlik ve inançları birbirine düşmanlaştırma politikasına karşılık, halkların kardeşliğini öne çıkaran, emperyalizmin ve onun yerli işbirlikçilerinin her şeyi ticarileştirdiği anlayışına karşı çıkarak, emek ve gelecek mücadelesini birleştirmenin önemini gittiği her evde paylaştı. Verilen bedeller sonrası kazanılmış mevzilerin ve edinilmiş tecrübelerin semtte etkisini gösterdiği gözlemlenebiliyordu ve halk gençliğinin ve genç ev emekçisi kadınların kampanya faaliyetlerine aktif destek sunması bunun en somut örneğiydi. Genel anlamda bu faaliyetin en büyük kazancı, faaliyet süresince hem broşür dağıtımında, hem afişlemede sonuna kadar DHF kampanyasının doğal bileşenleri olmalarıydı. Okuma-yazma bilmeyen anaların "okumam-yazmam yok, ama size sıcak bir çorba, sıcak bir çay vererek destek olabilirim. Kendinize dikkat edin, siz bizlere lazımsınız" demeleri de dikkat çekiciydi.

Akşam geç saatlerde, semt halkının sahiplenisiyle kampanya çalışması başarıyla sonlandırıldı.

Demokratik Haklar Federasyonu (DHF)'nun tanıtım ve örgütlenme kampanyası, çeşitli nedenlerle köyünden, yurdundan göç etmiş insanların yıllarca kendi emekleri üzerine var ettikleri gecekondualarında, Mamak-Tepecik Dostlar Mahallesi'nde semt halkıyla buluştu.

Dostlar Mahallesi'nde kış hazırlıkları çerçevesinde yakacak için genellikle insanlar odun kırıp, odun taşıyordu. Barınma hakkı gasp edilmek istenen Dostlar Mahallesi sakinleri bütün zorluklarla boğuşarak omuzlarında taşıdıkları taşıma suyla yaptıkları ve harçlarını tenake içerisinde metrelerce yoldan getirerek yaptıkları gecekondualarını (barınma evlerini) sahipleneceklerini ve bu sefer "Kürdüyle-Türküyle, Alevisiyle-Sünnisiyle, Köylüsü-Memuruyula karar aldık, hiçbir şekilde izin vermeyeceğiz" diyerek DHF faaliyetçilerini karşıladılar. Sadece barınma hakları değil, yıllarca kapı komşularıyla emek vererek oluşturdukları dayanışmanın, paylaşımın, sosyal ilişkilerin, psikolojik desteklerin bile ege-

menlerin ve yerel yönetimlerin ranta dönüştürüldüğü ve bu yozlaştırma üzerine de zorlama-yağmalama-talan ile kentsoylu insan yaratılmak istendiği de tartışılan konular arasındaydı.

DHF üyelerini tüm içtenliğiyle sahiplenen Dostlar Mahallesi halkı, ev içinde yaşadığı şiddetten türban sorununa, dağıtılan kaçak kömürden,Araprak köyünde çeşmeden su almak için kavg edenlerin, arabalarla bidon bidon su taşıyan 'şehirli'nin durumuna kadar, yüreğini, bilincini açtı. DHF'lilere Ahraz'ın Bahçesi diye ifade edilen bölgenin üst taraflarında bir ev emekçisi kadının "Alt yapı olmadığından kanalizasyondan akan su komşuları rahatsız ediyor, yıllar önce kendim boruları döşemiştım, ama şimdi meretin nerde olduğunu bulamıyorum, sabahtan beri bu küçük çocuklarımla kazıyorum, bir türlü bulamıyorum. Belediye bir arıza durumunda haber verdiğimizde, oraya evi yaparken bize mi sordunuz, bizi ilgilendirmez diyor, ne yapacağım bilemıyorum" deyip kazmasını toprağa vurmaya devam ediyordu.

DHF üyelerinin yoğun broşür-gazete dağıtımı yaptığı başkentinde bu en yoksul semtinde, sadece elektrik, su, telefon faturalarını toplamak için gelen devlete ve görevlilerine halkın tepkisi çok üst boyuttaydı. Semt halkından yaşlı bir amcanın bastonunun ucuyla Atakule'yi tarif edip, 'hepimiz şu karşıdaki kodaman açlar için yıllarımızı, emeğimizi verdik, ama yine de onları doyuramadık, şimdi de şu kötü gecekonduımıza göz diktiler, ne doymazlarmış' diye sarfettiği sözler yoksul semtin durumunu çok somut anlatıyordu.

Halkın içinde bulunduğu durumu bir mimardan, bir profesörden, bir mühendisten ve bir belediye başkanından daha iyi anlatan gerçeklik üzerine, DHF üyeleri, bütün bu ortak sorunlar için halkın gücünü örgütlü mücadelede birleştirmesi gerektiğini D.M. halkına söyleyerek ve 29 Kasım 2008'de yapılacak olan Anakara mitinginde krize, işsizliğe, zamlara, zorbalığa karşı halkın haklı kavgasını Yeni Demokrasi mücadelesi saflarında birleştirmek için onlara çağrı yapıldı.

Halkın kendi sorunlarını çözmede seferber edilmesi ve geleceği için emeğine sahip çıkmada ısrar etmesi ve mücadele kararlılığıyla kazanılacak yeni bir yaşamın demokratik hak ve taleplerle mücadelesini yükseltmekten geçtiği vurgulayan DHF faaliyetçileri yaptıkları afişlemeden sonra halktan aldıkları moral ile semttten ayrıldılar.

Devletin demokratik haklar mücadelesine tahammülü yok

Yoksulluğun, açlığın, sefaletin, yolsuzluğun dizboyu olduğu ülkemizde, halka, demokratik hakları için örgütlenme ve mücadele çağrısında bulunan Demokratik Haklar Federasyonu aktivistlerine yönelik devletin tehdit ve saldırıları sürüyor.

DHD üyesine askerden ölüm tehdidi

DERSİM- Demokrasi mücadelesini inşa etmek için örgütlülük çalışmalarını güçlendirerek sürdüren Dersim Demokratik Haklar Derneği'ne gerici faşist zihniyet tarafından gözdağı verilmek istendi. Askerler, Dersim DHD üyesi Ali Ekber Şen'i ölümle tehdit ederek, Demokrasi mücadelesinin önüne set çekmeye çalıştı. Dersim Demokratik Haklar Derneği üyesi Ali Ekber Şen, 9 Kasım Pazar günü telefonundan aranarak ölümle tehdit edildi. Şen'i arayarak tehdit eden kişinin, telefonda Bayrak Tepe diye bilinen askeri noktadan aradığını söylediği bildirildi.

Üyesine yönelik tehdidi protesto eden Dersim Demokratik Haklar Derneği, tehditle sindirilmek istenmelerine karşılık, demokrasi mücadelesini daha da güçlendireceklerini vurguladı. Demek adına açıklamayı okuyan Umur Karabulut, işkencenin, baskının, zulmün eksik olmadığı ülkemizde, her yıl devrimci, demokrat binlerce insanın baskı altına alınmak ve sindirilmek istendiğine dikkat çekti. Gericiilerin Dersim'de de baskı ve sindirme politikalarını izlediğini kaydeden Karabulut, "Bilindiği üzere 2004 yılı Mart ayında Devrimci Demokrasi gazetesi okurlarından İmam Boztaş evinin önünde kar maskeli şahıslar tarafından kurşunlanarak öldürüldü. Yine bir köylü olan Hasan Şahin, köyünde öldürüldü. Ve son olarak da Devrimci Demokrasi gazetesi okurlarından Bülent Karataş odun toplamaya giderken bölgede bulunan askerler tarafından katledilmiştir. Bülent Karataş katledildikten önce asker olduklarını belirten kişiler tarafından 'bizim çayımızı içmeye gel, yoksa biz senin çayını içmeye geliriz' denilerek tehdit edildiğini açıklamıştı ve akabinde katledildi" dedi.

Katledildikten önce Bülent Karataş'a yöneltilen tehditlerin bu kez de demek üyesi Ali Ekber Şen'e yöneltilildiğini dile getiren Karabulut, açıklamanın devamında şunları söyledi: "9 Kasım Pazar günü akşam 21.00 saatlerinde 0535 269 10 90 numaralı telefonda arkadaşımızı arayan bir kişi, kendisinin Bayrak Tepe'den aradığını söylemiş ve arkadaşımızın numarasını Tuncay adlı bir kişiden aldığını belirtmiştir. Fakat üyemiz böyle bir kişiyi tanımadığını söyleyince bu kez kendisinin Bayrak Tepe Karakolu'ndan aradığını dile getirip, şu ifadeleri kullanmıştır: 'Buraya gel, çayımızı iç'. Üyemizin kendisini tanımadığını ve oraya neden çağrıldığını sorması üzerine 'Sen gelmesen biz geliriz, çayını içiriz' denilmiştir. Hatırlanacağı gibi bu tehditler öldürülen Bülent Karataş'a da yapılmıştır. Bizler Dersim Demokratik Haklar Derneği olarak üyemize dönük yapılan bu tehdidi kınıyor, bu saldırı ve tehditlere karşı haklı mücadelemizi sürdüreceğimizi yineliyoruz".

Uşak DHD: Gerici politikalar çalışmalarımızı engelleyemez

UŞAK- Polisin artan baskılarına ilişkin yazılı açıklama yapan Uşak Demokratik Haklar Derneği (Uşak DHD) devletin baskıya dayalı resmi ideolojisini gençlerin yaşamına sokmayı hedeflediğini belirterek, dayatılan bu gerici uygulamalar karşısında mücadelesini sürdüreceğini beyan etti. Milli Eğitim kurumunun parasız eğitimi teşvik etmesi ve buna ilişkin politikalar üretmesi gerektiğini vurgulayan açıklamada, ancak devletin kurumlarının bunu yapmadığını ve gönüllülük çerçevesinde yapan ilerici kurumlara da soruşturma açarak yıldırma istediğine dikkat çekti. Uşak DHD, yaptığı yazılı açıklamada, "Bizler Uşak DHD olarak, bu saldırıların bizi geri düşürmesine izin vermeyerek, emekçi halkımıza dayatılan gerici politikaların karşısında duracağız" dedi.

DHF baskıları protesto etti

Demokratik Haklar Federasyonu yaptığı yazılı açıklama ile Dersim ve Uşak'ta demek çalışanlarına yönelik baskıları kınadı. Bu durumu kınamak için yazılı açıklama yapan DHF, emperyalist kriz derinleştikçe, bu kriz sistemine bağlımlı uşak siyasi iktidarın halk üzerindeki ekonomik-sosyal ve kültürel baskılanması arttıkça, halkın örgütlü, bilinçli kesimlerine yönelik kapsamlı bir terörün hayata geçirildiğini belirtti.

Siyasi iktidarın halk kitleleri üzerindeki baskısının, sistematik ve ağırlaştırılmış halinin her daim devrimcilerin, örgütlü halk kesimlerinin üzerinde olduğunu belirten DHF, "Parasız eğitim, bir kamu hizmetidir ve zorunludur! Demokratik Haklar Federasyonu bünyesindeki tüm kurumlar, bu en temel demokratik hakların savunusunu, sözle, yazıyla değil, işte bizatihi Uşak DHD pratiğinde olduğu üzere, somut olarak hayata geçirmektedirler. Bu devrimci pratiğin karşısında acizleşenler ise, kurumlarımızı 'terör yuvaları' olarak anti-propaganda etmektedirler" diye belirtti.

Diğer yasadışı bir uygulamanın da Dersim'de olduğunun belirtildiği açıklamada, "Dersim Demokratik Haklar Derneği (Dersim DHD)'nin bir üyesi, açıkça halk aleyhine işbirliğine davet ediliyor ve tehdit ediliyor!" denildi. Hiçbir tehdit, karalama ve belgenin yürüyüşlerini engelleyemeyeceğini belirtilen açıklamada, "Mücadelemiz, Bağımsız Bir Ülkede Özgür Bir Halk Olarak Yaşamak ülküsüne kenetlenmiş olarak, çeşitli milliyet ve inançlardan başta emekçilerimiz olmak üzere tüm halkımızın bağrında gelişip, güçlenecek ve nihai amacına ulaşacaktır!" denildi.

Habipler halkı yıkımlara karşı birleşiyor

İSTANBUL- Büyükşehir Belediyesi insanların evlerini başlarına yıkmaya devam ederken, bu uygulamanın şimdilik son 'kurbanı' olmak istemeyen Habipler Mahallesi halkı, yıkımlara karşı örgütlenmeye devam ediyor. Habipler Mahallesi'nin yerel sorunları karşısında ortak mücadele etmek amacıyla kurulan Habipler Kültür Sanat ve Dayanışma Derneği, "Barınma Hakkımızı İstiyoruz" konulu

panel düzenlendi. Mahallenin kiraathanesinde düzenlenen panele Habipler halkı büyük ilgi gösterirken, panele konuşmacı olarak Harita Mühendisi Tekin Akçapınar, Çağdaş Hukukçular Derneği (ÇHD)'nden Oya Aslan, Başibüyük Mahallesi Dayanışma Derneği Başkanı Adem Kaya ve Habipler Kültür Sanat ve Dayanışma Derneği Başkanı Ali Erbaş katıldı.

"Ortak mücadele için birleştik"

Panelde ilk sözü alan Habipler Kültür ve Dayanışma Derneği Başkanı Ali Erbaş, evleri yıkmaya çalışılan mahalle halkının 40 senedir burada ikamet ettiğini hatırlatarak, belediyenin yapmaya çalıştığının depremden farksız olduğunu belirtti. Bu zamana kadar bu tür sorunların karşısında çözüm bulamamalarının örgütlü olmayışlarından kaynaklı olduğunu dile getiren Erbaş, "İşte bunun için bir araya geldik ve derneğimizi oluşturduk. Artık bireysel çözümlerin yerine, ortak, örgütlü mücadele ederek çözüm bulacağız. Ve bu mücadeleyi daha da güçlendireceğiz" dedi.

"Kentsel dönüşüm yansıtıldığı gibi değil"

Sözü alan Harita Mühendisi Tekin Akçapınar, kentsel dönüşüm nedir sorusunu sorarak, ardından şöyle cevap verdi: "Kentlerin eskiyen, tahribata uğrayan yerlerinin yenilenmesi, güçlendirilmesi ve sağlıklı hale getirilmesidir. Aynı şekilde depreme karşı korunaklı binaların yapılması ya da var olanları depreme karşı güçlendirmektir". Basında açıklama yapan yetkililerin konuyu böyle aktardığını hatırlatan Akçapınar, ancak bu zamana kadar kentsel dönüşüm çerçevesinde yapılan uygulamaların böyle olmadığını dile getirdi. "30-40 yıllık yaşam alanları ve buna göre şekillenmiş yaşam tarzları bir anda yok edilerek insanların mağdur ediliyor" diyen Akçapınar, bu nedenle herkesin ortak mücadele etmesini ve diğer yerlerde mücadele eden halk ile bir araya gelmesi gerektiğini söyledi.

"Barınma hakkı, yaşam hakkıdır"

Olayın hukuksal boyutunu ve sorunun nedenlerini anlatan ÇHD ve Halkın Hukuk Büro-

su avukatlarından Oya Aslan, barınma hakkının, herkesin sağlıklı yaşayabildiği yerlerin oluşturulmasıyla ve kültürel değerlerinin korunması ile sağlanabileceğini kaydederek, "Barınma hakkı, yaşama hakkı ile aynı düzeydedir" dedi. Barınma hakkının anayasanın belli maddelerinde güvence altına alındığını belirten Aslan, "Hukuk hiçbir şeydir diyemeyiz. Ama asıl hak arama, oturarak, bekleyerek değil, örgütlenerek, mücadele ederek sağlanabilir" dedi. Aslan, mahalle halkının 30 yıldır burada yaşadığını, halkın imar düzenleme, tapu tahsis, kredili konut edinme gibi belli başlı haklarının bulunduğunu aktardı.

"Tek yapmamız gereken, kol kola girmektir"

Başibüyük Mahallesi'nde yıkımlara karşı verdikleri mücadelenin deneyimlerini aktaran Kaya, "Biz yıkımlara karşı mücadeleye 17 kişiyle başladık. Yıldırdık, direndik ve örgütlendik. Şimdi bu yolda 5 bin kişiyle yürüyoruz" dedi. Kaya özellikle örgütlülük konusu üzerinde durarak şunları dile getirdi: "Dernek kurduğumuzda bizlere anarşist dediler. Biz örgütlenmeye çalıştıkça onlar parçalamaya çalıştılar. Biz hak aradıkça onlar, haklarımızda dava açtılar. Biz mahallemize çam fidanı diktığımız için bizi mahkemelerde yargılamaya çalıştılar. Oysa aynı mahkemeler bize küfreden, hakaret eden TOKİ başkanı Erdoğan Bayraktar hakkında açtığımız davayı reddettiler".

Yıkımları örgütlenerek durdurabildiklerini aktaran Kaya, "Tek yapmamız gereken, dil, din, ırk ayrımı yapmadan yıkımlara karşı kol kola girmektir" dedi.

“Bağımsız bir ülkede özgür bir halk olmak için demokratik haklar mücadelesine katıl”

ADANA

Demokrasi mücadelesinin yeni mevzisi Demokratik Haklar Federasyonu, örgütlü bulunduğu tüm illerde halkın demokrasi mücadelesi için örgütlenmesi ve DHF'nin tanıtılması kampanyasına hız kesmeden devam ediyor. Yoksulluğa, şovenist saldırılara, kültürel yozlaşmaya, emperyalist talana, farklı inanç gruplarının yok sayılmasına karşı mücadeleyi daha güçlü bir örgütlülük çerçevesinde sürdürmeyi önüne hedef koyan DHF, ülkemiz halkına sesini duyurmak için çalışmalarına devam ediyor. Bu çerçevede Demokratik Haklar Federasyonu'na bağlı demekler örgütlenme ve tanıtım kampanyalarını tüm güçleriyle devam ettiriyorlar.

DERSİM- Dersim Demokratik Haklar Derneği (Dersim DHD) üyeleri, Demokratik Haklar Federasyonu (DHF)'nin programını Dersimlilere ulaştırmak için il merkezinde stand açarak, sesli ajitasyon, tiyatro gösterimi yaptılar. Dersimlilerin ise standı büyük ilgi gösterdiği gözlemlendi. Dersim'de DHF'nin tanıtımına, siyasi ve kültürel etkinliklerle devam ediliyor. Sanat Sokağı'nda açılan standta tanıtım broşürünün dağıtımı yapılırken, kitleye dönük konuşmalarla halka DHF'nin amaç ve hedefleri anlatıldı. Konuşmalarında, demokratik haklar mücadelesinin haklılığını ve meşruluğunu anlatan, son dönemlerde AKP hükümetiyle artan ırkçı şoven saldırılara dikkat çeken DHF üyeleri, öte yandan yapılan zamlarla halkın daha da sömürüldüğüne ve yoksullaştığına dikkat çektiler. Standın bulunduğu alanda açılan fotoğraf sergisi de halk tarafından ilgiyle karşılandı.

Dersim Kültür Derneği'nde faaliyetlerini yürüten Tiyatro Umud da DHF'lilere destek vererek, SSGSS ve Başbakan Erdoğan'ın doğu illerine yaptığı ziyaretleri eleştirdiği kısa bir oyununu standın yanında sergiledi.

DHF tanıtım broşürünün dağıtımının ve tanıtım konuşmalarının yapıldığı stant akşam saatlerine kadar açık kaldı.

ANKARA- Ankara Demokratik Haklar Derneği (Ankara DHD), DHF'nin tanıtımını yapmak ve örgütlülüğünü güçlendirmek amacıyla, dernekte gerçekleştirdiği genişletilmiş üye toplantılarında aldığı kararlardan bir çalışma programı oluşturdu. Alınan kararlar çerçevesinde 3 Kasım günü yapmış olduğu açılış etkinliği ile başladı ve çeşitli etkinliklerle sürdürdüğü kampanyayı, ikinci haftasında da emekçilerin yoğun olarak yaşadığı semtlere taşıdı.

10 Kasım günü sabahın erken saatlerinde Ostim Metro İstasyonu'nda bir araya gelen Demokratik Haklar Federasyonu üyeleri, kampanya broşürünü dağıtarak, sanayi sitelerinde bütün gününü çalışarak geçiren işçilere ulaştılar. Akşam saatlerinde de Batıkent Metro İstasyonu'nda DHF broşürünün dağıtımı yapıldı. Sabah ve akşam saatlerinde gerek broşür dağıtımı esnasında, gerekse afişlemede halkın ilgisinin oldukça yoğun olduğu gözlem-

lendi. Broşür dağıtımının ardından Batıkent semtinde kampanya afişlemeleri yapıldı.

DHF, gençliği demokrasi mücadelesini yükseltmeye çağırıyor

Demokratik Haklar Federasyonu (DHF), 'yeni insanı yaratma' şiarıyla, eşit, parasız, bilimsel, anadilde eğitim talepleriyle gençlerle buluşmaya devam ediyor. Üniversitelerin ticarethaneye dönüşürüldüğü ülkemizde, öğrenci gençliğe yönelik soruşturma, tutuklama ve faşist saldırı politikalarına dur demek için mücadele veren DHF, daha güçlü demokrasi mücadelesi için gençliği çatısı altında örgütlenmeye çağırma devam ediyor.

TADAL grevleriyle gündeme gelen Ankara Üniversitesi Cebeci Kampusu'nda, sabah saatlerinde “Yeni Demokrasi Mücadelesinde Yeni Bir Mevzi” yazılı DHF afişleri yoğun şekilde asıldı. Kampus içerisindeki Hukuk Fakültesi ve Eğitim Fakültesi'nde de öğrenciler, afiş ve broşürlerin sergilendiği stantlar açtılar, duvar gazeteleri yaptılar. Çeşitli yayınların da kitlelerle buluştuğu stantlara, öğrencilerin ilgisi yoğun oldu.

UŞAK- DHF'nin, emekçilerin 'söz', 'eylem' ve 'örgütlenme' özgürlükleri kapsamında başlatmış olduğu tanıtım ve örgütlenme kampanyası, Uşak Demokratik Haklar Derneği tarafından yapılan bir ekinlikle Uşak'ta başlatıldı. Etkinlikte Yeni Demokrasi mücadelesi ve DHF tartışılırken, kampanya boyunca yapılacak faaliyetlerin programı duyuruldu.

Uşak Demokratik Haklar Derneği'nin yaptığı çalışmalar polis engeliyle karşılaşıyor. Emekçi ve yoksul ailelerin sorunlarına yönelik çözüm amacıyla Uşak Demokratik Haklar Derneği'nin başlat-tığı ücretsiz ders kursları polis engeliyle karşılaştı. Ücretsiz derslere kayıt için gelen öğrenciler, dernek binası önünde hukuksuzca durdurularak öğrencilerin ders almaları engelleniyor. Öğren-

cileri, 'bunlar teröristtir', 'bölücüdür' gibi yalan söylemlerle etkilemeye çalışan polis, ikna edemediği öğrencilerin ailelerini arayarak, tehditler savuruyor.

Öte yandan polis, dernek çalışmalarına ve kampanya faaliyetine engel olmak amacıyla dernek üyelerine ajanlık teklifinde bulundu. 11 Kasım tarihinde polis, Uşak Demokratik Haklar Derneği çalışanına, “Ekonomik anlamda her ihtiyacın karşılanacak, derslerinde sorun yaşamayacaksınız” sözleriyle ajanlık teklifi yaptı. Yaptığı tekliften karşılık alamayan polis, “Arkadaşlarına söylemezsen senin için iyi olur, onlar iyi insanlar değil, onlardan uzak dur” diyerek tehditlerine devam etti.

ADANA- Çukurova Demokratik Haklar Derneği (Çukurova DHD), Demokratik Haklar Federasyonu (DHF)'nin tanıtım ve örgütlenme kampanyasının çalışmalarını Denizli, Şakirpaşa ve Anadolu halkına ulaştırdı.

Denizli Mahallesi'nde tanıtım çalışması, DHF afişinin merkezi yerlere asılması ile başladı. Çalışmanın ilerleyen saatlerinde dernek faaliyetçileri polis engeliyle karşılaştı. İki dernek üyesi gözaltına alınarak, para cezası verildi.

Şakirpaşa semtinde çalışmalarına başlayan dernek faaliyetçileri, yoğun bir afişleme sonrasında gazete dağıtımına başlamış ve semt halkından yoğun bir ilgi görmüştür. Evlerine davet eden kişilerle yapılan sohbetlerde kampanyanın amaçları ve politik şiarları konuşulmuş ve oldukça sıcak ilişkiler yakalanmıştır.

Anadolu semtinde kampanyanın araçları ile örülen çalışma oldukça verimli geçerken, semt gençliği ile diyaloglar kurularak federasyonun programı tartışıldı. Afişleme sonrası yapılan gazete ve broşür dağıtımı ile çalışma devam ederken, semt halkı ile politik sohbetler yoğun bir şekilde yapıldı.

MERSİN- Çukurova Demokratik Haklar Derneği (Çukurova DHD) Mersin'de bir basın toplantısı düzenleyerek yerel basın ve televizyonları Demokratik Haklar Federasyonu'nun başlattığı kampanya çerçevesinde yapılacak çalışmalar hakkında bilgilendirdi.

Açıklamada, Demokratik Haklar Federasyonu'nun kuruluşunu, amaç ve hedefleri ve bu temelde 3 Kasım'da başlayan, 7 Aralık'ta da son bulacak olan “Bağımsız Bir Ülkede Özgür Bir Halk Olarak Yaşamak için Demokratik Haklar Mücadelesine Katıl!” politik şiarlı tanıtım kampanyası hakkında bilgilendirme yapıldı. Kampanya çerçevesinde çeşitli materyal ve etkinliklerle halka ulaşmaya çalışıldığı, amaç ve hedeflerin paylaşıldığı ifade edildi. Mersin'de çeşitli etkinlikler düzenleyeceğini açıklayan Çukurova DHD, kampanya dâhilinde 23 Kasım'da “Söz Eylem ve Örgütlenme Özgürlüğü, Demokratik Haklar Federasyonu'nun tarihsel gelişimi, dünyadaki ve ülkedeki politik atmosfer” konulu panel ile 30 Kasım'da Grup Munzur'un katılımıyla “Emeğin ve Geleceğin için Demokratik Haklar Mücadelesine Katıl! Kültür ve Sanat Etkinliği” gerçekleştireceğini duyurdu.

DENİZLİ- Denizli Demokratik Haklar Derneği (Denizli DHD) faaliyetçileri, 15-16 Kasım'da Denizli'nin çeşitli semt ve mahallelerinde, emekçi kesimin yoğun şekilde yaşadığı yerlerde Demokratik Haklar Federasyonu (DHF) tanıtım broşürleri dağıtımı ve afişleme çalışmalarını yaptılar. Yapılan çalışmaların, program çerçevesinde önümüzdeki günlerde Denizli merkez ve köylerinde de devam edeceği belirtildi.

Dersim'de DHF stantında gerçekleştirilen tiyatro gösterimi ve sesli ajitasyon halkın ilgisini topladı

İZMİR- DHF'nin başlatmış olduğu tanıtım ve örgütlenme kampanyası çerçevesinde ülkemizin birçok ilinde olduğu gibi İzmir'de de çalışmalar coşkuyla sürüyor. 8 Kasım Cumartesi günü İzmir DHD'de yapılan salon etkinliği ile kampanyaya start verildi. Etkinlik önce İzmir Demokratik Haklar Derneği adına Erol Hanbayat'ın yaptığı konuşmayla başladı. Hanbayat konuşmasında, DHF'nin coğrafyamızda yürütülen Yeni Demokrasi mücadelesinin yeni bir mevzisi olduğunu belirterek, bu mevzinin ancak ve ancak kitlelerle buluştuğu oranda başarılı olacağını söyledi. Hanbayat, konuşmasına dünyada yaşanan ekonomik krizin nedenlerini, ülkemizde yaşanan gelişmeleri ve DHF'nin izleyeceği yolu belirterek devam etti. Sonrasında derneğin hazırlamış olduğu Yeni Demokrasi mücadelesini konu alan sinevizyon gösterimi yapıldı. Son olarak verilen müzik dinletisinin ardından etkinlik sona erdi.

İzmir DHD çalışmalarının hızlandırdı: İzmir DHD, “Büyük Alevi Yürüyüşü”ne katılan Alevilerin İzmir'den hareket noktası olan Halkapınar Stadyumu'nda kampanya bildirilerini sesli ajitasyon eşliğinde dağıttı. Burada bulunan yüzlerce Alevi, dağıtılan bildirileri ilgiyle karşıladı. İzmir DHD, 10 Kasım günü dernek üyeleriyle yaptığı geniş katılımlı toplantı ile kampanyanın gidiş hattına dönük tartışmalar yaparak, kampanyanın daha etkin kitlelere nasıl taşınabileceğinin metotlarını karar altına aldı. Yine aynı gün DHF'nin çıkarmış olduğu bildiri üyelerle tartışıldı. 11 Kasım günü ise Buca semtinde gazetemiz ve DHF bildirilerinin dağıtımı yapıldı. Ege Üniversitesi'nde afiş çalışması yapan İzmir DHD, kampanya boyunca semtlerde ve merkezi yerlerde açacağı stantlarla kitlelerle buluşmaya devam edecek.

İZMİR

KONUK YAZAR Yüksel AKKAYA

Kriz ve sınıfsal mücadele

Marx ve Engels, 1848 devrimlerinin eşliğinde devrime çağrının önemli bir belgesi özelliğini de taşıyan Manifesto'da kapitalizmin, her seferinde daha yaygın ve daha şiddetli krizlerin yolunu açtığına ve bu krizlerin üstesinden gelirken de her seferinde krizleri aşma araçlarını azalttığına dikkat çekerek. Bugün devrimciler bir kez daha Manifesto'nun bu çağrısına yanıt verip verememe durumu ile karşı karşıya bulunmaktadır. Kriz dönemi, devrimciliğin ve sosyalizm mücadelesinin öğrenildiği, okullarının çoğaldığı dönemler olmak zorundadır. Zira bu dönemler, sınıf mücadelelerinin de keskinleştiği dönemler olma özelliği taşır. Öyle olduğu için kriz dönemlerinde sermaye cephesi gericiği beslerken, devrimciler, sosyalistler karşı cepheyi güçlendirir. Bu dönem, halkın kararsızlık anlarını da içerdüğinden sınıf mücadelesi, sınıfsal duruş daha büyük bir önem kazanır. Öyle olduğu için de bu gibi dönemlerde en geri demokratik istemlerin siyasal bakımdan neden kabul edilmelerinin zor olduğu ya da devrimlere başvurmaksızın elde edilemeyeşlerinin “erişilemez” olduğunu göstermek daha da olanaklıdır. Burada önemli olan, bir ilüzyonu ortadan kaldırmak için bu talepler ile krizi aşmaya yönelik öneriler arasındaki ince ya da kalın ayrımıyı gözetmektir. Kuşkusuz, bir düzeni, sistemi ve onun kaçınılmaz krizlerini daha açıkça göstermek, ortaya koymak için. Bugünkü kriz, Lenin'in bir başka bağlamda söylediği ifade ile benzeştirilirse, emperyalizmin kapitalizme, kapitalizmin ilk dönemlerine göre siyasal üst yapının “demokrasiden” siyasal gericiğe geçişinin de gösterilebileceği en önemli anları oluşturmaktadır. Çünkü, Lenin değerlendirmesi ile tekelsel kapitalizm olan emperyalizm için önemli olan, asloan egemenliktir ve burada demokrasiye yer yoktur. Aynı anlama gelmek üzere sosyal, iktisadi ve siyasal haklara da yer yoktur. Emperyalizm bu hakları “erişilemez” kılmaya çalışır. Ancak, bu tutum, bunların erişilemeyeceği anlamına gelmez. Bunu göstermek için de emperyalizmin erişilemez olarak gösterdiği şeylerin, hakların aslında emperyalizmin doğası gereği olduğunu göstermek gerekir: Bu da bu hakları ısrarla bir siyasal mücadele aracına dönüştürmeyi gerektirir.

Bu mücadele kentlerde işçi sınıfı ile sermaye arasında geçerken, kırdı yoksul köylüler ile egemenler arasında geçer. Zira, kentlerde iflaslar ve atıl kapasite nedeniyle işsizlik artar, ücretler düşer, böylece yoksulluk da yaygınlaşmaya başlar (ABD'de 1929'da 22.909, 1930'da 26.355, 1931'de 28.255, 1932'de 31.822 ticaret ve sanayi işletmesi batmıştır). Her geçen yıl batan şirketler daha da güçlü olanlardan oluşmuştur. 1928 yılında 100 olan üretim endeksi 1932'de yüzde 54'e düşmüştür. 1929 yılında, 1913 yılına göre yüzde 212 olan ücret endeksi 1973 yılında 173'e düşmüştür. 1929 yılında 1.5 milyon olan işsiz sayısı 1933'te 12.6 milyon'a yükselmiş, işsizlik oranı yüzde 25 olmuştur). Kırdı ise tarım ürünlerinin fiyatının daha hızlı düşüşü ile yoksul köylüler, emekçiler daha da hızlı yoksullaştılar, mülksüzleştirilir (1929 bunalımında, ABD'de tarım dışı ürünlerin fiyatı 1926'da 100 iken 1930'da 85.9'a, 1932'de 68.3'e düşmüşken, tarım ürünleri 1930'da 88.3'e, 1932'de 48.2'ye düşmüştür).

Her kriz döneminde sendikalar da etkilenmekte, üye sayıları hızla azalmaktadır. İşletmeler için kriz dönemleri sendikalarından, sendikali işçilerden kurtulmanın en uygun anlarıdır, böyle olduğu için de bu fırsatı çok iyi değerlendirirler. 1929 krizi öncesinde, İngiltere'de 6 milyona yaklaşan sendikali sayısı, 1933'te 4 milyon 400 bine; Almanya'da 8 milyona yaklaşan sendikali sayısı, 5 milyona düşmüştür. Diğer ülkelerde de benzeri bir süreç yaşamışlardır.

Bu durum da göstermektedir ki, Lenin'in deyişi ile “emperyalizm ile demokrasi arasındaki” çelişki, bu çıkar çatışmasını, egemenlik kavgasını ortaya koymak açısından kriz dönemleri bir sırat köprüsü olup, emek ve sermaye açısından tam bir turnusol işlevi görür; devrimcilere, sosyalistlere tarihi bir fırsat sunar. Çünkü, kriz dönemlerinde “emperyalizm(in), genel olarak, tüm siyasal demokrasiyle çeliş”tiği çok daha açık olarak gösterilir. Çünkü, “kapitalizmde, istisnasız bütün ... demokratik haklar ... bazı koşullara bağlanmıştır, sınırlıdır, biçimseldir, dardır ve gerçekleştirilmesi aşırı ölçüde güç bir hak”tır... Bütün 'demokrasi', kapitalizmde ancak çok ufak ölçüde ve yalnızca göreceli olarak elde edilebilen 'hakların' ilânını ve gerçekleştirilmesini içerir. Ama bu hakları ilân etmeksizin, bu hakları hemen şimdi getirmek için savaşım vermezsiniz, yığınları bu savaşım ruhuyla eğitmek-sizin, sosyalizm olanaksızdır”.

Devrimciler, sosyalistler, 1929 Krizi ve sonuçlarından da dersler çıkarmış olarak bu yeni kriz karşısında kent emekçileri ile yoksullarının mücadelesini kır yoksulları ve emekçilerinin mücadelesi ile birleştirerek, krizi bir devrimci duruma dönüştürmeye çalışmalıdır. Zira, zaman, kapitalizme akıl verme, düzen içi çözüm arama zamanı değil; tersine devrimci olanakları yaratıp, iktidar kavgası verme zamanıdır.